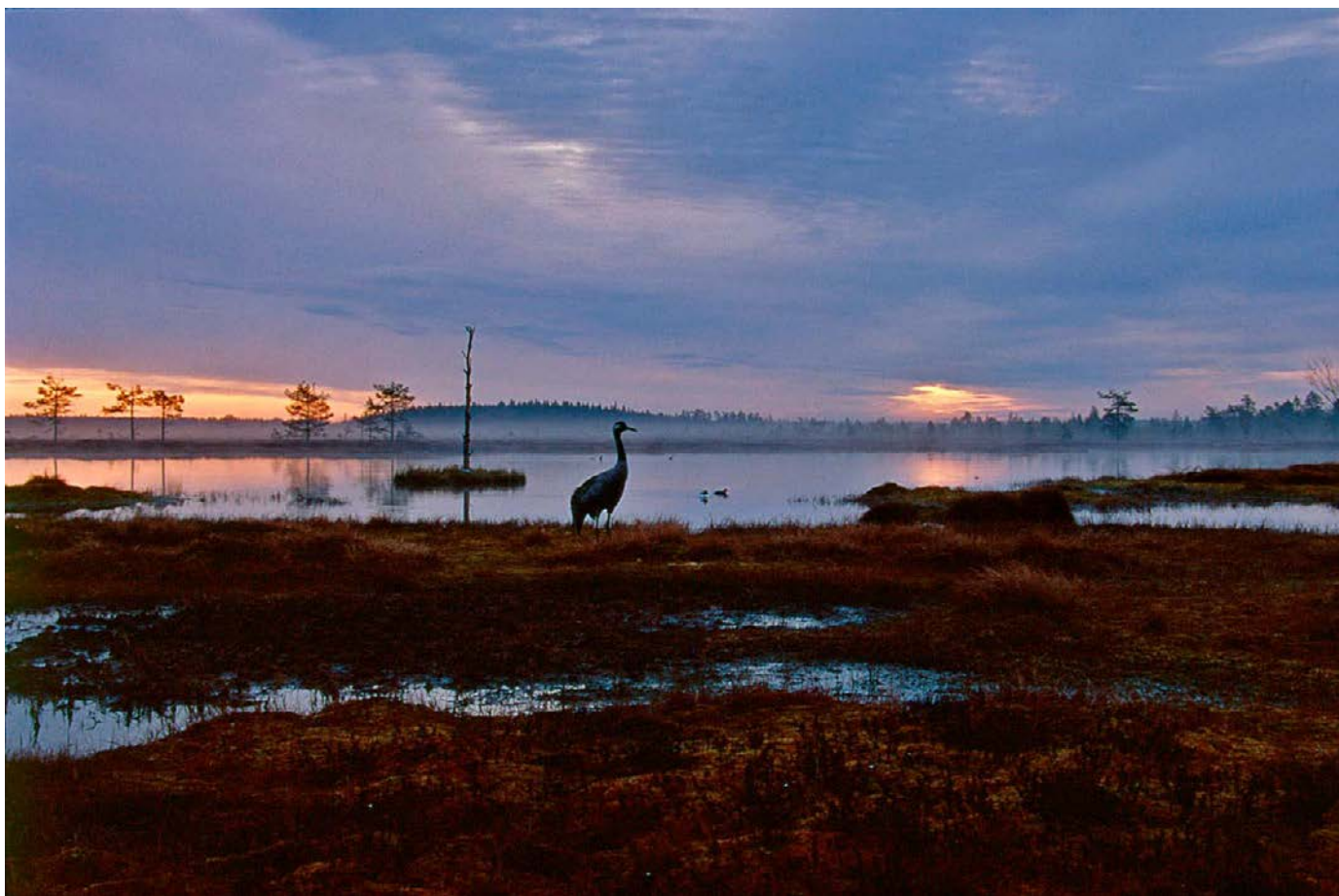

Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma

Översättning: Pimma Åhman

Kansikuva: Heikki Lähteenmäki

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2017

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-295-189-2 (pdf)

Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma

KUVAILULEHTI

JULKAISUA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	15.1.2017
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 473/2017/06.02.03
SUOJELUALUETYYPI/ SUOJELUOHJELMA	Natura 2000-alue, soidensuojelualue, soidensuojelun perusohjelma		
ALUEEN NIMI	Haapakeitaan Natura-alue		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Haapakeidas FI0200021		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu Haapakeidas-nimiselle Natura 2000 -alueelle. Suunnitelma koskee myös muita Haapakeitaan suojelualuekokonaisuuteen liitettäviä valtion alueita, jotka eivät ole Natura 2000 -verkoston kohteita (ml. Isokeidas 183 ha) sekä alueella sijaitsevaa yksityistä suojelualueita. Haapakeitaan alue sijaitsee Honkajoen, Isojoen ja Siikaisten kunnissa, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien rajalla. Haapakeitaan suunnittelualueen pinta-ala on 5 779 ha.</p> <p>Haapakeitaan Natura 2000 -alueella on kolme lailla (2.1.1981/676) perustettua soidensuojelualueita: Haapakeitaan soidensuojelualue, Rynkäkeitaan soidensuojelualue sekä Huidankeitaan-Matokeitaan soidensuojelualue. Haapakeitaan, Huidankeitaan ja Rynkäkeitaan alueet ovat olleet rauhoitettuna Metsähallituksen aarni-alueiksi jo aiemmin. Mustansaarenkeitaan pohjoisosa ja pääosa Kivikeitaasta, Haapakeitaasta, Huidankeitaasta, Rynkäkeitaasta ja Kuuskeitaasta kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan.</p> <p>Kohde on laaja ja erämainen kokonaisuus, johon kuuluu lukuisia erillisiä keskeisiltä osiltaan luonnontilaisia soita sekä niihin liittyvää monipuolista ja harvinaista lintulajistoa. Kaikki seudulle ominaiset suoyhdistymät ja suotyypit ovat edustettuina. Pääosa Haapakeitaan Natura 2000 -luontotyypeistä on keidassoita ja niihin liittyviä puustoisia soita. Soiden reunat ovat yleisesti ojitettuja. Alueen useat humuspitoiset lammet ja pienet järvet ovat tilaltaan pääsääntöisesti erinomaisia. Alueella esiintyy lukuisia uhanalaisia kasvi- ja nisäkäslajeja. Suoniittyalouteen liittyvät Haapajärven tilan kylmämuuratut kiviaidat ovat historiallisen ajan muinaisjäänköksiä. Vanhana asuinpaikkana tilalla on asutushistoriallista merkitystä.</p> <p>Haapakeitaalla on pääosin paikallista retkeily- ja lähivirkistyskäyttöä. Tärkeitä ovat metsästys ja kesäretkeily sekä marjastus. Alueen retkeilypalvelurakenteet sijaitsevat Mustansaarenkeitaan pohjoisosassa. Lisäksi Huidankeitaan länsiosassa on lintutorni. Pienimuotoinen matkailukäyttö keskittyy Mustansaarenkeitaan tuntumaan. Alueen vetovoimatekijöitä ovat luonnontilaisuus sekä erämaisuus, joka sisältää tärkeänä osana hiljaisuuden elementin.</p> <p>Alueen käyttöä ja toimintojen sijoittamista ohjataan vyöhykejaolla. Suunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden keskeisin tavoite on alueen luontotyyppien ja lajien turvaaminen. Soiden ja metsien ennallistamista jatketaan erillisen suunnitelman pohjalta. Metsästysjärjestelyillä turvataan alueen linnuston tilaa. Lisäksi suunnitelmassa on asetettu tavoitteita alueen virkistyskäytön kehittämiseksi ja kulttuuriperintöarvojen säilyttämiseksi. Suunnitelma ohjaa Metsähallituksen toimintaa alueella seuraavan 15 vuoden ajan.</p>		
AVAINSANAT	Haapakeidas, soidensuojelualueet, hoito- ja käyttösuunnitelmat		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman on kirjoittanut Satu Kalpio.		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 152		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-189-2
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1796-2943		
SIVUMÄÄRÄ	94 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, Luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	15.1.2017
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 473/2017/06.02.03
TYP AV SKYDDSONOMRÅDE/SKYDDSPROGRAM	Natura 2000-område, myrskyddsområde, basprogrammet för myrskydd		
OMRÅDETS NAMN	Haapakeidas Natura-område		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Haapakeidas FI0200021		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Haapakeidasområdet		
SAMMANDRAG	<p>Skötsel- och användningsplanen har utarbetats för ett Natura 2000-område kallat Haapakeidas. Planen berör även andra statens områden som inte ingår i Natura 2000-nätverket (bl.a. Isokeidas 183 ha) samt privata naturskyddsområden. Dessa införlivas alla i Haapakeidas helhet av naturskyddsområden. Haapakeidasområdet ligger i kommunerna Honkajoki, Storå och Siikais, på gränsen mellan landskapen Satakunta och Södra Österbotten. Haapakeidas planeringsområdes areal är 5 779 ha.</p> <p>I Haapakeidas Natura 2000-område finns tre genom lag (2.1.1981/676) inrättade myrskyddsområden: Haapakeidas myrskyddsområde, Rynkäkeidas myrskyddsområde och Huidankeidas-Matokeidas myrskyddsområde. Områdena Haapakeidas, Huidankeidas och Rynkäkeidas har redan tidigare fredats som Forststyrelsens urskogsområden. Norra delen av Mustansaarenkeidas och huvudparten av Kivikeidas, Haapakeidas, Huidankeidas, Rynkäkeidas och Kuuskeidas hör till basprogrammet för myrskydd.</p> <p>Objektet bildar en vidsträckt, ödemarksartad helhet. Denna består av åtskilliga myrar som till de viktigaste delarna är i naturtillstånd samt uppvisar en mångsidig och delvis sällsynt fågel fauna. Alla för trakten karakteristiska myrkomplex och myrtyper är representerade i området. Huvudparten av Haapakeidas Natura 2000-naturtyper är högmossar och skogbevuxna myrar i anslutning till dem. Myrarnas kanter är i många fall dikade. De humusrika tjärnarna och små sjöarna är huvudsakligen i utmärkt tillstånd. I området förekommer många hotade växt- och däggdjursarter. Haapajärvi gårds kallmurade stengärgårdar, som ansluter till tidigare myrängsbruk, är fornlämningar från historisk tid. Eftersom gården är en gammal boplats är den värdefull med tanke på bosättningshistorien.</p> <p>Haapakeidas används huvudsakligen för lokalt för friluftsliv och för närrekreation. Jakt, sommarfriluftsliv och bärplockning är viktiga aktiviteter i området. Områdets servicestrukturer ligger i norra delen av Mustansaarenkeidas. Därtill finns i Huidankeidas västra del ett fågeltorn. Den småskaliga turismen i området är koncentrerad till Mustansaarenkeidas. Naturtillståndet och ödemarksnaturen bildar områdets dragningskraft, och tystnaden är ett viktigt element i dessa.</p> <p>Hur området används och hur olika verksamheter placeras styrs genom zonindelning. Det centrala målet för de åtgärder som ingår i planen är att trygga naturtyperna och arterna i området. Man fortsätter att restaurera myrar och skogar i området enligt en separat plan. Med olika jaktarrangemang tryggas områdets fågel fauna. I planen ingår dessutom mål för utveckling av rekreationsbruket och bevarande av kulturarvsvärden. Planen styr Forststyrelsens verksamhet i området de följande 15 åren.</p>		
NYCKELORD	Haapakeidas, myrskyddsområden, skötsel- och användningsplan		
ANDRA UPPGIFTER	Skötsel- och användningsplanen har skrivits av Satu Kalpio.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 152		
ISSN-L ISSN (ONLINE)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-189-2
SIDANTAL	94 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, Naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 Johdanto.....	13
1.1 Suunnittelualan kuvaus.....	13
1.2. Kaavoitustilanne ja maakunnalliset strategiat.....	16
1.2.1 Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava	16
1.2.2 Satakunnan maakuntakaava	16
1.2.3 Maakunnalliset ja muut strategiat.....	16
1.3 Suunnitteluprosessi	18
ALUEEN LUONTO JA TÄHÄNASTINEN KÄYTTÖ.....	20
2 Luonto, historia ja nykyinen käyttö	20
2.1 Yleiskuvaus	20
2.2 Geologia ja geomorfologia.....	20
2.3 Vesistöt ja suot.....	21
2.3.1 Valuma- ja pohjavesialueet.....	21
2.3.2 Joet ja purot	21
2.3.3 Järvet ja lammet	23
2.3.4 Lähteet.....	23
2.3.5 Suot.....	23
2.4 Natura luontotyytit.....	24
2.5 Lajisto	29
2.5.1 Uhanalaiset ja muut huomionarvoiset lajit	29
2.5.2 Direktiivilajit.....	31
2.6 Historia.....	31
2.7 Nykyinen käyttö	32
2.7.1 Retkeily ja opastus	32
2.7.2 Matkailu.....	35
2.7.3 Metsästys ja kalastus.....	35
2.7.4 Marjastus ja sienestys.....	36
2.7.5 Tutkimus ja opetuskäyttö.....	36
2.7.6 Liikenne ja asutus.....	36
2.7.7 Maa-ainesten ja pohjaveden otto.....	37
2.8 Aikaisemman suunnitelman toteutuminen	37
2.9 Yhteenveto tärkeimmistä arvoista suojelun ja käytön kannalta	38
2.10 Uhka-analyysi	38
2.10.1 Alueen luonto- ja kulttuuriarvoja uhkaavat tekijät.....	38
2.10.2 Muut toimintaympäristön haasteet.....	39
HOITO JA KÄYTTÖ.....	40
3 Hoidon ja käytön tavoitteet.....	40
3.1 Säästöjen asettamat tavoitteet	40
3.1.1 Laki ja asetus soidensuojelualueista.....	40
3.1.2 Natura-verkoston tavoitteet.....	40
3.1.3 Suojeluohjelmien ja suojelusopimusten tavoitteet	41
3.2 Metsähallituksen asettamat tavoitteet	41
4 Vyöhykealuejako.....	44
4.1 Haapakeitaan syrjävyöhykkeet.....	44
4.1.1 Huidankeitaan linturetkikohde.....	44
4.2 Mustansaarenkeitaan retkeily- ja luontomatkailevyöhyke	44
4.3 Huidanlampien ja Kaakkurilampien rajoitusvyöhykkeet.....	45
5 Luonto- ja kulttuuriarvot	47
5.1 Luonnonsuojelu ja -hoito	47

5.1.1	Tavoitteet	47
5.1.2	Toimenpiteet	47
5.1.3	Seuranta	48
5.2	Kulttuuriperinnön suojelu ja -hoito	48
5.2.1	Tavoitteet	48
5.2.2	Toimenpiteet	48
5.2.3	Seuranta	49
6	Luonnon käyttö	51
6.1	Retkeily	51
6.1.1	Tavoitteet	51
6.1.2	Toimenpiteet	51
6.1.3	Seuranta	51
6.2	Opastusviestintä	51
6.3	Matkailun yritystoiminta	54
6.4	Marjastus ja sienestys	54
6.5	Kalastus.....	54
6.6	Metsästys.....	55
6.7	Liikenne ja liikkuminen	56
7	Tutkimus	58
8	Toimenpidesuunnitelmat.....	58
HALLINTO JA TOTEUTUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET		59
9	Hallinnan ja hoidon järjestäminen.....	59
9.1	Hallinta.....	59
9.2	Kiinteistönmuodostus ja suojelualueiden perustaminen	59
9.3	Vuokra- ja käyttöoikeus sekä muut sopimukset.....	59
9.4	Luvat ja suostumukset.....	60
9.5	Järjestyssäännöt	60
10	Turvallisuus ja pelastustoiminta.....	61
11	Valvonta.....	61
12	Yhteistyö.....	62
13	Resurssit ja aikataulu	62
14	Suunnitelman vaikutusten arviointi	64
14.1	YVA-lain mukainen arviointi	64
14.2	Ympäristövaikutusten arviointi	64
14.2.1	Ekologiset vaikutukset.....	64
14.2.2	Sosiaaliset vaikutukset.....	67
14.2.3	Taloudelliset vaikutukset	67
Lähteet		68
LIITTEET		
Liite 1.	Lausuntokooste	71
Liite 2	Vahvistuskirje	93

YHTEENVETO

Suunnittelualueen nimi, sijainti ja pinta-ala

Haapakeitaan alue sijaitsee Honkajoen, Isojoen ja Siikaisten kunnissa, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien rajalla.

Hoito- ja käyttösuunnitelma koskee valtion hallinnassa olevaa Haapakeitaan Natura 2000 -aluetta (FIO200021, SCI ja SPA). Suunnitelma koskee myös muita Haapakeitaan suojelualuekokonaisuuteen liitettäviä valtion alueita, jotka eivät ole Natura 2000 -verkoston kohteita (ml. Isokeidas 183 ha). Alueeseen liittyvä yksityinen suojelualue huomioidaan myös suunnitelmassa. Haapakeitaan suunnittelualueen pinta-ala on 5 779 ha.

I Nykytilan kuvaus

Haapakeitaan Natura 2000 -alueella on kolme lailla (2.1.1981/676) perustettua soidensuojelualueita: Haapakeitaan soidensuojelualue, Rynkäkeitaan soidensuojelualue sekä Huidankeitaan–Matokeitaan soidensuojelualue. Haapakeitaan, Huidankeitaan ja Rynkäkeitaan alueet ovat olleet rauhoitettuna Metsähallituksen aarnialueiksi jo aiemmin. Mustansaarenkeitaan pohjoisosa ja pääosa Kivikeitaasta, Haapakeitaasta, Huidankeitaasta, Rynkäkeitaasta ja Kuuskeitaasta kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan.

Haapakeitaan alue on eteläisessä Suomessa harvinaisen erämaaluonteinen kokonaisuus laajoine ja suhteellisen luonnontilaisine suo-yhdistymineen ja monipuolisine suotyypeineen. Alueen maisema koostuu laajoista erämaisista suoalueista sekä niitä reunustavista metsäsaarekkeista ja soita täplittävistä suolammista, allikoista ja järvistä. Laajat keitaat antavat maisemalle avaran ja karun yleisilmeen, mikä on ominaista Pohjois-Satakunnan erämaaseuduille.

Haapakeitaan Natura 2000 -alue on hyvin tärkeä lintujen pesimäalue sekä muutonaikainen levähdysalue. Alueella on myös uhanalaisia kasvi- ja nisäkäslajeja. Maaston topografia on pienipiirteistä. Soiden reunat ovat yleisesti ojitettuja. Pääosa Haapakeitaan Natura 2000 -luontotyypeistä on keidassoita, ja niihin liittyviä puustoisia soita. Edustavuudeltaan keidassuot ovat pääsääntöisesti hyviä. Boreaalisia luonnonmetsiä on jonkin verran. Haapakeitaan suojelualueen ympäristössä on useita turvetuotantoalueita. Haapajärven tilan alueelta on inventoinneissa löytynyt kivirakenne ja 9 kiviaitarakennelmaa, joilla on kulttuuriperintöarvoa.

Haapakeitaalla on pääosin paikallista retkeily- ja lähivirkistyskäyttöä. Alue soveltuu päiväkäynnin kohteeksi tai osakohteeksi esim. läheisiin kansallispuistoihin suuntautuvalla retkellä. Alueen retkeilypalvelurakenteet sijaitsevat Mustansaarenkeitaan pohjoisosassa. Lisäksi Huidankeitaan länsiosassa on lintutorni. Myös suojelualueen ulkopuolella, Katselmankallioilla, on retkeilijöitä palvelevia rakenteita. Mustansaarenkeitaan kävijämäärä vuonna 2009 on ollut n. 400. Luontomatkailemista harjoitetaan Mustansaarenkeitaan pohjoispuolella.

Alue on kokonaisuudessaan hirvenmetsästysaluetta. Osalle aluetta on tehty 2000-luvun alussa myös pienriistan metsästyssopimuksia (noin 32 % pinta-alasta). Alue on ollut aiemmin 1980-luvulta alkaen pienriistan metsästyksen ulkopuolella. Metsästyskaudelle 1.8.2012–31.7.2013 riekon metsästys on kielletty koko maassa. Metsähanhen metsästysaika alkaa 26.9. Muille lajeille ei ole tehty rajoituksia Satakunnan ja/tai Etelä-Pohjanmaan alueilla (Suomen Riistakonserni 2012). Alueen järvissä ja lammissa virkistyskalastetaan jonkin verran.

II Keskeiset arvot ja uhat

Haapakeitaan alue on erittäin arvokas kokonaisuus keskeisiltä osiltaan luonnontilaisia keidassoita sekä niihin liittyvää erittäin monipuolista ja harvinaista lintulajistoa. Alueen useat humuspitoiset lammet ja pienet järvet ovat myös tilaltaan pääsääntöisesti erinomaisia. Alueelta löytyy myös joitakin hyvin edustavia pienialaisia luonnonmetsiä.

Haapakeidas on lähivirkistysalueena arvokas seudun asukkaille. Tärkeitä ovat metsästys ja kesäretkeily sekä marjastus. Pienimuotoinen matkailukäyttö keskittyy Mustansaarenkeitaan tuntumaan. Alueen vetovoimatekijöitä ovat luonnontilaisuus sekä erämaisuus, joka sisältää tärkeänä osana myös hiljaisuuden elementin.

Suoniittyalouteen liittyvät Haapajärven tilan kylmämuuratut kiviaindat ovat historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Vanhana asuinpaikkana tilalla on asutushistoriallista merkitystä.

Vanhat metsätalousojitukset vaikuttavat alueella sekä soiden, järvien, lähteiden että purojen luonnontilaan. Metsien entisen metsätalouksen jäljet näkyvät myös edelleen alueen metsissä. Osa Huidankeitaasta on varattu turvetuotantoon. Alueen linnustoarvot ovat hyvin suuret, ja paikoittain uhkana voi olla, että soilla pesivän linnuston rauha häiriintyy mahdollisesti lisääntyvien kävijöiden ja/tai metsästäjien takia. Pienriistan metsästys voidaan nähdä kohtalaisen suureksi uhkaksi linnustoarvoille. Myös vierasperäiset eliölajit voivat olla uhkana alkuperäiselle eliölajistolle. Kulttuuriperintökohteiden säilymistä uhkaa pääasiassa hoidon puute.

Toimintaympäristössä vaikuttavia muita haasteita ovat esim. retkeily- ja matkailuympäristön laatuun ja esteettisyyteen, vetovoimaisuuteen sekä vaikuttavuuteen (esim. kansanterveys) liittyvät tekijät. Lähimetsien hakkuut tai esim. lähelle sijoittuvat uudet tiet, moottoriradat, moottorikelkkaurat tai vastaavat rakenteet voivat helposti pilata alueen maiseman ja ehjän luontokokemuksen sekä erämaisuuteen kuuluvan hiljaisuuden elementin.

III Tavoitteenasettelu

Suunnitelman päämäärät

- Suot säilyvät luonnontilaisina ja edustavina ja niiden luonnontilaisuus lisääntyy
- Linnuston kannat säilyvät hyvinä tai paranevat
- Vierasperäiset eliölajit eivät leviä alueella eivätkä aiheuta alkuperäisen lajiston kantojen alentumista
- Lammet ja järvet säilyvät luonnontilaisina ja edustavina ja niiden luonnontilaisuus lisääntyy
- Luonnonmetsät säilyvät luonnontilaisina ja niiden pinta-ala sekä edustavuus lisääntyvät
- Kivaitojen ja rakennusten perustusten säilyminen. Paikallisen esineellisen kulttuuriperinnön talentaminen
- Alueen säilyminen vetovoimaisena virkistyskäyttökohteena.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Haapakeidas on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen. Suurin osa alueesta kuuluu syrjävyöhykkeeseen (95 % alueen pinta-alasta). Alavyöhykkeellä osoitetaan erikseen Huidankeitaan reunan poikkeuksellinen virkistyskäyttökohde (Huidankeitaan linturetkekohde). Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuuluu pieni osa Mustansaarenkeitaan pohjoisreunaa (0,2 % alueen pinta-alasta). Rajoitusvyöhykkeitä esitetään Huidankeitaan Huidanlammille sekä Haapakeitaan Kaakkurilammille (5 % alueen pinta-alasta).

IV Toteutus ja toimenpiteet

Metsäojitettuja soita ja lähteisiä luontotyyppisiä ennallistetaan noin 600 ha. Metsäojitettujen soiden ennallistamistarvetta ja -mahdollisuuksia arvioidaan lisäksi noin 80 hehtaarin alueella. Vesien kunnostamistarve ja -mahdollisuudet selvitetään. Entisiä talousmetsiä ennallistetaan noin 160 hehtaarin alueella. Lajistotietoa on tarpeen parantaa koko Haapakeitaan Natura-alueelta. Haapajärven tilan pihapiirissä olevat lupiinit poistetaan ja vierasperäisten pienpetojen pyyntiä kannustetaan. Haapajärven kylmämuuratut kiviaitarakennelmat nostetaan esiin lähiympäristön niittämisen ja raivaamisen kautta, jolloin myös niiden säilyminen varmistetaan. Ao. hoitotoimien yhteydessä tullaan niittämään myös lähiympäristöä. Niittämisen volyyymi arvioidaan ja suunnitellaan erikseen kivimuurin hoitotoimien suunnittelun yhteydessä. Selvitetään myös, löytyykö sopivaa ulkopuolista toimijaa, jolla on realistiset mahdollisuudet korjata ja ylläpitää Haapajärven tilan rakennuksia omalla kustannuksellaan. Rakennukset voidaan tarvittaessa myös purkaa.

Huidankeitaan aiemmat rakenteet on jo purettu vuonna 2012 hoidon ja käytön suunnitteluprosessin linjausten mukaisesti ja Huidankeitaalle toteutettu suon reunaan uusi lintutorni hankerahoituksella 2012. Mustasaarenkeitaan ja Huidankeitaan palvelurakenteiden huolto ulkoistetaan. Opastustauluja ja internet-opastusta tehdään ja pidetään yllä.

Laajemman luontomatkailevuunnitelman tekemistä on esitetty Lauhanvuoren ja Kauhannevan–Pohjan- kankaan kansallispuistoille sekä Hämeenkaan alueelle. Jo käynnissä olevassa luontomatkailevuunnitel- mahankkeessa otetaan huomioon myös Haapakeitaan alue. Mustansaarenkeitaalle voidaan kehit- tää erityisryhmien, mm. liikuntaesteisten ja lintuharrastajaryhmien palveluihin liittyvää yritystoimintaa. Huidankeidas soveltuu myös hyvin lintuharrastajaryhmien käyttöön.

Haapakeitaan järviä ja jokia ei ensisijaisesti sisällytetä Metsähallituksen pyydyslupa- tai viehekalastus- alueisiin. Mikäli jatkossa paikallista tarvetta pyydyslupa-alueisiin kuitenkin erityisesti ilmenee, voidaan lupia seisoville pyydyksille kuitenkin myöntää yleisen käytännön mukaisesti.

Suunnittelualueella on metsästys sallittua, mutta sitä rajoitetaan vesilintujen ja kanalintujen osalta, sillä Haapakeitaan Natura-alueen suojelun tavoitteena on myös linnuston suojelu: alue on SPA- ja SCI- alue. Erityisesti pienriistan metsästykseltä rauhoitetaan Mustasaarenkeidas sekä Haapakeitaan–Haapa- järven ja Huidankeitaan alueet. Lisäksi Kivikeitaalla on tarpeen rajoittaa metsästystä syyskuun loppuun asti. Hirvenmetsästys jatkuu voimassa olevien sopimusten mukaisesti ja kattaa koko alueen. Metsästyks- en järjestäminen tullaan tarkastelemaan uudelleen suunnittelualueella koskevassa valtioneuvoston asetuksessa, kun koko alue rauhoitetaan säädösvalmisteluun kautta.

Haapakeitaalle sopivat sellaiset pienet, luontoon perustuvat ja sen ehdoilla tapahtuvat tilaisuudet ja tapahtumat, jotka eivät edellytä maastoajoneuvoliikennettä eivätkä erityisrakenteita tai -järjestelyjä. Tilapäinen leiriytyminen on Haapakeitaalla sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Mikäli tulevai- suudessa lupia kalastukseen seisoville pyydyksille Haapajärven myönnetään, voidaan myös veneenpi- tolupia ko. järvelle myöntää. Haapakeitaalle ei anneta suostumusta suurten kilpailujen tai maastota- pahtumien järjestämiseen. Pääasiassa alueen ulkopuolella järjestettävien suurten tapahtumien rei- teistä tai rasteista tmv. osa voi kuitenkin sijaita alueen reunametsissä. Perustetuille soidensuojelu- alueille (Rynkäkeidas, Haapakeidas ja Huidankeidas) laaditaan järjestyssäännöt.

Jatkossa on tarpeen vahvistaa yhteistyötä lähialueen asukkaiden sekä kuntien kanssa. Jatkossa tiiviimpi yhteistyö on tarpeen myös matkailuyrittäjien sekä metsästyseurojen, kyläyhdistysten ja vastaavien ta- hojen kanssa.

V Suunnitelman vaikutusten arviointi

Haapakeitaan hoito- ja käyttösuunnitelma ei sisällä sellaisia hankkeita, joista olisi tarpeen laatia lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 486/1994). Suunnitelman toteuttamisella on kuitenkin vaikutuksia ympäristöön, ja tässä yhteydessä tarkastellaan toteutuksen ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Haapakeitaalla mahdolliset negatiiviset ekologiset vaikutukset liittyvät lähinnä retkeilyyn ja matkailuun sekä metsästykseseen. Hoito- ja käyttö- suunnitelman laatimisella on haettu erityisesti sellaisia yhteen sovitettavia toteutustapoja ko. toimin- noille, joilla vältetään haitallisten ekologisten vaikutusten lisääntyminen ja vähennetään niitä.

Suunnitelmalla on lähinnä positiivisia vaikutuksia alueen luonnonarvoihin. Useimpien Natura 2000 -luontotyyppien sekä direktiivi- ja muiden tärkeiden lajien tilaa alueella turvaavat tässä hoito- ja käyt- tösuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet – kuten luonnonuojelualueiden perustaminen, metsästysjär- jestelyt, erilaiset luonnonhoito- ja ennallistamistoimenpiteet sekä myös niiden seuranta ja mahdollisiin negatiivisiin muutoksiin puuttuminen. Myös virkistys- ja matkailukäytön ohjaus sekä valvonnan ja alu- een hallinnan toiminnassa esitetyt toimenpiteet turvaavat ja parantavat lajien ja luontotyyppien tilan- netta suunnittelualueella.

Haapakeitaan virkistyskäyttömahdollisuudet tarjoavat lähinnä maakunnan omille kävijöille erilaisia mahdollisuuksia henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lisäämiseen ja siten elämänlaadun paranemiseen. Suunnittelualueen retkeilypalveluiden, luonnonympäristön ja luontomatkailevuunnitelman laadun kohenemisen

myötä mahdollisuudet virkistäytymiseen kehittyvät. Esitettyjen rajoitusten ei arvioida olevan paikallis-sosiaalisesti merkittäviä, vaan ne turvaavat ja osin parantavat alueen käyttömahdollisuuksia pitämälle tulevaisuuteen. Tiedotuksen ja yhteistyön lisääminen jatkossa parantaa asukkaiden ja muiden alueesta kiinnostuneiden mahdollisuuksia vaikuttaa ja saada tietoa alueen hoidosta ja käytöstä.

Haapakeitaan ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt sekä palvelurakenteiden rakentamis- ja huoltotyöt aiheuttavat paikallisesti väliaikaisen työllisyysvaikutuksen. Pienimuotoinen luontomatkailukäyttö Mustansaarenkeitaalla tukeutuu myös Haapakeitaan alueeseen, sen taloudellisia vaikutuksia ei kuitenkaan ole tutkittu. Huidankeitaan uusiin rakenteisiin voi myös pienimuotoinen luontomatkailutoiminta Honkajoen puolella mahdollisesti tukeutua. Voidaan olettaa, että paikallisesti näillä on jonkinlaista taloudellistakin merkitystä. Luonnonsuojelualueiden kansantaloudelliset hyödyt välittyvät myös virkistyskäytön kautta kansalaisten terveyden ylläpidossa.

Lisätietoa suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen aloitettiin vuonna 2008. Suunnittelun tueksi koottiin yhteistyöryhmä, johon kutsuttiin 14 eri sidosryhmätahoja. Lauhanvuoren ja Haapakeitaan alueen matkailuyrittäjille pidettiin yhteinen keskustelutilaisuus ja maastokäynti Lauhanvuoren kansallispuistossa vuonna 2010. Haapakeitaan kupeessa järjestettiin metsästysseuroille erillinen info- ja keskustelutilaisuus vuonna 2009. Kiinnostuneille kansalaisille ja paikallisille asukkailla järjestettiin kunnantaloilla kolme iltapäivän pituista avoimien ovien tilaisuutta Isojoella, Honkajoella ja Kauhajoella. Näihin tilaisuuksiin lähetettiin myös erikseen kutsuja alueen metsänhoitoyhdistyksille sekä kyläyhdistyksille. Lisäksi niistä julkaistiin kutsut paikallislehdissä ja tiedotettiin median kautta. Suunnitelman tehnyt Metsähallituksen projektiryhmä kokoontui suunnittelun kuluessa 7 kertaa. Haapakeitaan hoito- ja käyttösuunnitelma lähti lausunnoille samaan aikaan Lauhanvuoren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kanssa 18.10.2010. Suunnitelmaluonnos oli myös internetsivuilla (www.metsa.fi/hks) kaikkien vapaasti kommentoitavana. Lausuntokierroksesta tiedotettiin erikseen mm. paikallisia sekä maakunnallisia medioita. Suunnitelman metsästysasioita koskevista ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeen muutetuista linjauksista pyydettiin vielä erikseen uusia lausuntoja 26.10.2011.

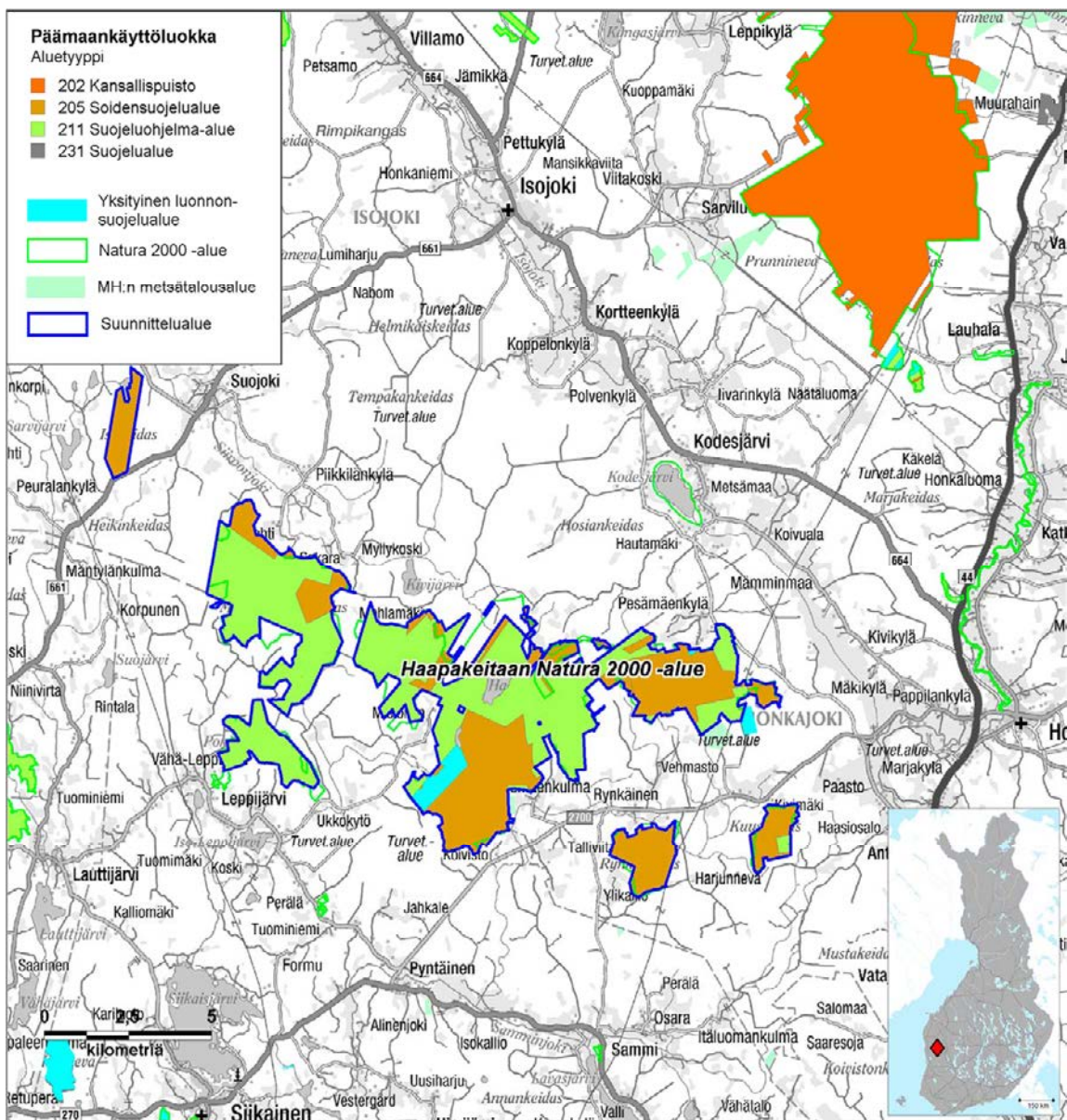
Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

1 Johdanto

1.1 Suunnittelualueen kuvaus

Haapakeitaan alue sijaitsee Honkajoen, Isojoen ja Siikaisten kunnissa, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien rajalla.

Hoito- ja käyttösuunnitelma koskee valtion hallinnassa olevaa Haapakeitaan Natura 2000 -aluetta (FI0200021, SCI ja SPA). Suunnitelma koskee myös muita Haapakeitaan suojelualuekokonaisuuteen liitettäviä valtion alueita, jotka eivät ole Natura 2000 -verkoston kohteita (ml. Isokeidas 183 ha). Alueeseen liittyvä yksityinen suojelualue huomioidaan myös suunnitelmassa. Haapakeitaan suunnittelualueen pinta-ala on 5 779 ha.

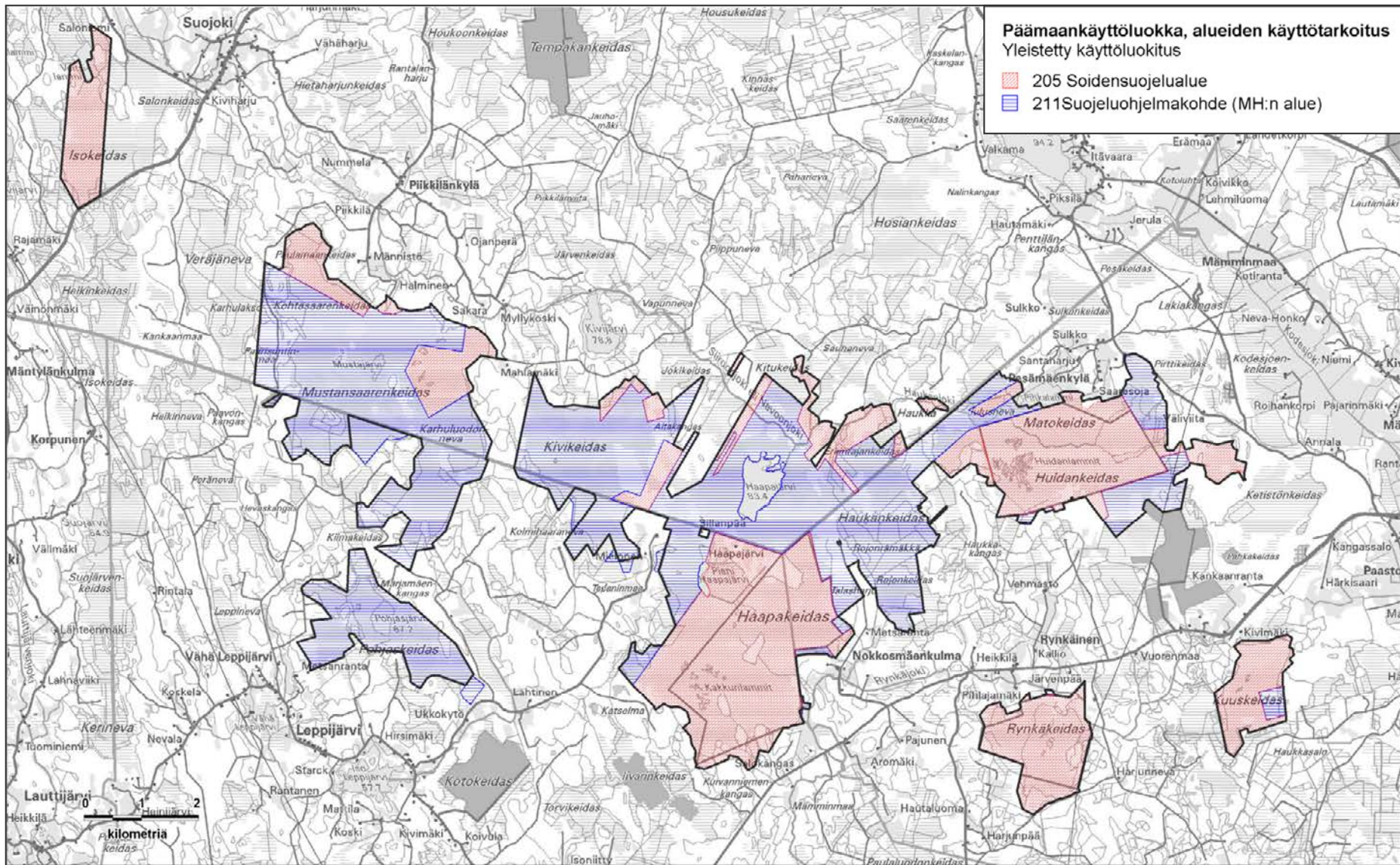
Haapakeitaan Natura 2000 -alueen kokonaispinta-ala on 5 779 ha. Suojelun toteutuskeinona on luonnon-suojelulaki. Valtiolla vielä hankkimattomia Natura 2000 -alueen osia on noin 315 ha, ja ne sijaitsevat useina pieninä palasina alueen reunaosissa. Suuri yksittäinen hankkimaton alue on noin 170 hehtaarin suuruinen alue Haapakeitaan pohjoisrajalla. Se muodostuu useammasta erillisestä palstasta. Mikäli Natura 2000 -kohderajauksen vielä hankkimattomat alueet tullaan myöhemmin siirtämään osaksi suojelualuekokonaisuutta, tulevat tämän suunnitelman linjaukset koskemaan myös niitä. Tällä hetkellä ko. maiden hoitoa ja käyttöä ohjaa kansallinen sekä EY-lainsäädäntö. Lainsäädännön mukaan Natura-alueilla ei saa heikentää merkittävästi niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alue kuuluu Natura-verkostoon. Suojeluarvoja heikentävä toiminta on kiellettyä sekä alueella että sen rajojen ulkopuolella.

Haapakeitaan Natura 2000 -alueella on kolme lailla (2.1.1981/676) perustettua soidensuojelualuetta: Haapakeitaan soidensuojelualue, Rynkäkeitaan soidensuojelualue sekä Huidankeitaan–Matokeitaan soidensuojelualue. Haapakeitaan, Huidankeitaan ja Rynkäkeitaan alueet ovat olleet rauhoitettuna Metsähallituksen aarnialueiksi jo aiemmin. Mustansaarenkeitaan pohjoisosa ja pääosa Kivikeitaasta, Haapakeitaasta, Huidankeitaasta, Rynkäkeitaasta ja Kuuskeitaasta kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan.

Yksityisiä suojelualueita suunnitelmaan kuuluu yksi YSA203364 Haapakeidas, Kulmala (3,9 ha). Kukkarolähteen määräaikainen luonnonsuojelualue ei kuulu tähän suunnitelmaan. Lisäksi valtion hallinnassa on jo YSA021628 Haapakeitaan luonnonsuojelualue (115 ha), joka on perustettu jo vuonna 1988. Valtiolla on jo hankittu myös Haapajärvi (hankeusjakona) ja Pieni Haapajärvi, mutta niitä ei ole vielä siirretty Metsähallituksen hallintaan. Ne ovat kuitenkin osa suunnittelualueita.

Haapakeitaan suojelukohteen sisällä on kaksi kivennäismaan yksityisomistuksessa olevaa kiinteistöä, joista toisella on rakennuksia (Sillanpään autiotila). Lisäksi yksityisomistuksessa (osakaskunta) on erillinen pieni soranottoalue (Talasharjunpää).

Haapakeitaan soidensuojelualueelle (620 ha) on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 1987 (SU 4:82/100). Alueelle ei ole annettu järjestyssääntöä. Haapakeitaan alueesta on Kansallispuistokomitean mietinnössä ehdotettu perustettavan kansallispuistoa (Kansallispuistokomitean mietintö 1976). Esitykseen kuuluivat Haapakeidas, Huidankeidas, Kivikeidas, Mustansaarenkeidas, Rynkäkeidas ja Kuuskeidas.

1.2. Kaavoitustilanne ja maakunnalliset strategiat

1.2.1 Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa (Etelä-Pohjanmaan liitto 2005) Haapakeitaan alue on suojelualueena ja Natura 2000 -verkoston alueena. Natura 2000 -alueeseen kuulumatonta Isokeitaan suojelukohdetta ei ole huomioitu kaavassa eikä sen kohdalla ole muitakaan merkintöjä. Koko alue kuuluu kaavassa osoitettuun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeään alueeseen. Huomionarvoista on myös alueen itäpuolelta matkailukohteen luo (Konkarin loma) tuleva ja siitä länteen ja etelään jatkuva ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti. Reitti on käytössä Lauhanvuorelta Konkarin lomaan asti. Lisäksi matkailukeskukseen on merkitty Lauhanvuoren kansallispuistosta tuleva ohjeellinen ulkoilureitti. Itse matkailualue on merkitty virkistys- ja matkailutoiminnan solmupisteeksi. Maa-ainesten ottoalueita ei ole osoitettu kaavassa suojelualueen läheisyyteen. Haapakeitaan pohjoisen osan läpi kulkee turvetuotantovyöhyke 3 raja, jolla osoitetaan vyöhyke, jolla tiettyjen vesistöalueiden kokonaiskuormituksen tulee pysyä entisellä tasolla.

1.2.2 Satakunnan maakuntakaava

Ympäristöministeriön 2011 vahvistamassa Satakunnan maakuntakaavassa (Satakuntaliitto 2010) alueet ovat luonnonsuojelualuemerkinnällä sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen merkinnällä. Koko alue ympäristöineen on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Koko alue, lukuun ottamatta Rynkäkeitaan ja Kuusikeitaan alueita, on merkitty myös luontomatkailun kehittämisvyöhykkeeksi. Lisäksi Mustansaarenkeitaan, Pohjaskeitaan ja Haapakeitaan länsiosa on merkitty melutasoltaan hiljaiseksi alueeksi. Mustansaarenkeitaan ja Haapakeitaan länsiosaan on merkitty ympärille myös maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Mustansaarenkeitaan ja Haapakeitaan väliin on laitettu merkintä merkittävän ulkoilureitin yhteystarpeesta. Haapakeitaan lounaispuolelle, Katselmakallioille, on merkitty virkistysalue. Aluetta sivuavat osin myös pohjavesialue- sekä arvokkaan geologisen muodostuman merkinnät (harjualue). Olemassa olevat turvetuotantoalueet sekä myös Huidankeitaan eteläosan soihin liittyvä luonnontilainen keidassuon osa on merkitty merkittäviksi turvetuotantoalueiksi (Kohde on vuokrattu Vapo Oy:lle). Lisäksi merkittäväksi turvetuotantoalueeksi on merkitty myös livarinkeitaan ja Torvikeitaan suoalueet Haapakeitaan eteläpuolella.

1.2.3 Maakunnalliset ja muut strategiat

Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelmassa vuoteen 2030 (Etelä-Pohjanmaan liitto 2005) yhtenä neljästä päätavoitteesta todetaan ihmisten ja ympäristön hyvinvointi. Uhkana maakunnan ympäristölle nähdään luonnon köyhtyminen, maiseman yksipuolistuminen ja arvokkaan kulttuuriperinnön rappeutuminen sekä maatalouden rakennemuutokseen liittyvä maatalousmaiseman muuttuminen harvaan asutulla maaseudulla. Monipuoliseen luonnonsuojelualueverkostoon, metsä- ja suoluontoon sekä jokivesistöihin liittyvän luontomatkailun, arvokkaiden kulttuurimaisemien ja rakennetun kulttuuriympäristön katsotaan olevan hyödynnettävissä olevia vahvuuksia. Etelä-Pohjanmaan strategisena tavoitteena on, että ympäristön tila kehittyy suotuisasti: tärkeää on ilman, vesistöjen ja maaperän puhtaus sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen on tärkeää. Visiona on, että Etelä-Pohjanmaasta on muodostunut keskeisen tulevaisuusajattelun eurooppalainen mallimaakunta (Etelä-Pohjanmaan liitto 2005).

Maakuntasuunnitelmassa katsotaan, että ympäristöpolitiikalla kyetään ympäristön elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden turvaamisen kautta kasvattamaan alueen hyvinvointia ja vetovoimaa. Hyvän ympäristön katsotaan olevan tärkeä osa myös sosiaalista hyvinvointia. Maakunnan kehittämistyössä katsotaan olevan olennaista tunnistaa ympäristön näkökulma ja hankkeistaa ympäristön vaalimista ja parantamista sekä sen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Ympäristökasvatus on korostettu osa opetusohjelmia. Myös esimerkiksi suurpetojen paluu osaksi eteläpohjalaista metsälajistoa jatkuu, ja se vaatii uudenlaista

yhteiselön opettelua. Melun katsotaan olevan tämän ajan merkittävimpiä elinympäristön laatua, viihtyisyyttä ja terveellisyttä heikentäviä tekijöitä. Alueiden säilyminen hiljaisina katsotaan voitavan turvata ai-noastaan ottamalla ne huomioon maankäytön suunnittelussa. Vesien ekologinen tila saadaan hyväksi määrätietoisella ja hyvin organisoidulla työllä vesistöjen hyväksi (Etelä-Pohjanmaan liitto 2005).

Maakuntaliiton mukaan matkailussa tulevat korostumaan mm. ympäristöarvot ja erilaisten aktiviteettien lisääntyvä käyttö. Hyvinvointimatkailulle nähdään olevan paljon kysyntää vuonna 2030, sillä hyväkuntoisia ja vauraita eläkeläisiä sekä terveystietoisia matkailijoita on runsaasti. Etelä-Pohjanmaan luonnon ja kulttuuriympäristöt ja omaleimainen kulttuuri tarjoavat hyvät lähtökohdat kulttuuri-, eko- ja elämysmatkailun kehittämiseksi niin hiljaisuuden kuin elämysuotannon näkökulmasta. Visio on, että Etelä-Pohjanmaan maaseutumatkailun tuotekehityksessä on täysimääräisesti hyödynnetty maaseudun rauha ja väljyys, puhdas luonto ja ympäristö, turvallisuus, kulttuuri, erilaiset aktiviteetit, eri vuodenaajat vuotuisjuhlineen ja pohjoinen eksotiikka. Vuonna 2030 maaseutumatkailupalveluiden oletetaan olevan kysytyjä niin kotimaisten kuin ulkomaisten matkailijoiden keskuudessa. Etelä-Pohjanmaan mahdollisuudet monimuotoisen luonnon tarjoamiin ”palveluihin” on otettu nykyistä paremmin huomioon. Euroopan mittakaavassa luontomatkailun kysyntä on kasvanut ja Etelä-Pohjanmaan kilpailukyky ja vetovoimaisuus ekoturismissa on kasvanut huomattavasti (Etelä-Pohjanmaan liitto 2005).

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa 2011–2014 nostetaan esiin matkailupalveluiden tuotteistaminen ja teemoittaminen sekä luonnon ja kulttuuriympäristöjen hoito ja suojelu. Erikseen mainitaan edistettävän luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksien hyödyntämistä, kulttuurin ja luonnon mahdollisuuksien tuotteistamista, kehitettävän matkailullisesti merkittävät ja hyödynnettävät luontoreitit kansallisten ja kansainvälisten reittisuositusten mukaisiksi ja niitä hyödynnettävän matkailumarkkinoinnissa ja tuotekehityksessä. Lisäksi mainitaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä edistettävän esimerkiksi METSO-ohjelman avulla, ympäristöosaamista ja -tietoisuutta lisäävän sekä parannettavan luonnon ja kulttuuriperinnön näkyvyyttä sekä arvokkaat suojeluohjelmien ulkopuoliset suoalueet kartoitettavan ja rajattavan turvetuotannon ulkopuolelle ja huomioitavan merkinnät maakuntakaavan vaihekaavassa. Ohjelman mukaan myös aktivoidaan vesistöjen tilaan myönteisesti vaikuttavia hankkeita, seurataan ja mahdollisesti myös parannetaan vesistöjen tilaa (Etelä-Pohjanmaan liitto 2010).

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa 2012–2013 mainitaan laadittavan maakunnallinen matkailun internet-markkinoinnin strategialuonnos ja edistetään konkreettisin toimenpitein matkailupalvelujen näkyvyyttä internetin eri foorumeilla. Lisäksi pintavesien tilaa mainitaan parannettavan mm. vähävetisten uomien ekologisilla kunnostuksilla (Etelä-Pohjanmaan liitto 2011).

Satakunnan maakuntasuunnitelmassa vuoteen 2030 (Satakuntaliitto 2003) visiona on, että kulttuuri ja luonto ovat vahvistaneet Satakunnan hyvää imagoa sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöä on kehitetty keskeisen kehityksen periaatteella. Maakuntaohjelmassa katsotaan, että kulttuuri- ja luonnonympäristöistä huolehditaan eri tahojen yhteistyöllä. Merkittävien yhtenäisten alueiden säilymisen katsotaan olevan ekologisessa mielessä ja virkistyskäytön kannalta tärkeää. Tämän vuoksi merkittävimpien retkeilyreitistöjen yhdistämiseen ja verkostojen muodostamiseen panostetaan. Satakunnan matkailussa katsotaan kannattavan tulevaisuudessa panostaa erityisesti matkailulinkeihin, kuten kulttuuriin, historiaan ja monipuoliseen luontoon.

Satakunnan maakuntaohjelmassa vuosille 2010–2013 todetaan mm., että edistetään luonnon- ja kulttuuriympäristöjen virkistys- ja matkailukäyttöä, parannetaan sisävesialueiden tilaa, jatketaan kalataloudellisten kunnostushankkeiden toteuttamista mm. Karvianjoen vesistöalueella, laaditaan kokonaisvaltainen selvitys Satakunnan alueen soiden käyttömuodoista ja vaikutuksista sekä kehitetään luonnonsuojelualueverkostoa toteuttamalla suojeluohjelmat loppuun ja parannetaan kytkeytyneisyyttä METSO-ohjelmalla sekä lisätään tietoisuutta uhanalaisista luontotyypeistä (Satakuntaliitto 2010). **Satakunnan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa 2012–2013** todetaan, että Haapakeitaan alueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma ja että suunnitelman toteutusta edistäisivät kulttuuri- ja luontoselvitysten laadinta, kävijä- ja yritys-tutkimukset, palveluvarustusten täydentäminen sekä yhteisen luontomatkailusuunnitelman laatiminen. Lisäksi suunnitelmassa mainitaan Karvianjoen kunnostusohjelma 2007–2015 sekä METSO-ohjelma 2008–2020 (Satakuntaliitto 2011).

Metsähallituksen Länsi-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa (Metsähallitus 2006) todetaan, että suojelualueilla tehdään ennallistamistöitä METSO-ohjelman toteutuskaudella (–2012), ja lajistoinventointeja tehdään tarpeen mukaan lähinnä hoito- ja käyttösuunnitteluun liittyen. Virkistys- ja luontomatkailukäytön edellytyksiä kehitetään erityisesti valtakunnallisilla ja maakunnallisilla yleisökäytön painopistealueilla kuten Lauhanvuorella–Kauhanevalla. Suojelualueilla luontomatkailua harjoitetaan Metsähallituksen kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailun yritystoiminta edellyttää sopimusta Metsähallituksen ja yrityksen välillä. Kulttuuriperinnön suojeluun ja sen esille tuontiin kiinnitetään jatkossa entistä enemmän huomiota. Metsästystä katsotaan harjoitettavan edelleen kaikilla niillä alueilla, missä säädökset eivät sitä estä tai missä jostain muusta perustellusta syystä ei ole tarpeen rajoittaa metsästystä. Kalastus perustuu pääsääntöisesti lupamyyntiin (Metsähallitus 2006).

1.3 Suunnitteluprosessi

Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen aloitettiin vuonna 2008 projektisuunnitelman koostamisella. Projektisuunnitelma hyväksyttiin Etelä-Suomen luontopalvelujen aluejohtoryhmän toimesta 21.1.2009. Projektiryhmän ensimmäinen virallinen kokous pidettiin 26.1.2009. Tässä yhteydessä aloitettiin pohjatietojen kokoaminen sekä sidosryhmien osallistaminen. Suunnittelun tueksi koottiin yhteistyöryhmä, johon kutsuttiin 14 eri sidosryhmätahoa. Yhteistyöryhmässä työskentelivät prosessin kuluessa Metsähallituksen edustajien lisäksi Anne Savola (Satakuntaliitto), Juha Manninen (Lounais-Suomen ympäristökeskus nyk. ELY-keskus), Teemu Tuovinen (Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri), Hannu Uusihonko (Honkajoen kunta), Harri Virtanen (Kauhajoen kaupunki), Juha Heikkilä (Pohjanmaan riistanhoitopiiri), Markku Suominen (Satakunnan luonnonsuojelupiiri), Jarmo Kallio (Etelä-Pohjanmaan TE-keskus, nyk ELY-keskus), Jarno Leppäkangas (Etelä-Pohjanmaan liitto), Juhani Herrala (Isojoen kunta), Keijo Seppälä (Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri), Liisa Kasi (Kauhajoen kaupunki), Matti Anttila (Siikaisten kunta), Matti Kyröläinen (Länsi-Suomen ympäristökeskus, nyk. ELY-keskus), Mauno Mäkiranta (Honkajoen kunta), Seppo Rinta-Hoiska (Etelä-Pohjanmaan liitto), Reima Laaja (Satakunnan riistanhoitopiiri) ja Teija Rinne (Satakunnan TE-keskus, nyk. ELY-keskus). Yhteistyöryhmä kokoontui prosessin aikana neljä kertaa, ja lisäksi keskustelua tapahtui jonkin verran kahdenvälisin neuvotteluin mm. sähköpostitse ja puhelimitse.

Myös muita sidosryhmiä osallistettiin. Lauhanvuoren ja Haapakeitaan alueen matkailuyrittäjille pidettiin yhteinen keskustelutilaisuus ja maastokäynti Lauhanvuoren kansallispuistossa 11.3.2010. Haapakeitaan kupeessa järjestettiin metsästysseuroille erillinen info- ja keskustelutilaisuus 3.11. 2009. Kiinnostuneille kansalaisille ja paikallisille asukkaille järjestettiin kunnantaloilla kolme iltapäivän pituista avoimien ovien tilaisuutta Isojoella (23.4.2009), Honkajoella (22.4.2009) ja Kauhajoella (21.4.2009). Lausuntokierroksen aikana pidettiin myös vastaava tilaisuus Lauhansarven luontomatkailukeskuksessa Isojoella (28.10.2010). Näihin tilaisuuksiin lähetettiin myös erikseen kutsuja alueen metsänhoitoyhdistyksille sekä kyläyhdistyksille. Lisäksi niistä julkaistiin kutsut paikallislehdissä ja tiedotettiin median kautta mm. radiossa ja sanomalehdissä.

Suunnitelman tehnyt Metsähallituksen projektiryhmä kokoontui suunnittelun kuluessa 7 kertaa. Projektiryhmän edustajat edustivat luontopalvelujen eri prosesseja. Projektipäällikkönä toimi erikoissuunnittelija Satu Kalpio. Ryhmän jäseniä olivat prosessin kuluessa virkistysprosessin puistonjohtajat Tuula Peltonen ja Raimo Itkonen sekä puistonhoitaja Rami Tuominiemi, luonnonsuojeluprosessin puistonhoitaja Pekka Vesterinen sekä eräprosessin suunnittelijat Mikko Toivola ja Madeleine Nyman. Suunnitteluun osallistuivat lisäksi useat muut luontopalveluiden työntekijät kuten Panu Kuokkanen, Tuomas Haapalehto, Jaakko Mattila, Raisa Vesterbacka, Kari Parkkila, Hannu Hupli, Juha Tuomola ja Seppo Manninen.

Haapakeitaalta ei ole tehty kävijä- tai yritystutkimuksia, mutta Mustansaarenkeitaalle laitettiin alkuvaiheessa esille palautelomakkeita ja kävijälaskuri kesäkausille alkaen vuonna 2009. Myös paikalla olevaa palautevihkoa käytettiin hyväksi.

Haapakeitaan hoito- ja käyttösuunnitelma lähti lausunnoille samaan aikaan Lauhanvuoren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kanssa 18.10.2010. Suunnitelmaluonnos oli myös internetsivuilla

(www.metsa.fi/hks) kaikkien vapaasti kommentoitavana. Lausuntokierroksesta tiedotettiin erikseen mm. paikallisia sekä maakunnallisia medioita.

Suunnitelman metsästysasioita koskevista ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeen muutetuista linjauksista pyydettiin vielä erikseen uusia lausuntoja 26.10.2011.

Lausuntojen sekä niiden aiheuttamien mahdollisten muutosten sekä Metsähallituksen vastineiden koostetaulukko on liitteenä 1.

Suunnitelma hyväksyttiin 5.12.2012 Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelujen aluejohtoryhmässä. Perustettujen soidensuojelualueiden osalta Ympäristöministeriö hyväksyi suunnitelman 15.1.2017. Hyväksymiskirje liitteenä 2.

ALUEEN LUONTO JA TÄHÄNASTINEN KÄYTTÖ

2 Luonto, historia ja nykyinen käyttö

2.1 Yleiskuvaus

Haapakeitaan alue on eteläisessä Suomessa harvinaisen erämaaluonteinen kokonaisuus laajoine ja suhteellisen luonnontilaisine suoyhdistymineen ja monipuolisine suotyyppeineen. Alueen maisema koostuu laajoista erämaisista suoalueista sekä niitä reunustavista metsäsaarekkeista, soita täplittävistä suolammista, allikoista ja järvistä. Laajat keitaat antavat maisemalle avaran ja karun yleisilmeen, mikä on ominaista Pohjois-Satakunnan erämaaseuduille.

Alueella on erittäin suuri merkitys linnuston pesimäpaikkojen turvaamisessa, ja siellä esiintyy useita uhanalaisia tai harvinaisia lintulajeja. Maaston topografia on pienipiirteistä, mikä näkyy suon ja kivennäismaan vaihtumatyyppien kuten kangaskorprien ja -rämeiden sekä soistumien kohtuullisen suurena osuutena pinta-alasta (mm. Jokinen & Kolehmainen 2000). Soiden reunat on yleisesti ojitettuja.

Alueen metsissä on paljon taimikkoja ja nuoria kasvatusmetsiä. Soiden metsäsaarekkeiden ja reuna-alueiden metsistä löytyy silti iäkstäkin puolukka- ja mustikkatyyppin kangasmetsää. Alueella esiintyy pieninä kuvioina rehevimpiäkin metsiä, jopa lehtoja. Tuoreilla kankailla kasvaa paikoin runsaasti lehtipuuta, erityisesti haapaa. Alueelle on tyypillistä soiden ja metsien hidas vaihtuminen ja alavien kangasmaiden soistuneisuus. Metsä- ja kitumaiden kesimääräinen lahopuumäärä Haapakeitaan alueella on noin 1 m³/ha.

Haapa-, Huidan- ja Mustakeitaan suoalue on luokiteltu Satakunnan maakunnallisesti merkittäväksi luonnonrauha-alueeksi (Ira). Alue on Satakunnan luonnontilaisimpia äänimaisema-alueita. Tyypillisimmillään äänet ovat vuodenaikojen mukaan vaihtelevia suo- ja metsäluonnon ääniä. Ihmisen toimintaan liittyviä ääniä kuuluu satunnaisesti. Alueen itäosiin tulee ajoittain ääniä moottoriurheilualueelta (etäisyys alueen reunasta yli 3 km) ja talvisin moottorikelkkailu-uralta (noin 2 km alueesta). Välillä myös Pohjankankaan ampumarjoitusalueen äänet kantautuvat yli 20 km:n päästä. Nämä häiriötekijät ovat kuitenkin satunnaisia ja esiintyminen riippuu mm. sääoloista (Karvinen & Savola 2004).

Perinneympäristöjen kasvillisuutta tavataan hylättyjen rakennusten pihapiireissä ja lähiympäristössä, esimerkiksi Haapajärven pohjoispuolen pihapiirissä ja sitä ympäröivillä tuoreilla heinä- ja ruohoniityillä. Rakennusten lähistöllä tavataan myös viljelyjäänteitä, kuten tarhaukonhattua (*Aconitum variegatum*) ja lehtosinilatvaa (*Polemonium caeruleum*).

2.2 Geologia ja geomorfologia

Haapakeitaan alueen vanha kiteinen kallioperä koostuu pääosin graniitista ja pieneltä osin Haapajärven itäpuolella myös porfyirisestä graniitista. Lisäksi Haapajärven itäpuolella esiintyy jonkin verran intermediäristä vulkaanista kivilajia. Isokeitaan alueen kallioperä on tonaliittia. Alueen maaperä koostuu pääosin viimeisen jääkauden kerrostamasta moreenista ja jääkauden jälkeen syntyneistä soiden turvekerrostumista. Paikoin esiintyy myös veden huuhtomia avokallioalueita ja kivikkoalueita.

Haapakeitaan alue on viimeisen mannerjäätikön sulamisen jälkeen n. 10 500 vuotta sitten sijainnut korkeimman rannan yläpuolella. Alue on peittynyt heti mannerjäätikön sulamisen jälkeen noin 100 metrin syvyisen muinaisen Itämeren vaiheen, Ancylus-järven, alle.

2.3 Vesistöt ja suot

2.3.1 Valuma- ja pohjavesialueet

Valuma-alueet

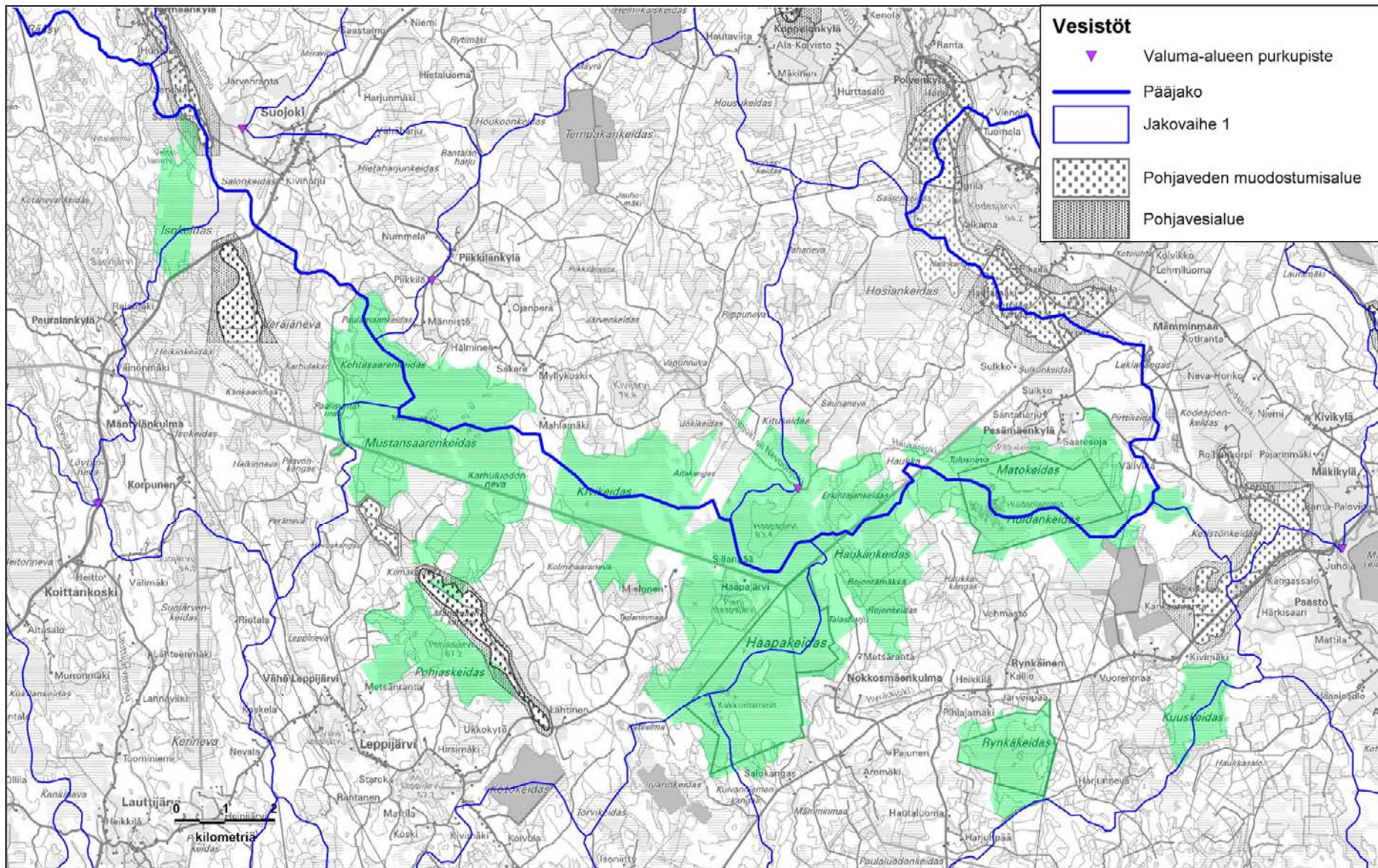
Haapakeitaan alue jakaantuu etelä-pohjoissuunnassa kahteen vesistöalueeseen (kuva 3). Suurin osa alueesta, Haapakeitaan eteläosa, kuuluu Karvianjoen vesistöalueeseen. Soiden reunaojituksista vedet valuvat ojaverkostoja pitkin mm. Samminjokeen, Siikaisjokeen, Välijokeen ja Lauttijärvenjokeen. Pohjoisosa kuuluu Lapväärtinjoen vesistöalueeseen, jossa Haapajärvestä alkava Nevoonjoki virtaa Siroonjoen, Suojoen, Kärjenjoen ja Lillån kautta Lapväärtinjokeen (Ekholm 1993).

Pohjavesialueet

Haapakeitaan alueen sisälle asti ulottuu kolme pohjavesialuetta: Marjamäenkangas, Kivikangas ja Vesijärvi. Isokeitaan pohjoispuolelle sijoittuvasta Vesijärven pohjavesialueesta noin 15 ha (3 %) on Haapakeitaan alueella. Vesijärven pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Pohjakeitaan ja Mustansaarenkeitaan välille sijoittuvasta Marjamäenkankaasta 23 ha (11 %) sijoittuu Haapakeitaan alueelle. Marjamäenkangas on luokiteltu tärkeäksi pohjavesialueeksi. Mustansaarenkeitaan eteläosaan liittyvästä Kivikankaasta vain noin hehtaari (2 %) sijaitsee Haapakeitaan alueella. Kivikangas on luokiteltu vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Muita pohjavesialueita, joiden vedenotto saattaa vaikuttaa Haapakeitaan alueen vesitalouteen, ovat Mustansaarenkeitaan ja Isokeitaan välissä sijaitseva Korpipeltonmäki sekä Kuuskeitaan pohjoispuolella sijaitseva Pieksunmäki.

2.3.2 Joet ja purot

Alueella on jokia ja puroja melko runsaasti, yhteensä noin 8 kilometriä. Jokien rannat ovat laajalti perattuja, minkä vuoksi vesikasvillisuus on niukkaa. Rautapruukinkeitaalta alkunsa saava ja Huidankeitaan läpi virtaava Myllyjoki latvoineen kattaa tästä yli 5 kilometriä. Myllyjoen latvoja on ojitettu ja oiottu, muutoin joki on melko luonnontilainen. Joki virtaa paikoin luoteisosassa piilossa rahkasammalien peittämänä. Haukankeitaan kangasmaalla joki on leveimmillään 2–3 metriä. Joen vesi oli vuonna 1999 kirkasta, mutta runsasateisempina vuosina se värjäytyy luultavasti humusaineista ruskeaksi (Jokinen & Kolehmainen 2000). Haapajärvestä laskevaa Nevoonjokea eli Siroonjokea on ruopattu ja oiottu joltakin osin. Se on jyrkkäreunainen ja tummavetinen pikkujoki. Rynkäjoesta pieni osa kulkee Rynkäkeitaan koillisosassa. Rynkäjoki ei ole luonnontilainen, vaan sen ruoppaukset pengertävät sitä korkein vallein (Jokinen & Kolehmainen 2000). Haukanjoki on Myllyjoen jatkoa länteen, ja sen varsilla on ojituksia, jotka laskevat siihen. Uomaa on paikoin myös ruopattu ja kaivettu.

Kuva 3. Haapakeitaan valuma- ja pohjavesialueet. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L 5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

2.3.3 Järvet ja lammet

Haapakeitaan alueella on useita järviä ja lampia, jotka kaikki ovat suorantaisia, humuspitoisia ja pääasiassa soiden ympäröimiä. Metsähallituksen hallinnassa on tällä hetkellä 4 järveä ja suurempaa lampea. Suurin näistä on Pohjaskeitaalla sijaitseva Pohjasjärvi (17 ha), joka on täysin luonnontilainen humuspitoinen järvi. Mustansaarenkeitaan keskiosassa on Mustajärvi (6 ha), joka on myös luonnontilainen ja nimensä mukaisesti mustavetinen pikkujärvi. Veitsilammista osa (28 %) kuuluu alueeseen (4,5 ha). Haapakeitaalla sijaitseva Pikkujärvi on nimensä mukaisesti pieni, vain 0,3 hehtaarin kokoinen lampi. Soilla on myös runsaasti isompiakin suolampia ja kuljuja. Kaikki alueen suolammet lienevät suon kehityksen tuloksena sekundäärisesti kehittyneitä vesialueita.

Valtiolle on lisäksi jo hankittu soiden keskellä sijaitsevat Haapajärvi ja Pieni Haapajärvi. Nämä eivät ole vielä siirtyneet Metsähallituksen hallintaan, mutta ne otetaan kuitenkin tässä suunnitelmassa huomioon. Haapajärvi on Haapakeitaan keskellä sijaitseva alueen suurin järvi (51 ha), joka on järviyypiltään ulpukkatyyppin suojärvi (mm. Jokinen & Kolehmainen 2000). Pieni Haapajärvi (7 ha) sijaitsee Haapajärvestä lounaaseen ja on myös ulpukkatyyppin suojärvi. Molemmat järvet on aikoinaan laskettu. Pienen Haapajärven laskukanava on kaivettu vuonna 1965 yläpuolisen tilan peltojen kuivatusta varten. Tällä hetkellä kaikki entsiltä pelloilta tulevat vedet laskevat Pieneen Haapajärveen. Järven vedenpinnan laskun muutokset näkyvät laajalla alueella ympäristössä (mm. Jokinen & Kolehmainen 2000).

2.3.4 Lähteet

Huidankeitaan itäreunalla on yksi lähteinen alue, Hautakorpi. Hautakorven lähteikkö koostuu lähes kokonaan lähdevaikutteisista ojista. Niiden lisäksi alueen kaakkoisosassa sijaitsee suurehko allikkolähde, jossa on siitä lähtevän ja siihen tulevan ojan välinen näkyvä läpivirtaus. Lähteikön ojat ovat pääasiassa melko kuivia. Lähteisyys on ojissa paikoittaista. Eteläisessä reunaojassa vesi virtaa mutkitellen hiekkapohjalla, ja oja onkin muotoutunut varsin puromaiseksi. Lähteille ominaista putkilokasvillisuutta ei esiinny. Mesotrofisen lähteikön ympäristö on metsää ja turvekangasta (Haapaniemi & Juutinen 2008).

Hautakorven lähteikkö on perusteellisesti ihmistoiminnan ojituksilla muuttama. Ojat sekoittavat pintavesiä lähdeveteen, joka virtaa yksinomaan enää ojissa. Ojien ulkopuolella lähdekasvillisuutta esiintyy ainoastaan allikossa ja sen reunassa hyvin pienialaisella tihkupinnalla. Myös räme on kuivahtanut ja muuttunut turvekankaaksi. Lähteiköllä tavataan kuitenkin paljon huomionarvoista lähdelajistoa, kuten laholimisammal (*Lophocolea heterophylla*), tunturikinnassammal (*Scapania uliginosa*), lettorahkasammal (*Sphagnum teres*) ja heterahkasammal (*Sphagnum warnstorffii*) (Haapaniemi & Juutinen 2008).

2.3.5 Suot

Haapakeitaan alueesta valtaosa on suota. Soita on yhteensä 4 801 ha eli 83 % koko alueen pinta-alasta. Haapakeidas on harvinaisen erämaaluonteinen suoalue eteläisessä Suomessa. Alue koostuu viidestä ehjästä keidassuokokonaisuudesta: Mustansaarenkeidas, Kivikeidas, Pohjaskeidas, Haapakeidas, Rynkäkeidas ja Kuuskeidas. Lisäksi Huidankeidas on suurelta osin ehjä kokonaisuus, jonka kaakkoisosasta on osa kuitenkin turvetuotantoalueena. Lisäksi Haapakeitaan alueen luoteispuolella sijaitsevasta lähes luonnontilaisesta Isokeitaasta osa kuuluu myös Haapakeitaan suojelukohteeseen.

Haapakeitaan alueen kaikki suoyhdistymät ovat pitkälle kehittyneitä kermikeitaita. Laajojen keitaiden reunoilla on runsaasti reunaojia, mutta myös luonnontilaisia reunoja löytyy vielä. Haapakeitaan alueelle ovat tyypillisiä reunojen haavikot. Soista on ojitettu iso osa, 1 150 ha (24 % soiden kokonaismäärästä). Soista on ennallistettu vasta 5 ha. Mustansaarenkeitaan pohjoisosaa ennallistettiin samaan aikaan kun kohteelle tehtiin retkeilyrakenteita. Huidankeitaalla 1950-luvulla tapahtunut voimakas metsäpalo poltti osan alueen metsistä ja suon pintakasvillisuudesta.

Haapakeitaan alue sijoittuu Rannikko-Suomen konsentristen kermikeitaiden vyöhykkeeseen ja siinä vyöhykkeen pohjoisimpaan osaan, Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan konsentristen kermikeitaiden alueelle (Eurola ym. 1994). Vyöhykkeen keitailla on tyypillistä heikosti kehittynyt reunaluisu, mikä on selvimmillään havaittavissa Mustansaarenkeitaalla. Valtaosa soiden pinta-alasta on erilaisia harvapuustoisia rämeitä, varsinkin keidas-, isovarpu- ja rahkarämeitä. Varsinaisia nevoja on alueella vähän, ja ne ovat lähinnä lyhytkorsinevoja sekä märkiä kulju- tai ruoppakuljunevoja. Myös kalvakkaa lyhytkorsinevaa esiintyy mm. Mustansaarenkeitaan lyhytkorsinevojen keskiosissa. Saranevoja on vähän. Haukanjoen varsilla sekä Haapakeitaalla on lisäksi vähäisiä tulvanevoja. Mustansaarenkeitaalla, Kivinevalla, Kitukeitaalla ja Haapakeitaalla on erilaisia korpia, kuten koivuvaltaisia tupasvillanevakorpia, pallosara-, muurain- ja mustikkakorpia sekä myös ruohokorpia ja kangaskorpia (Jokinen & Kolehmainen 2000).

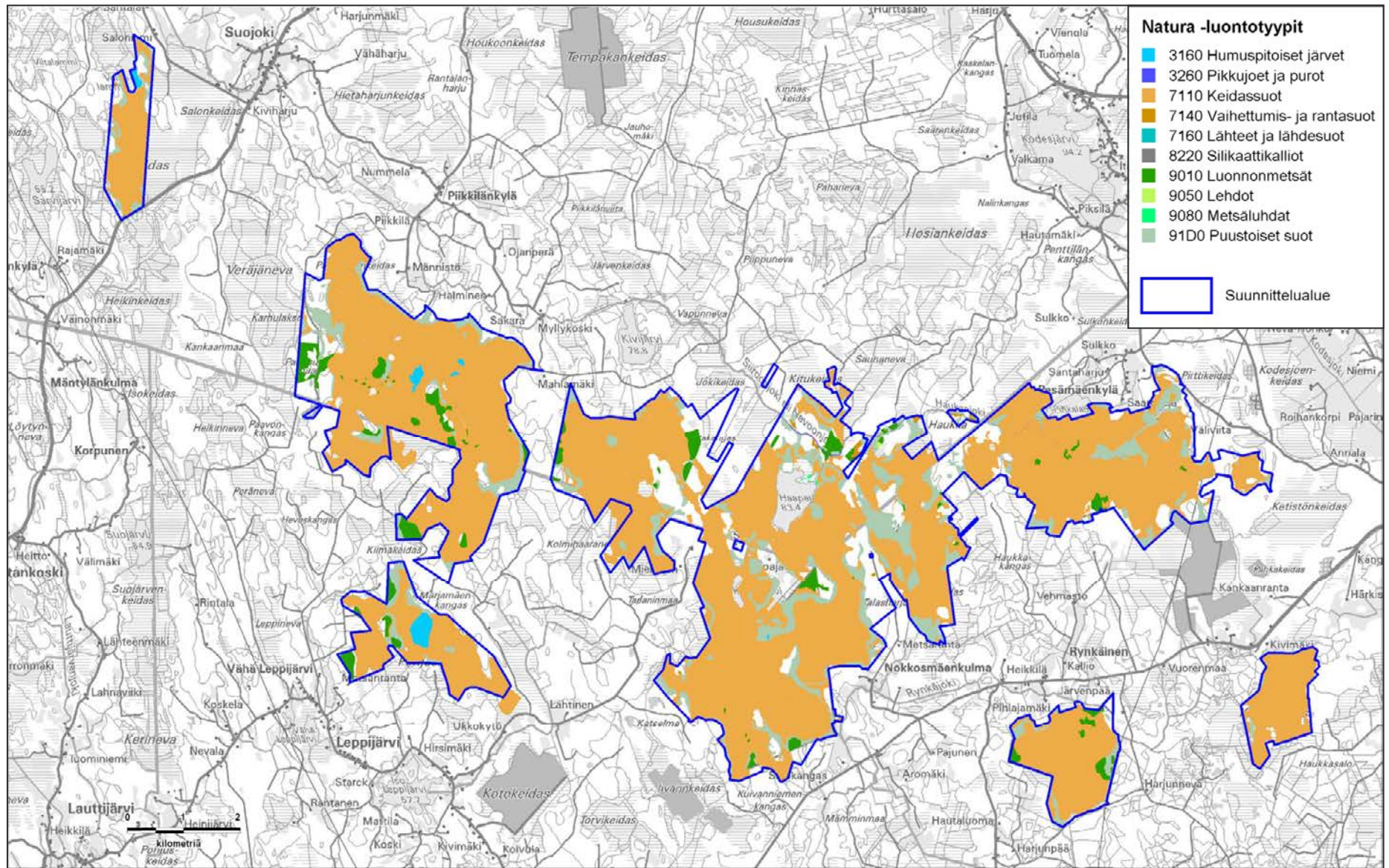
2.4 Natura luontotyypit

Natura-luontotyypit käsittävät luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät luontotyypit. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteessä I määritellyt Natura-luontotyypit ovat sellaisia, jotka ovat vaarassa hävitä tai joiden esiintymisalue on pieni tai jotka ovat hyviä esimerkkejä kyseisen luonnonmaantieteellisen alueen ominaispiirteistä Euroopan yhteisön alueella (Airaksinen ym. 2001).

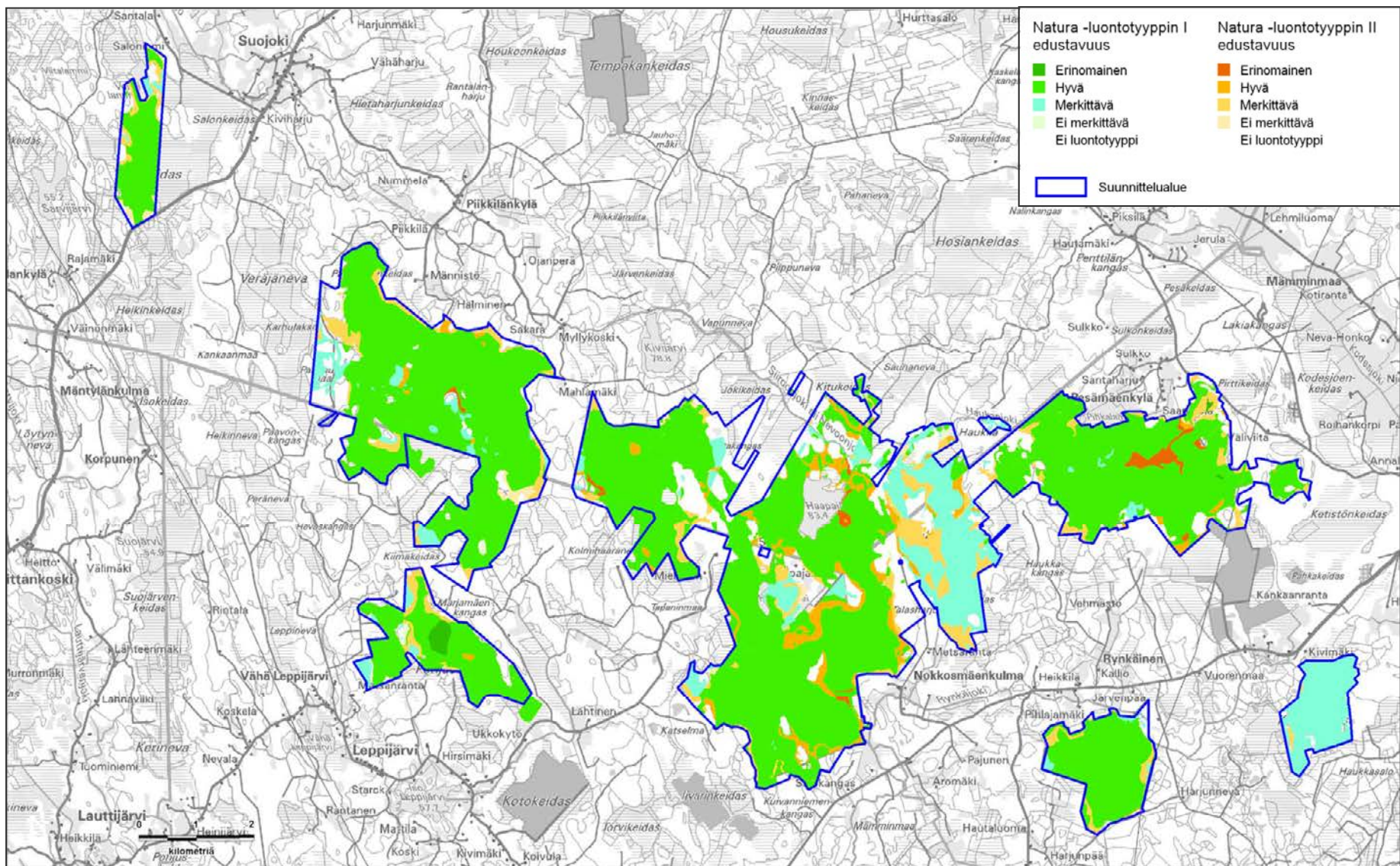
Suunnitelmassa esitetyt Natura-luontotyyppien pinta-alat poikkeavat Natura-tietokantalomakkeissa esitetyistä. Poikkeamat johtuvat maastokartoitusten myötä täsmentyneestä tiedosta sekä siitä, että pieniltä osin Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet eivät ole Natura 2000 -rajauksien mukaisia. Näin ollen Metsähallituksen tiedot eivät ole täysin yhteneväiset Natura 2000 -alueen tietojen kanssa. Metsähallitus inventoi luontotyyppejä Suomen ympäristökeskuksen ohjeistuksen mukaisesti.

Alueen luontotyypit inventoitiin maastokartoituksena vuosina 2003–2009.

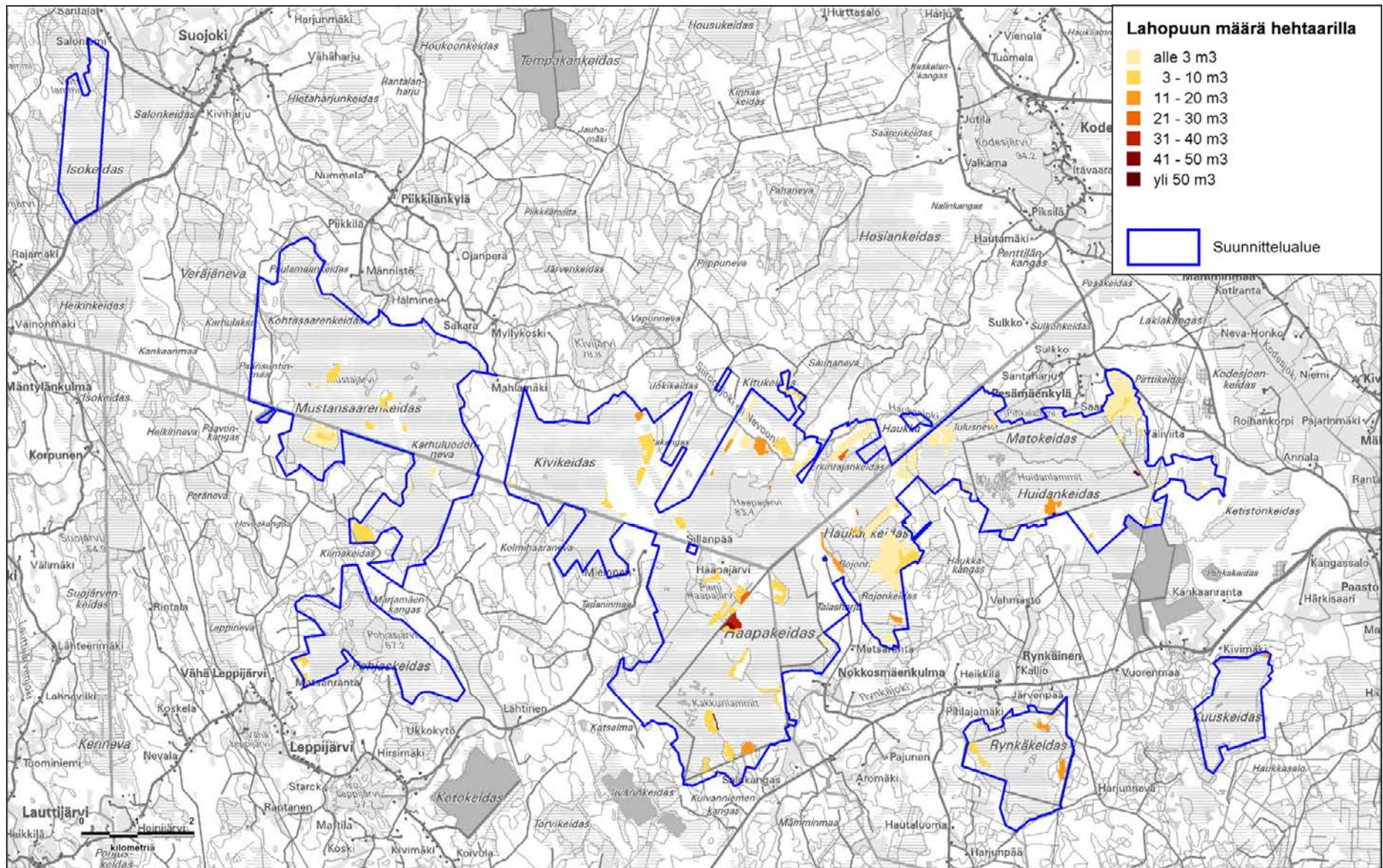
Pääosa Haapakeitaan Natura 2000 -luontotyypeistä on keidassoita ja niihin liittyviä puustoisia soita (taulukko 1 ja kuva 4). Edustavuudeltaan keidassuot ovat pääsääntöisesti hyviä. Lähinnä ojitusten takia osa keidassoista on luokassa merkittävä (taulukko 2 ja kuva 5). Boreaalisia luonnonmetsiä on toiseksi eniten, joskin vähän, alueella, ja niiden edustavuus on pääsääntöisesti merkittävä, mutta alueelta löytyy myös pieni määrä erinomaisia luonnonmetsiä (kuva 6). Humuspitoisista järvistä ja lammista yli puolet kuuluu luokkaan erinomainen. Valtiolle jo hankitut Haapajärvi ja Pieni Haapajärvi eivät vielä kuitenkaan näy taulukoissa, sillä ne eivät vielä ole siirtyneet Metsähallituksen hallintaan eikä niitä siten ole inventoitu.

Kuva 4. Haapakeitaan Nartura 2000 -luontotyypit. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Kuva 5. Haapakeitaan Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Kuva 6. Haapakeitaan lahoppumäärä. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Taulukko 1. Natura 2000 -luontotyyppit valtion mailla (15.6.2010).

Koodi	Natura-luontotyyppi	Natura-	Metsähallituksen luonto-	
		tietokanta	tyyppi-inventointi	ha
		%	%	
3160	humuspitoiset järvet ja lammet	2	<1	37,2
3260	pikkujoet ja purot	0	<1	2,8
	keidassuot			4 684,1
7110	- puustoiset suot 91D0	85	81	630,7
	- metsäluhdat 9080			0,9
7140	vaihtumissuot ja rantasuot	-	<1	9,4
7160	lähteet ja lähdesuot	0	<1	0,0
8220	silikaattikalliot	-	<1	0,2
9010	boreaaliset luonnonmetsät	1	3	165,6
9050	lehdot	-	<1	0,7
9060	harjumetsät	0	-	-
91D0	puustoiset suot	0	<1	26,7
	Natura-luontotyyppit yhteensä	88	86	4 926,7
	Ei Natura-luontotyyppiä	12	14	832,2
Yhteensä				5 758,9

Taulukko 2. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuusluokat valtion mailla (15.6.2010).

Koodi	Natura-luontotyyppi	Erinomainen	Hyvä	Merkittävä	Ei merkittävä
		%	%	%	%
3160	humuspitoiset järvet ja lammet	47	22	31	
3260	pikkujoet ja purot		53	43	4
	keidassuot		87	12	1
7110	- puustoiset suot 91D0		27	60	6
	- metsäluhdat 9080	7	100		
7140	vaihtumissuot ja rantasuot		69	31	
7160	lähteet ja lähdesuot	1		98	1
8220	silikaattikalliot		100		
9010	boreaaliset luonnonmetsät	1	14	82	3
9050	lehdot			100	
9060	harjumetsät	-	-	-	-
91D0	puustoiset suot		28	56	16
Natura-luontotyyppit yhteensä		1	78	20	1

Taulukko 3. Natura 2000 -luontotyyppit yksityisillä suojealueilla (15.6.2010).

Koodi	Natura-luontotyyppi	Natura-	Metsähallituksen luonto-	
		tietokanta	tyyppi-inventointi	ha
		%	%	
7110	keidassuot			0,8
	- puustoiset suot 91D0		21	0,4
	Natura-luontotyyppit yhteensä		21	0,8
	Ei natura-luontotyyppiä		79	3,1
Yhteensä				3,9

Taulukko 4. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuusluokat yksityisillä suojelualueilla (15.6.2010).

Koodi	Natura-luontotyyppi	Erinomainen %	Hyvä %	Merkittävä %	Ei merkittävä %
7110	keidassuot - puustoiset suot 91D0		100	100	
Natura-luontotyypit yhteensä			67	33	

2.5 Lajisto

2.5.1 Uhanalaiset ja muut huomionarvoiset lajit

Putkilokasvit, jäkälät, sammalet ja sienet

Kesällä 2008 suoritetun lähdeinventoinnin yhteydessä Huidankeitaan itälaidalla sijaitsevasta Hautakorven lähteiköstä löydettiin yksi silmälläpidettävä (NT) sekä kaksi alueellisesti uhanalaista sammallajia: tunturikinnassammal (*Scapania uliginosa*), joka on sekä silmälläpidettävä että alueellisesti uhanalainen laji, sekä laholimisammal (*Lophocolea heterophylla*). Lähteikkö on ojitettu ja kaipaa ennallistamistoimia. Ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmään ei ole tallennettu muita uhanalaisten tai silmälläpidettävien kasvilajien havaintoja Haapakeitaan alueelta.

Haukkajoen varsilla on rehevämpiä lehtolajien (mm. kevätlinnunherne (*Lathyrus vernus*), valkolehdokki (*Plantanthera bifolia*), soikkokaksikko (*Listera ovata*)) esiintymiä (Jokinen & Kolehmainen 2000).

Nisäkkäät

Euroopanmajavaa (*Castor fiber*) on havaittu majavanpadoista Pienen Haapajärven ympäristöstä. Alue kuuluu osana suden (*Canis lupus*) laajempaan elinpiiriin.

Taulukko 5. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luontodirektiivin liitteissä II ja IV mainitut nisäkkäät.

Laji	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivin liite
Euroopanmajava	<i>Castor fiber</i>	NT	II, IV ja V
Metsäjänis	<i>Lepus timidus</i>	NT	
Susi	<i>Canis lupus</i>	VU	II, IV

Linnut

Haapakeitaan alueelta on tehty havaintoja 20:sta valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaiseksi tai silmälläpidettäväksi luokitellusta lintulajista (taulukko 6). Avoimia ja märkiä soita elinympäristönään suosivat mm. kaakkuri, keltävästäräkki, naurulokki ja riekko. Lajirikkaimmat ja edustavimmat suot ovat Haapakeidas, Huidankeidas–Matokeidas, Mustansaarenkeidas ja Rynkäkeidas. Haapakeitaan Natura 2000 -alue on hyvin tärkeä lintujen pesimäalue sekä muutonaikainen levähdysalue. Käenpiian, pikkutikan ja viirupöllön reviirit löytyvät alueen varttuneista, lahoppuuta sisältävistä metsistä. Alueella tavataan myös useita suuria petolintuja.

Taulukko 6. Haapakeitaan uhanalaiset sekä lintudirektiivin I liitteen linnut.

Laji	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivin liite
Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>		I
Helmpölli	<i>Aegolius funereus</i>	NT	I
Isolepinkäinen	<i>Lanius excubitor</i>	RT	
Kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>	NT	I
Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>		I
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>		I
Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	VU	
Kuikka	<i>Gavia arctica</i>		I
Kuovi	<i>Numenius arquata</i>	RT	
Kurki	<i>Grus grus</i>		I
Käenpiika	<i>Jynx torquilla</i>		NT
Lapinpölli	<i>Strix nebulosa</i>		I
Lapintiira	<i>Sterna paradisaea</i>		I
Laulujoutsen	<i>Cygnus Cygnus</i>		I
Liro	<i>Tringa glareola</i>	RT	I
Mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>	VU	I
Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	I
Metsähanhi	<i>Anser fabalis</i>	NT	
Mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	VU	I
Mustapyrstökuiri	<i>Limosa limosa</i>	EN	
Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	NT	
Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>	RT	
Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		I
Pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>		I
Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>		I
Pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>	RT	I
Pyy	<i>Bonasia bonasia</i>		I
Riekko	<i>Lagopus lagopus</i>	NT	
Sinisuohaukka	<i>Circus cyaneus</i>	VU	I
Suokukko	<i>Philomachus pugnax</i>	EN	I
Suopölli	<i>Asio flammeus</i>		I
Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	
Varpuspölli	<i>Glaucidium passerinum</i>		I
Viirupölli	<i>Strix uralensis</i>		I
Sääksi	<i>Pandion haliaetus</i>	NT	

Haapakeitaan alueella laskettiin kolme linjaa 4.6.2008, linjojen yhteispituus oli 11,9 km (Toivanen ym. 2008). Linjat sijoituivat Huidan- ja Haapakeitaan avosualueille sekä Haapajärven kaakkoispuoliselle alueelle. Laskennoissa havaittiin 46 maalintulajia sekä 11 vesi- ja lokkilintulajia, maalinnuston tiheys oli 88,4 paria/km². Yleisimmät lajit olivat täälläkin peippo, metsäkirvinen, harmaasieppo ja pajulintu. Avosualueilla elää hyvin monipuolinen kahlaajalajisto, jonka runsaimmat edustajat ovat liro, kapustarinta ja töyhtöhyppä, mielenkiintoisimmat taas pikkukuovi ja punajalkaviklo. Haapakeitaan avovesialueilla pesii kolonia pikku- ja naurulokkeja sekä lapintiira. Kaakkuri kuuluu sekä Haapa- että Huidankeitaan lajistoon. Silmälläpidettävistä lajeista tavattiin kaakkuri, teeri ja sääksi ja alueellisesti uhanalaisista isolepinkäinen, kuovi, liro ja pikkukuovi.

Vanhoja linjalaskentatietoja Haapakeitaalta on vuosilta 1993 ja 1998 (Niemi 1993, Metsähallitus 1998). Tuolloiset laskennat kertovat samansuuruisesta lintutiheydestä (85,5 paria/km²), lajimäärä oli tuolloin suurempi (58) mutta linjojen yhteispituuskin liki kolminkertainen. Tulosten vertailu kertoo niittykirvisen ja keltävästäräkin kannan puolittuneen kymmenessä vuodessa ja pohjansirkun kadonneen täältäkin. Kapustarinta ja pikkukuovi näyttäisivät sen sijaan runsastuneen.

V. 2009 alueelta varmistettiin piekanan pesintä.

1980-luvulla Haapakeitaan riekkokanta on ollut hyvin vahva (Metsähallitus 1987).

2.5.2 Direktiivilajit

Putkilokasvit, jäkälät, sammalet ja sienet

Haapakeitaalta on tähän mennessä löydetty ainoastaan direktiivilajiryhmiin rahkasammalet (*Sphagnum* spp.), (*Lycopodium* sp.) ja poronjäkälät (*Cladonia* spp.) kuuluvia luontodirektiivin V liitteen lajeja.

Nisäkkäät

Alueella tavataan luontodirektiivin liitteiden II, IV ja V lajeista euroopanmajava ja susi.

Linnut

Lintudirektiivin liitteen I lajeja esiintyy alueella 25 (taulukko 6). Merkittävä osa myös niistä on avoimien ja märkien soiden lajeja, kuten esim. kalatiira, kapustarinta, kurki, laulujoutsen ja mustakurkku-uikku. Lajistollisesti edustavia ovat myös avosoiden järvet, Haapajärvi, Pieni Haapajärvi ja Mustajärvi.

Kehrääjän reviiirin laitaosat ulottuvat alueen rajalle Katselmankalliolla.

2.6 Historia

Haapakeitaan lähialueilta löytyy noin 8 000 vuoden takaisia asuinpaikkoja, esineitä ja hautaröykkiöitä. Eräkaudella alueella on ollut eräsaunoja ja kalamajoja sekä luultavasti myös luonnonniittyjä ja kaukokaskia. Keitaiden laidoille pysyvää asutusta ilmaantui vasta 1800-luvulla. Kaskiviljelyä on harjoitettu Haapakeitaan ympäristössä. Terva oli 1800-luvun lopulle saakka paras toimeentulon lähde, ja tervahautoja löytyy myös Haapakeitaan tuntumasta. Haapakeitaan alueella on sijainnut yksi seutukunnan parhaista suomalaisminnostopaikoista (Laine 2000). Huidankeitaan itäpuolella kulkee ns. Tervatie, Mätäskeitaan ja Hautakorven välistä.

Haapakeitaan alueella ei ole tehty kattavaa kulttuuriperintöinventointia, joka sisältäisi sekä arkeologisen että rakennuskannan inventoinnin. Tästä syystä alueen maakäytön historiaa ei ole kattavasti selvitetty. Vuonna 2009 Haapakeitaalla suoritettiin kuitenkin rakennusinventointi, joka sisälsi yhden kohteen. Haapajärven tilalla inventoitiin 8 rakennusta ja 11 rakennelmaa.

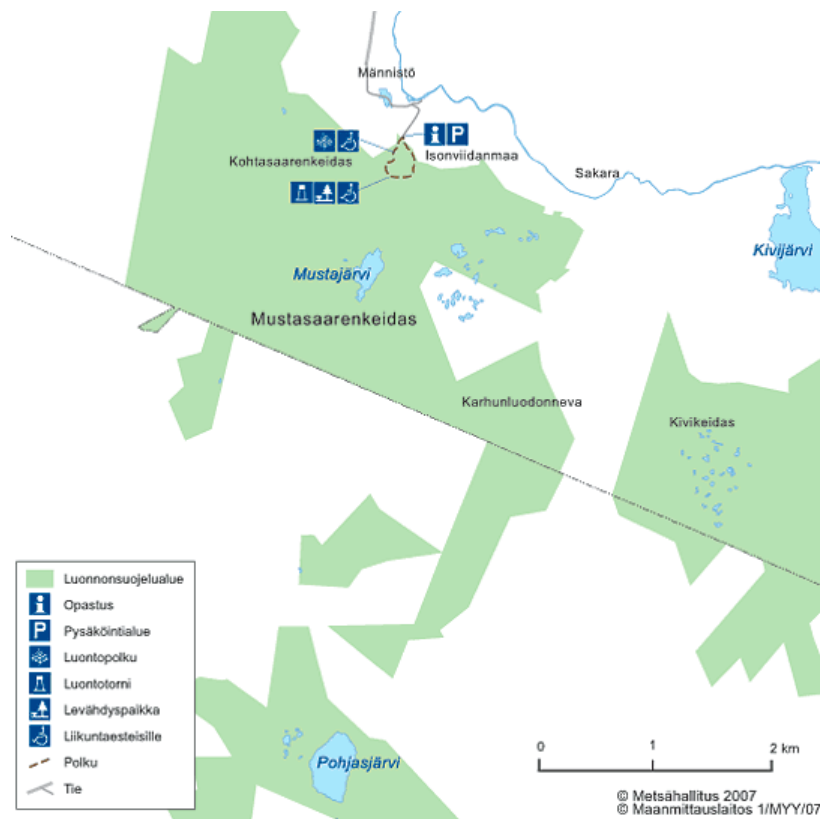
Haapajärven tila sijaitsee entisen Lietsalon torpan paikalla. Karttatarkastelun mukaan paikalla on ollut torppa jo 1800-luvulla ja tilan halki kulki talvitie jo 1700-luvun puolella. Tilan nykyinen arviolta 1920–1950-luvun rakennuskanta on huonokuntoista eikä sillä ole kokonaisuutena erityistä rakennushistoriallista arvoa. Pitkään asuttuna olevana paikkana kohteella on kuitenkin paikallisesti asutushistoriallista merkitystä. Haapajärven tilalla olevat suoniittyalouteen liittyvät kylmämuuratut kiviaidat ovat sitä vastoin tulkittavissa historiallisen ajan muinaisjäännöksi.

2.7 Nykyinen käyttö

2.7.1 Retkeily ja opastus

Haapakeitaalla on retkeily- ja lähivirkistyskäyttöä, jonka arvioidaan olevan pääosin paikallista. Alue soveltuu päiväkäynnin kohteeksi tai osakohteeksi esim. läheisiin kansallispuistoihin suuntautuvalla retkellä. Alueen retkeilypalvelurakenteet sijaitsevat Mustansaarenkeitaan pohjoisosassa paikallisen luontomatkailuyrityksen vieressä (kuva 7, taulukot 7 ja 8). Lisäksi Huidankeitaan eteläosassa on tällä hetkellä erittäin huonokuntoisia rakenteita. Myös suojelualueen ulkopuolella, Katselmankallioilla, on retkeilijöitä palvelevia rakenteita.

Alueen luonnosta saa kattavan kuvan kulkemalla Mustansaarenkeitaan luontopolun, joka valmistui vuosittuhannen vaihteessa osana Isojoen–Lauhanvuoren ohjelmasuostimusta. Mustansaarenkeitaalla on hyväkuntoinen liikuntaesteisten polkukenkki sekä katselulava. Huidankeitaalla on huonokuntoinen pitkospuulenkki sekä lintutorni keidassuon allikkoalueella. Yhdyspolku ja pysäköintialue sijaitsevat yksityismaalla. Haapakeitaan lounaispuolella, aivan suojelualueen tuntumassa, Katselmakallioilla, on kyläyhdistyksen ylläpitämiä rakenteita, mm luontotorni, autiotupa ja laavu. Arvioiden mukaan suosituin käyntikohde Haapakeitaan alueella on tällä hetkellä Katselmankalliot.

Kuva 7. Mustansaarenkeitaan palveluvarustus. © Metsähallitus 2017, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Reitit ja rakenteet

Alueen kesäkäyttöön rakennetut reitit on esitelty taulukossa 7. Mustansaarenkeitaan polulta on yhteys Suupohjan retkeilyreitistöön.

Taulukko 7. Haapakeitaan alueen nykyiset reitit.

Tyyppi	km (yht.)	Hoitovastuu		Lisätietoja
		MH:lla (km)	/ muulla taholla (km)	
Luontopolku	1,1	1,1		Mustansaarenkeitaalla, hyväkuntoinen, esteetön, rengaspolku
Kesäretk.reitti	1,6	1,6		Huidankeitaalla, purkukuntoinen; rengaspolku 800 m, jonne johtaa 750 m:n edestakaisin kuljettava yhdyspolku
YHT.	2,7	2,7		

Haapakeitaan rakenteet ovat kunnoltaan kaksijakoisia, joko erittäin hyvä- tai huonokuntoisia. Rakenteista on luettelo taulukossa 8. Alueeseen kohdistunutta kävijäpainetta ajatellen rakenteet ovat olleet riittäviä. Mustansaarenkeitaan rakenteita ei tarvitse vielä pitkään aikaan uusia, sillä niiden rakentamisessa on käytetty pääasiassa kestopuuta. Huidankeitaan rakenteet ovat erittäin huonossa kunnossa ja ne on poistettu käytöstä vaarallisuutensa vuoksi.

Taulukko 8. Haapakeitaan alueen nykyiset, Metsähallituksen vastuulla olevat rakenteet.

Tyyppi	Olotila		Lisätietoja
	käytössä (kpl)	/ ei käytössä (kpl)	
Kohdeopaste	3		
Luontotorni	1	1	Sekä Mustansaarenkeitaalla että Huidankeitaalla on luontotornit
Maastokaluste	2		
Opastustaulu	1		
Polkukaide	2		
Pitkospuurakennelma		1 (n. 1300 m)	Huidankeitaan pitkokset
Pyörätuolipitkos	1 (360 m)		
Rajakilpi, rajoituskilpi	1		
Silta	6		
Sisääntulotaulu	1		
Viitta, paikanmerkki	2		

Lisäksi Haapajärven tilan alueelta on inventoinneissa löytynyt kivirakenne ja 9 kiviatarakennelmaa, joilla on muuta suojeluarvoa (kulttuuriperintö), sekä kaivo. Mitkään em. rakenteista eivät ole nykyään käytössä.

Kaikki Haapakeitaan alueen Metsähallituksen hallinnassa olevat rakennukset sijaitsevat Haapajärven tilalla. Rakennuksille ei ole ollut Metsähallituksella käyttöä, ja niistä kaikki ovat huonokuntoisia ja tiettävästi vailla suojeluarvoa eli purkukelpoisia.

Taulukko 9. Haapakeitaan alueen nykyiset, Metsähallituksen vastuulla olevat rakennukset (Haapajärven tilalla).

Tyyppi	Olotila		Lisätietoja
	käytössä (kpl)	ei käytössä (kpl)	
Pientalo	1		Päärakennus
Saunarakennus	1		Sauna
Eläinsuoja	1		Navetta
Talousrakennus	2		Varastorakennus ja vaja
Muu maa-, metsä-/kalatalouden rakennus	3		Riihi ja jäännökset kellarista sekä hir-sirakennuksesta

Opastusviestintä

Metsähallituksella ei ole Haapakeitaan alueella omaa henkilöstöä, eikä maasto-opastusta tai yleisöretkiä järjestetä Metsähallituksen toimesta. Asiakaspalvelu hoidetaan Seitsemisen luontokeskuksesta. Mustansaarenkeitaasta on sivut Luontoon.fi-verkkopalvelussa, jossa sivuja on suomeksi ja ruotsiksi 8 kpl kummallakin kielellä. Muita osia Haapakeitaan alueesta ei ole palvelussa käsitelty. Vuonna 2008 palvelun ao. sivuilla käytiin 2 973 kertaa ja vuonna 2009 3 051 kertaa. Haapakeitaan alueesta ei ole painettu esitteitä. Alueen muuta opastusviestintää on Mustansaarenkeitaan reilun kilometrin mittainen luontopolku luontoaiheisine opastustauluineen. Reitin alussa pysäköintialueella on isompia suomenkielisiä opastauluja sekä alueen kartta.

Kävijät

Haapakeitaan alueen kävijämäärästä tai -profiilista ei ole toistaiseksi esittänyt tutkittua tietoa, koska alueella ei ole tehty kävijä- tai yritystutkimuksia. Mustansaarenkeitaan ensimmäiset laskurilukemat v. 2009 osoittavat kävijämäärän olleen n. 400. Mustansaarenkeitaan tornin kupeessa olevan vieraskirjan perusteella kävijöitä Mustansaarenkeitaalla oli vuonna 2008 noin 700, jos arvioidaan, että noin puolet käynneistä jää merkittömättä vieraskirjaan. Kirjatuista nimistä voidaan päätellä, että kohteelle suuntautuu paljon käyntejä Isojoelta ja lähikunnista, mutta myös kauempaa aina ulkomaita myöten. Mustansaarenkeidas on myös Konkarin matkailuyrityksessä vierailevien asiakkaiden käyntikohde sekä lintubongarien vierailukohde. Torni on mukana mm. vuosittain järjestettävässä valtakunnallisessa "Tornien taisto" -kilpailussa. Mustansaarenkeitaalla vierailee mahdollisesti jonkin verran myös liikuntaesteisiä, mutta määristä ei ole tarkkaa tietoa.

Huidankeitaan kävijämäärän arvioidaan olevan vähäinen. Alueella ei ole ollut kävijälaskentaa.

Siikaisten kunnan maalle Katselmankalliolle hiljattain valmistuneet laavu ja autiotupa sekä näkötorni Kakurilammille suuntautuvine maisemineen ovat houkutelleet jo jonkin verran kävijöitä, joita voidaan siten pitää myös Haapakeitaan kävijöinä. Kävijöitä on arvioitu olleen viime vuonna noin 2 000 henkeä vuodessa.

2.7.2 Matkailu

Luontomatkailutoimintaa harjoitetaan Mustansaarenkeitaan pohjoispuolella (Konkarin loma -luontomatkailukeskus <http://www.saunalahti.fi/retki/konkarinloma>).

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa on kaavamerkinnällä ”luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue” osoitettu koko Suupohjan alue laaja-alaiseksi luontoalueeksi, joka muodostaa pohjan alueen luontomatkailun kehittämiseksi.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa Haapakeitaan alue nähdään matkailun vetovoima-alueena. Etelä-Pohjanmaan matkailustrategiaa varten tehdyissä osaselvityksissä Suupohjan matkailun (Etelä-Pohjanmaan maakunta on jaettu viiteen seutukuntaan, joista Suupohja kattaa maakunnan eteläisen alueen) yhdeksi kehittämisen painopistealueeksi v. 2007–2013 on nimetty Haapakeitaan alue osana Lauhanvuoren luontomatkailualueita. Tavoitteena on luontomatkailun ja olemassa olevien luontomatkailualueiden, kuten Lauhanvuoren, edelleen kehittäminen palvelu- ja tuotetarjonnaltaan ympärivuotiseksi matkailukeskittymäksi (Etelä-Pohjanmaan matkailun koordinaatiohanke).

Lauhanvuoren kansallispuiston ja Haapakeitaan luonnonsuojelualueen ympäristöön on laadittu luontomatkailukäytön yleissuunnitelma vuonna 2000 (Muukka & Koponen 2000).

Matkailuyritykset ja sopimukset

Mustansaarenkeitaan pohjoispuolella on yksityisen yrittäjän Konkarin Loma -luontomatkailukeskus (<http://www.saunalahti.fi/retki/konkarinloma>), joka harjoittaa luontomatkailutoimintaa. Konkarin Loma tarjoaa majoitusta sekä ateria- ja ohjelmopalveluja. Metsähallituksella ei ole luontomatkailun yhteistyösopimusta yrittäjän kanssa.

Sen sijaan yrittäjän omistamasta ja ylläpitämästä laavusta, joka sijaitsee aivan Mustansaarenkeitaan luontopolun kupeessa, on ollut vuoden 2009 loppuun saakka voimassa sopimus, joka mahdollistaa myös Metsähallituksen asiakkaiden käyttää laavua ilmaiseksi, kunhan ottavat etukäteen yrittäjään yhteyttä.

Muita varsinaisesti Haapakeitaaseen tukeutuvia luontomatkailun yrityksiä ei tiettävästi enää ole toiminnassa.

2.7.3 Metsästys ja kalastus

Alue on kokonaisuudessaan hirvenmetsästysaluetta. Osalle aluetta on tehty 2000-luvun alussa myös pienriistan metsästys sopimuksia. Alue on ollut valtiolle hankkimisen jälkeen (eli 1980-luvulta alkaen) pienriistan metsästyksen ulkopuolella.

Sekä Pohjanmaan että Satakunnan riistanhoitopiirit olivat tehneet metsästyslain 38§ perusteella rajoituksia riistaeläinten metsästysaikoihin 1.8.2010–31.7.2011 väliseksi ajaksi. Pohjanmaan riistanhoitopiiri oli rauhoittanut riekon metsästykseltä, mutta Satakunnan riistanhoitopiiri ei ollut ko. rauhoitusta tehnyt. Metso oli rauhoitettu Satakunnan riistanhoitopiirin alueella, mutta ei Pohjanmaan alueella. Teeren metsästysaika oli rajoitettu 10.9.–30.9.2010 väliseksi ajaksi Pohjois-Satakunnan riistanhoitoyhdistysten alueella. Metsähänhen metsästysaika oli sekä Satakunnan että Pohjanmaan riistanhoitopiirien alueella poikkeuksellisesti 10.9.–31.12.2010 välisenä aikana.

Metsästyskaudelle 1.8.2012–31.7.2013 riekon metsästys on kielletty koko maassa. Metsähänhen metsästysaika alkaa 26.9. Muille lajeille ei ole tehty rajoituksia Satakunnan ja/tai Etelä-Pohjanmaan alueilla.

Taulukko 10. Haapakeitaan metsästyssopimukset.

Seura	Hirvieläimet (ha)	Pienriista (ha)	Kaikki riista (ha)
Kodesjärven metsästysyhdistys ry	893	873	
Isojoen metsästysseura ry	214	812	
Topi Piikkilän metsästysseurue	921		
Leppijärven erämiehet ry	841		
Siikaisten metsästysseura ry	516		
Rynkäisten metsästysseura ry	1 711		
Honkajoen metsästysseura ry	42,8	42,8	42,8
Honkajoen metsästysseura ry	10,75	10,75	10,75
Rynkäisten metsästysseura ry	37,7	37,7	37,7
Rynkäisten metsästysseura ry	1,9	1,9	1,9
Yhteensä	5 189,15	1 778,15	93,15

	Hirvieläimet %	Pienriista %	Kaikki riista %
	93,9	32,2	1,7

Viehekalastuskohteena on Pohjasjärvi, Pikkujärvi ja Myllyjoki (Retkikartta.fi). Myös pyydyslupakohteena on mainittu Pohjasjärvi. Haapajärvi ei ole vielä siirtynyt Metsähallituksen hallintaan mutta on kuitenkin jo valtiolla.

2.7.4 Marjastus ja sienestys

Haapakeitaalta poimitaan tietävästi karpaloita ja hillaa. Kivennäismaiden vähyden vuoksi alue ei ole erityisen hyvä metsämarjastus- tai sienestyskohde. Kuitenkin kankailla on jonkin verran arvoa myös sieni- ja marjamaina.

2.7.5 Tutkimus ja opetuskäyttö

Haapakeitaalla ei ole tietävästi tällä hetkellä erityistä tutkimus- tai opetuskäyttöä.

2.7.6 Liikenne ja asutus

Haapakeitaan aluetta ympäröivät lukuisat pienet asutuskeskukset. Suurimpia niistä ovat Isojoen, Siikaisten ja Honkajoen kuntakeskukset sekä Suojoki, Leppijärvi, Pyntäinen, Sammi, Kodesjärvi ja Antila. Muutama pienempi kylä sijaitsee aivan suojelualan reunassa: Piikkilänkylä, Pesämäenkylä, Rynkäinen, Nokkosmäenkulma ja Vähä-Leppijärvi. Kymmenen kilometrin säteellä Haapakeitaan alueesta asuu arviolta noin 3 000 ihmistä.

Haapakeitaan itäosassa Paulamaan osakkuustie halkoo suojelualuetta noin kahden kilometrin matkalta. Tie kuitenkin päättyy suojelualan sisälle eikä siten ole läpikulkutie. Haapakeitaan itäpuolella Talasharjun osakkuustie, joka johtaa osakaskunnan soraonottoalueelle, halkoo suojelualuetta noin kilometrin matkalta. Tie päättyy suojelualan sisälle eikä siis ole läpikulkutie. Muutoin aluetta ympäröi erilaisten metsäteiden ja paikallisteiden verkosto. Isokeitaan alueen eteläraja pitkin kulkee maantie 661 Isojoelta Kuvaskankaan kautta maantiehen E8.

2.7.7 Maa-ainesten ja pohjaveden otto

Haapakeitaan suojelualueen ympäristössä on useita turvetuotantoalueita. Huidankeitaan eteläpuolella turvetuotantoalue kiinnittyy alueen reunaan. Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on antanut 8.4.2008 lupapäätöksen Huidankeitaan turvetuotantoalueelle (Lupapäätös nro 41/2008/4). Lupapäätöksessä on edellytetty 40 metrin suojavyöhykkeen jättämistä suojelualueen puoleiselle turvetuotantoalueen reunalle.

Osa Huidankeitaan turvetuotantoalueesta on Metsähallituksen omistuksessa: turvetuotantoalueen länsipuolen laajennusalue on samaa kiinteistöä Huidankeitaan suojelualueen kanssa. Osa kiinteistöstä (44 ha) on vuokrattu Vapo Oy:lle turvetuotantoalueeksi vuoteen 2027 asti. Vapo Oy on ennakoinnut turvetuotannon päättyvän vuonna 2025.

Haapakeitaan alueen sisällä on yksityisomistuksessa (osakaskunta) erillinen pieni soranottoalue (Talasharjunpää). Pohjaveden ottoa alueella ei tiettävästi ole.

2.8 Aikaisemman suunnitelman toteutuminen

Haapakeitaan soidensuojelualueelle (620 ha) on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 1987 (SU 4:82/100). Alueen tulevaa hoitoa ja käyttöä on käsitelty myös Kansallispuistokomitean mietinnössä (1976).

Hoito- ja käyttösuunnitelman päätavoite oli linnuston sekä pesimäaikaisen että muutonaikaisen rauhan turvaaminen. Alue pyrittiin pitämään syrjäisenä ja rauhallisena, eikä sitä ollut tarkoitettu kehittää yleisökäyttöä varten. Liikkumista rajoittavia rajoitusosia ei nähty tarpeelliseksi perustaa, mutta niille kuitenkin jätettiin mahdollisuus, mikäli yleisökäyttö lisääntyy linnuston rauhaa häiritsevälle tasolle. Jokamiehenoikeuksia ei katsottu tarpeelliseksi rajoittaa alueella. Moottoriajoneuvoilla ajaminen kiellettiin sulan maan aikana, ja muulloin se oli sallittu hoitoalueen luvalla. Ainoastaan hirven metsästys sekä minkin, supikoiran tai muun alueella alun perin vieraan eläinlajin pyytäminen voitiin katsoa sallittavaksi. Tarvittaessa katsottiin tehtävän kasvillisuus- ja eläimistöselvityksiä. Muun tutkimustoiminnan katsottiin olevan sallittua Metsähallituksen luvalla. Kaikki nämä tavoitteet suunnitelmaa koskevalla alueella ovat toteutuneet.

Tuohon aikaan valtion soidensuojelualueilla harjoitettiin vielä metsätaloutta. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa hakkuilta säästyneet, lähellä luonnontilaa olevat metsiköt rauhoitettiin tulevilta hakkuilta. Muilla kivennäismailla katsottiin voitavan harjoittaa maiseman- ja luonnonsuojelunäkökohdat erityisesti huomiioon ottavaa metsätaloutta. Luonnontilaan jätettävälle alueelle kuitenkin jätettiin varaus talvitien rakentamiseen metsätaloustoimintaa varten. Uudistuksessa ei saanut käyttää äestystä järeämpää maanmuokkausmenetelmää.

Kasvatushakkuissa todettiin pyrittävän jättämään kehityskelpoisia lehtipuita sekapuuksi, ja aukkoaikkoihin todettiin voitavan jättää muitakin lehtipuita. Ympäristöministeriö edellytti vahvistuskirjeessään Kuivasalon itäreunassa olevan koivikon jättämistä koskemattomaksi. Konlarinmäen ja suojelualueen etelälaidassa oleville kuvioille tuli jättää ylispuita pystyyn. Uudistettaessa jätetään avosuon ja leimikon väliin riittävän leveä puustoinen vyöhyke hakkaamatta. Reunavyöhykkeen puuston käsittelyä katsottiin voitavan huolellisen harkinnan jälkeen tehdä. Alueella ei nähty olevan ennallistamis- tai luonnonhoitotarvetta. Puustoisille reunaosille kaivettujen ojien ei katsottu vaarantavan suon ekologista tasapainoa tai harvinaisen suotyypin säilymistä. Metsätaloustoiminta soidensuojelualueilla lopetettiin kuitenkin Metsähallituksen omalla päätöksellä 1980-luvun lopussa. Sitä ennen suunnittelualueella ei ehditty tekemään hakkuita. Konkarinmäellä tehtiin kuitenkin kelotuskoe vielä vuonna 1989 käyttäen myös kemikaaleja, mutta keloja ei viety koskaan pois.

Kansallispuistokomitean mietinnössä (1976) todetaan, että aluetta tulee kehittää erämaaluontoisena alueena, joka tarvitsee vain niukasti hoitoa. Mietinnössä katsotaan, että polku- ja pitkospuureitin järjestäminen tulentekopaikkoineen alueelle on kävijöiden kannalta ja retkeilyn kanavointimielessä tarkoituksenmukaista. Haapakeitaan laitaa katsottiin olevan tarpeellista rakentaa havainnointitorni. Katsottiin myös, että

polttoturvetuotantoa ei voi perustaa alueen läheisyyteen. Mietinnössä myös katsottiin, että Haapa-, Huidan- ja Mustansaarenkeitaan keskusosien tulee olla suljettua vyöhykettä (rajoitusosa). Alueelle on rakennettu kaksi havainnointitornia, toinen Mustansaarenkeitaan pohjoisosaan ja toinen Huidankeitaalle. Molemmissa paikoissa on myös pitkospuureitit. Tulipaikkoja ei ole kummassakaan. Lisäksi Haapakeitaan eteläpuolelle, suojelualueen ulkopuolelle on Siikaisten kunnan toimesta rakennettu luontotorni, päivätupa, laavu tulipaikkoineen ym. palveluja.

2.9 Yhteenveto tärkeimmistä arvoista suojelun ja käytön kannalta

Haapakeitaan alue on erittäin arvokas kokonaisuus keskeisiltä osiltaan luonnontilaisia **keidassoita** sekä niihin liittyvää erittäin monipuolista ja harvinaista **lintulajistoa**. Alueen useat humuspitoiset **lammet ja pienet järvet** ovat myös tilaltaan pääsääntöisesti erinomaisia. Alueelta löytyy myös joitakin hyvin edustavia pienialaisia **luonnonmetsiä**.

Haapakeidas on lähivirkistysalueena arvokas seudun asukkaille. Tärkeitä ovat **metsästys** ja **kesäretkeily** sekä **marjastus**. **Pienimuotoinen matkailukäyttö** keskittyy Mustansaarenkeitaan tuntumaan. Alueen vetovoimatekijöitä ovat luonnontilaisuus sekä erämaisuus, joka sisältää tärkeänä osana myös hiljaisuuden elementin.

Suoniittytalouteen liittyvät **Haapajärven tilan kylmämuuratut kiviaidat** ovat historiallisen ajan muinaisjäänköksiä. Vanhana asuinpaikkana tilalla on asutushistoriallista merkitystä.

2.10 Uhka-analyysi

Haapakeitaan alueelta löytyy tekijöitä, jotka voivat lyhyemmällä tai pidemmällä tähtäimellä uhata luonto- ja kulttuuriperintöarvoja. Alueella ja sen toimintaympäristössä on myös tekijöitä, jotka voivat uhata alueen muita arvoja, kuten virkistys- ja matkailukäyttöä.

Lisäksi alueen luontoarvoja voivat uhata lähialueen toiminnat, joista suurimpia vaikutuksia myös suunnitelualueelle heijastaisivat mahdollinen suurimuotoisempi kaivostoiminta sekä maa-ainesten ja pohjaveden otto. Näistä toiminnoista voisi suurimuotoisena toteutuessaan olla vaikutuksia lähinnä pohjavesitasoon. Pohjavesitaso ja -toiminta puolestaan vaikuttavat alueen soiden ja lähteiden luonnontilaisuuteen.

2.10.1 Alueen luonto- ja kulttuuriarvoja uhkaavat tekijät

Aikaisempi metsätalous

Vanhat metsätalousojitukset vaikuttavat alueella sekä soiden, järvien, lähteiden että purojen luonnontilaan. Aikaisempien ojitusten seurauksena luonnontila on heikentynyt ja näille elinympäristöille tyypillinen eliöstö kärsinyt. Mikäli ojitusten vaikutus edelleen jatkuu ja joissakin tilanteissa jopa vahvistuu, on todennäköistä, että näille elinympäristöille tyypillisiä eliölajeja alkaa hävitä alueelta.

Aikaisempi metsätalous vaikuttaa alueella edelleen siten, että lahoppuuta ja lehtipuustoa on metsissä pääsääntöisesti niukasti. Myös metsien tasaikäisyys tekee alueen metsistä köyhemmän elinympäristön eliölajeille. Monimuotoista metsää elinympäristönään tarvitsevia eliölajeja voi hävitä alueelta.

Turpeenotto

Osa Huidankeitaasta on varattu turvetuotantoon. Kyseessä on Huidankeitaan eteläpuolinen luonnontilainen keidassuo. Kohde on osa useita keidassoita sisältävästä suokompleksista mutta kuitenkin sen itsenäinen osa. Kohteella aloitettava turvetuotanto tulee jollakin tavalla vaikuttamaan myös luonnontilaiseen

osaan, vähintään laiteen puustoiisiin soihin, mutta koska kyseessä on itsenäinen keidassuoyhdistymä, ei kohteen kuivattaminen turvetuotantoon todennäköisesti kuitenkaan vaaranna koko suoalueen vesitaloutta. Turvetuotantoalueen ja Natura 2000 -alueen välille on Länsi-Suomen ympäristölupaviraston lupapäätöksen (nro 41/2008/4) mukaisesti jätettävä 40 metrin suojavyöhyke.

Virkistyskäyttö ja metsästys

Alueen linnustoarvot ovat hyvin suuret, ja paikoittain uhkana voi olla, että soilla pesivän linnuston rauha häiriintyy mahdollisesti lisääntyvien kävijöiden ja/tai metsästäjien takia. Erityisen arvokkaita linnustoalueita ovat ainakin Huidankeitaan, Haapakeitaan, Mustansaarenkeitaan, Rynkäkeitaan ja Kuusikeitaan allikkoalueet sekä Iso Haapajärven alue. Alueen ulkopuolella mutta sen läheisyydessä ajetaan kevättalvella moottorikelkalla (Kivikeitaan ja Mustansaarenkeitaan välistä), mikä saattaa aiheuttaa häirintää joidenkin aikaisin pesivien petolintujen pesinnälle.

Haapakeitaan Natura 2000 -alue on ollut pitkään pienriistan metsästyksen ulkopuolella, mutta viime vuosina suurin osa alueesta on avattu myös pienriistan metsästykselle. Arviota vaikutuksista ei vielä ole, mutta uhka linnustoarvoille voidaan nähdä kohtalaisen suureksi linnustuksen osalta.

Vierasperäiset eliölajit

Vierasperäiset eliölajit voivat olla uhkana alkuperäiselle eliölajistolle. Vierasperäiset pienpedot (supikoira, minkki) ovat yleinen uhka linnuille ja niiden poikasille pesimäaikaan. Pienpetojen aiheuttama tuho erityisesti vesilintujen parissa voi vaikuttaa populaatioita heikentävästi. Vierasperäisiä kasvilajeja, kuten esimerkiksi lupiinia, on esim. Haapajärven tilan pihassa. Lupiini voi levitä rajusti ja syrjäyttää luonnontilaisia kasvilajeja niiden kasvupaikoilta.

Muut

Kulttuuriperintökohteiden säilymistä uhkaa pääasiassa hoidon puute. Myös alueen lajisto- ja kulttuuriperintötiedon puutteellisuus voi aiheuttaa jonkinasteisia uhkia, sillä mahdollisia lajisto- tai kulttuuriperintöarvoja ei tällöin kyetä ottamaan riittävästi huomioon suunnittelussa ja toimenpiteissä.

2.10.2 Muut toimintaympäristön haasteet

Toimintaympäristössä vaikuttavia haasteita ovat esim. retkeily- ja matkailuympäristön laatuun ja esteettisyyteen, vetovoimaisuuteen sekä vaikuttavuuteen (esim. kansanterveys) liittyvät tekijät.

Suunnittelemattomalla maankäytöllä voidaan helposti pilata alueen vetovoimaisuus esim. liiallisella tai sopimattomalla retkeilyrakentamisella ja epäesteettisen näköisellä ennallistamisella. Myös luontoarvojen hävittäminen tai monipuolisuuden katoaminen vähentää alueen vetovoimaisuutta. Lisäksi lähiympäristön maankäytöllä on vaikutusta alueen vetovoimaisuuteen: lähimetsien hakkuut tai esim. lähelle sijoittuvat uudet tiet, moottoriradat, moottorikelkkaurat tai vastaavat rakenteet voivat helposti pilata alueen maiseman ja ehjän luontokokemuksen sekä erämaisyyteen kuuluvan hiljaisuuden elementin.

HOITO JA KÄYTTÖ

3 Hoidon ja käytön tavoitteet

3.1 Säädösten asettamat tavoitteet

3.1.1 Laki ja asetus soidensuojelualueista

Haapakeitaan Natura 2000 -alueella on kolme lailla (2.1.1981/676) perustettua soidensuojelualueita: Haapakeitaan soidensuojelualue, Rynkäkeitaan soidensuojelualue sekä Huidankeitaan–Matokeitaan soidensuojelualue. Niistä on säädetty myös asetus 18.12.1981/933.

Soidensuojelualueilla on lain ja asetuksen mukaan kiellettyä mm. ojitus ja maa-ainesten ottaminen, rakennusten, teiden ja laitteiden rakentaminen, turvemaiden puuston hakkaaminen, luonnonvaraisten selkärangattomien eläinten tappaminen, pyydystämisen ja hätyyttämisen tietyin poikkeuksin sekä muut toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa suoalueen luonnonmukaista vesitasapainoa. Asetuksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi kieltää määrätyn selkärangattoman eläinlajin yksilöiden pyydystämisen ja tappamisen samoin kuin määrätyn ruohovartisen kasvilajin yksilöiden poimimisen ja keräämisen soidensuojelualueella. Huidankeitaan–Matokeitaan ja Rynkäkeitaan alueella kaikki metsätaloudelliset toimenpiteet, metsäpuiden käpyjen ja siementen keräämistä ja metsänjalostukseen tarvittavien kasvinosien vähäistä ottamista lukuun ottamatta, ovat kiellettyjä. Haapakeitaan soidensuojelualueella on asetuksen mukaisesti kivennäismaiden metsätaloudellinen käyttö ja hoito mahdollista hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Asetuksen mukaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa voidaan sallia Haapakeitaalla myös alueen käytön tai hoidon kannalta tarpeellisen tien rakentaminen soidensuojelualueelle.

Asetuksen mukaisesti soidensuojelualueilla on sallittu sellaisten rakennusten, laitteiden ja polkujen rakentaminen ja kunnossapito, jotka ovat tarpeen yleisön opastamista, tutkimustoimintaa ja luonnonharrastusta varten. Metsästys on asetuksen mukaan sallittu sen mukaisesti mitä järjestyssäännössä tarkemmin määrätään. Kalastus on sallittu ja tieteellisessä tai opetustarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystämisen samoin kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen Metsähallituksen luvalla.

3.1.2 Natura-verkoston tavoitteet

Natura 2000 -alueiden osalta käyttöä ohjaa luonnonsuojelulaki (1096/1996).

Natura-verkoston kuuluminen vaatii alueen luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliöeläinten suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen palauttamista luonnonsuojelulain 5 §:n mukaisesti. Tämä edellyttää alueen nykyisten luontoarvojen turvaamista ja tapauskohtaisesti alueiden luonnonarvojen parantamista. Natura-alueilla ei saa heikentää merkittävästi niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi alue kuuluu Natura-verkoston. Suojeluarvoja heikentävä toiminta on kiellettyä sekä alueella että sen rajojen ulkopuolella.

Luontotyyppien suojelutaso on suotuisa, kun sen luontainen levinneisyys ja kokonaisala riittävät turvaamaan luontotyyppien säilymisen sekä sen ekosysteemin rakenteen ja toimivuuden pitkällä aikavälillä ja kun luontotyyppille luonteenomaisten eliöeläinten suojelutaso on suotuisa. Eliöeläinten suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (Luonnonsuojelulaki 1096/1996).

Viranomaisten on alistettava erityiseen vaikutusten arviointiin kaikki sellaiset hankkeet ja suunnitelmat, jotka saattavat yhdessä tai erikseen vaikuttaa Natura-alueen luonnonarvoihin (Luonnonsuojelulaki 65 §). Luontodirektiivi (92/43/ETY) edellyttää lisäksi, että suojelutoimenpiteissä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

3.1.3 Suojeluohjelmien ja suojelusopimusten tavoitteet

Mustansaarenkeitaan pohjoisosa ja pääosa Kivikeitaasta, Haapakeitaasta, Huidankeitaasta, Rynkäkeitaasta ja Kuuskeitaasta kuuluvat valtakunnalliseen soidensuojelun perusohjelmaan. Ohjelman tavoitteena on perustaa ohjelmaan kuuluvista alueista lakisääteisiä suojelualueita.

Marjamäenkankaan, Kivikankaan ja Vesijärven pohjavesialueet ulottuvat osittain suunnittelualueelle. Pohjavesiä suojelevat tärkeimmät lait ovat pohjaveden muuttamiskielto (VL 1:18 §), pohjaveden pilaamiskielto (YSL 8 §) ja vedenottamon vesioikeudelliset suoja-alueet (VL 9:20 §). Pohjavesien suojelun tavoitteena on säilyttää luonnontilaiset pohjavedet entisellään ja parantaa ihmisen toiminnan vuoksi huonontuneita pohjavesiesiintymiä.

Yksityiset suojelualueet

Kulmalan yksityisellä suojelualueella on rauhoitusmääräyksien (Päätös LOS-2007-L-136-251) mukaan kielletty

- maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen ainesten ottaminen (lukuun ottamatta olemassa olevien pellonojien kunnossapito sekä tieteellisessä tarkoituksessa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen luvalla)
- metsänhakkuu (paitsi Matosaaren alueella sallittu metsälain mukaisesti sekä tilan rajalinjan pitäminen avoinna)
- kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen (paitsi marjastus ja sienestys tai tieteellisessä tarkoituksessa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen luvalla sekä tilan rajalinjan pitäminen avoinna)
- selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen, häiritseminen ja pesien vahingoittaminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen keräämistä varten (paitsi hirven metsästys sekä tieteellisessä tarkoituksessa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen luvalla)
- rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen
- tulenteko, telttailu ja muu leirielämä sekä roskaaminen
- sekä kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden säilymiseen

3.2 Metsähallituksen asettamat tavoitteet

Säädösten, sopimusten ym. puitteissa Metsähallitus voi asettaa alueen haltijana tavoitteita valtion alueen käytölle. Tavoitteiden asettamisessa pohjana ja apuna ovat olleet mm. Metsähallituksen omat valtakunnalliset ja alueelliset suunnitelmat, kuten Metsähallituksen yhteiskunnallisten retkeilypalveluiden kehittämissuunnitelma ympäristöministeriölle (Metsähallitus 2004). Tavoitteiden asettamisessa on otettu huomioon myös ympäristökeskusten kanssa yhteistyössä laaditut Natura 2000 -alueiden yleissuunnitelmat, maakunnalliset strategiat sekä hoidon ja käytön suunnitteluprosessissa mukana olleen yhteistyöryhmän näkemykset. Alueen käyttöä ohjaavat myös mm. Metsähallituksen luonnonsuojelun hoidon ja käytön periaatteet (Metsähallitus 2008) sekä ympäristö- ja laatuajattelma.

Taulukko 11. Metsähallituksen asettamat tavoitteet Haapakeitaan alueelle.

SUOJELU- TAI KÄYTTÖARVO	PÄÄMÄÄRÄ	UHKATEKIJÖITÄ	TAVOITTEET
1. erittäin arvokas kokonaisuus keskeisiltä osiltaan luonnontilaisia keidassoita sekä niihin liittyvää monipuolista ja harvinaista lintulajistoa	Suot säilyvät luonnontilaisina ja edustavina ja niiden luonnontilaisuus lisääntyy. Linnuston kannat säilyvät hyvinä tai paranevat.	Aikaisempi metsätalous	Soiden ennallistamista tehdään 550 ha:n alueella ja ennallistamistarvetta tarkastellaan lisäksi noin 100 ha:n alueella.
		Virkistyskäyttö	Virkistyskäyttö ohjataan pois häiriöaltilta kohteilta rakenteilla (Huidankeidas), rakenteiden kunnossapidosta huolehditaan ja uudet polut sekä rakenteet kohdennetaan paikkoihin, jotka eivät häiriinny kävijöistä. Kävijöitä opastetaan alueen luontoarvoista.
		Virkistyskäyttö	Linnuston pesimäaikaista liikkumisrajoitusta perustetaan tarpeellisille kohteille.
		Metsästys	Metsästystä ohjataan siten, että lintujen kannat säilyvät hyvinä tai paranevat ja muuton- sekä pesimäaikaan rauha säilyvät.
		Turpeenotto	Huidankeitaan viereinen turpeenottoalue ei kuivatettaessa vaikuta suojelualueen puoleisen osan soihin niiden luonnontilaisuutta heikentävästi.
	Vierasperäiset eliölajit eivät leviä alueella, eivätkä aiheuta alkuperäisen lajiston kantojen alentumista.	Vierasperäiset eliölajit	Tilannetta seurataan ja vieraslajeihin puututaan heti niitä havaittaessa. Lupiinit poistetaan Haapajärven tilalta.
			Metsästysseuroja kannustetaan vierasperäisten pienpetojen pyyntiin.
2. Humuspitoiset lammet ja pienet järvet	Lammet ja järvet säilyvät luonnontilaisina ja edustavina ja niiden luonnontilaisuus lisääntyy	Aikaisempi metsätalous	Lampien ja järvien tilaa parannetaan ennallistamalla niitä ympäröiviä soita sekä Iso Haapajärven veden pintaa nostamalla.
3. Pienialaisia hyvin edustavia luonnonmetsiä	Luonnonmetsät säilyvät luonnontilaisina ja niiden pinta-ala ja edustavuus lisääntyvät	Aikaisempi metsätalous	Metsiä ennallistetaan noin 160 hehtaarin alalta polttamalla, pienaukottamalla ja lahoppuuta lisäämällä. Tarpeettomia metsäteitä poistetaan käytöstä ja ne jätetään metsittymään.
	Vierasperäiset eliölajit eivät leviä alueella eivätkä aiheuta alkuperäisen lajiston kantojen alentumista.	Vierasperäiset eliölajit	Tilannetta seurataan ja vieraslajeihin puututaan heti niitä havaittaessa. Lupiinit poistetaan Haapajärven tilalta.
4. Haapajärven tilan suoniitytalouteen liittyvät kylmämuuratut kiviaidat ovat historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Pitkään asuttuna paikkana tilalla on paikallisesti asutushistoriallista merkitystä.	Kiviaitojen ja rakennusten perustusten säilyminen. Paikallisen esineellisen kulttuuriperinnön tallentaminen.	Ilkivalta ja hoidon puute	Hoidetaan lähiympäristöä niittämällä ja raivaamalla. Haapajärven tilan irtaimisto inventoidaan. Selvitetään, löytyykö ulkopuolista toimijaa, jolla on realistiset mahdollisuudet korjata ja ylläpitää Haapajärven tilan rakennuksia omalla kustannuksellaan. Rakennukset voidaan myös purkaa, mikäli inventoinnissa ei löydy rakennuksia tarvitsevia lepakoita.

SUOJELU- TAI KÄYTTÖARVO	PÄÄMÄÄRÄ	UHKATEKIJÖITÄ	TAVOITTEET
5. Tärkeä lähivirkistysalue; metsästys, kesäretkeily ja marjastus.	Alueen säilyminen vetovoimaisena virkistyskäyttökohdeena.	Maankäytön suunnitelmattomuus, retkeilyn autoistuminen sekä luontoarvoihin kohdistuvat uhkat	Rakenteiden kunnosta sekä huollosta huolehditaan
			Rakentamisen ja reittien huolellinen suunnittelu
			Luontoarvojen ja erämaisyyden säilyttäminen
			Maisemakokemuksen huomioonottaminen ennallistamisen suunnittelussa ja ennallistamistöissä
			Metsästysmahdollisuuksien huomioonottaminen mahdollisimman hyvin luontoarvojen sallimissa rajoissa
6. Pienimuotoinen luontomatkailukäyttö		Maankäytön suunnitelmattomuus sekä luontoarvoihin kohdistuvat uhkat	Huolehditaan alueen vetovoimaisuudesta ympäristön ja maiseman suojelulla. Haapa-keidas huomioidaan laajemman alueen luontomatkailusuunnitelman teossa.
			Maisemakokemuksen huomioonottaminen ennallistamisen suunnittelussa ja ennallistamistöissä
			Rakenteiden kunnosta sekä huollosta huolehditaan
			Luontoarvojen säilyttäminen

4 Vyöhykealuejako

Haapakeidas on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen. Suurin osa alueesta kuuluu syrjävyöhykkeeseen (5 312 ha eli 95 % alueen pinta-alasta). Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuuluu pieni osa Mustansaarenkeitaan pohjoisreunaa (11 ha eli 0,2 % alueen pinta-alasta). Rajoitusvyöhykkeitä esitetään Huidankeitaan Huidanlammille sekä Haapakeitaan Kaakkurilammille (278 ha eli 5 % alueen pinta-alasta). Vyöhykejako on esitelty kuvassa 8.

4.1 Haapakeitaan syrjävyöhykkeet

Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena alueena, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti.

Vyöhykkeen yleisökäytön määrä pyritään pitämään tavoitteellisesti alhaisena käytön ohjauksen keinoin ilman liikkumisrajoituksia. Vyöhykkeelle tehdään palveluvarustusta vain siinä määrin kuin on välttämätöntä alueen kestävästä käytöstä ja kävijäturvallisuuden varmistamiseksi. Syrjävyöhykkeellä voi olla yksittäisiä reittejä (lähinnä siirtymäreittejä).

Vyöhykkeen tarkoituksena on syrjäisyyden ylläpitäminen.

Ohjeet

Vyöhykkeelle ei pääsääntöisesti rakenneta uutta palveluvarustusta tai uusia reittejä.

Olemassa olevia palveluita voidaan siirtää retkeily- ja matkailuvyöhykkeelle tai poistaa kokonaan. Tarpeettomia teitä voidaan sulkea ja tarvittaessa myös palauttaa kohteen luonnontila. Myös tarpeettomat rakennukset voidaan purkaa.

4.1.1 Huidankeitaan linturetkikohde

Alavyöhykkeellä osoitetaan erikseen Huidankeitaan reunan poikkeuksellinen virkistyskäyttökohde. Vyöhyke ei ole tarkoitettu lisääntyvään retkeily- ja matkailukäyttöön, mutta syrjäisyyden kautta kehittyneitä erityisiä luontoarvoja voidaan myös käyttää hyväksi esim. opastetuilla retkillä (mm. lintujen tarkkailu). Lisäksi kohde on tärkeä paikallisten ja lintuharrastajien käyntikohde.

Huidankeitaan reunaan on mahdollista rakentaa allikkoalueella sijaitsevan tornin korvaava lintutorni sekä tornille vievä polku (käyttäen mahdollisimman pitkälle olemassa olevia polku-uraa mm. ojitusalueella).

4.2 Mustansaarenkeitaan retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja reittejä.

Vyöhykkeen tarkoitus on ohjata Haapakeitaan alueen päiväkäyttö-, omatoimiretkely- ja luontomatkailukäyttö tälle alueelle. Suuntaa antava enimmäiskävijämäärä vuodelle 2015 on 10 000 kävijää.

Vyöhykkeeseen kuuluu pieni alue Mustansaarenkeitaan pohjoisosasta, jonka vieressä on pienimuotoista luontomatkailutoimintaa.

Ohjeet

Vyöhykkeelle voidaan rakentaa tarvittaessa uutta palveluvarustusta. Tällä alueella ja sen välittömässä läheisyydessä otetaan ennallistamisessa ja muussa luonnonhoidossa erityisesti maisematekijät huomioon.

4.3 Huidanlampien ja Kaakkurilampien rajoitusvyöhykkeet

Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissäädöksellä tai YSA-rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojelusyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykemääräys ei estä esimerkiksi maaston kulumista vähentävien rakenteiden ja reittien rakentamista tai suuriin kävijävirtoihin varautumista. Liikkumisrajoitus voi näillä alueilla rajoittaa esimerkiksi polkujen ulkopuolella tapahtuvaa liikkumista.

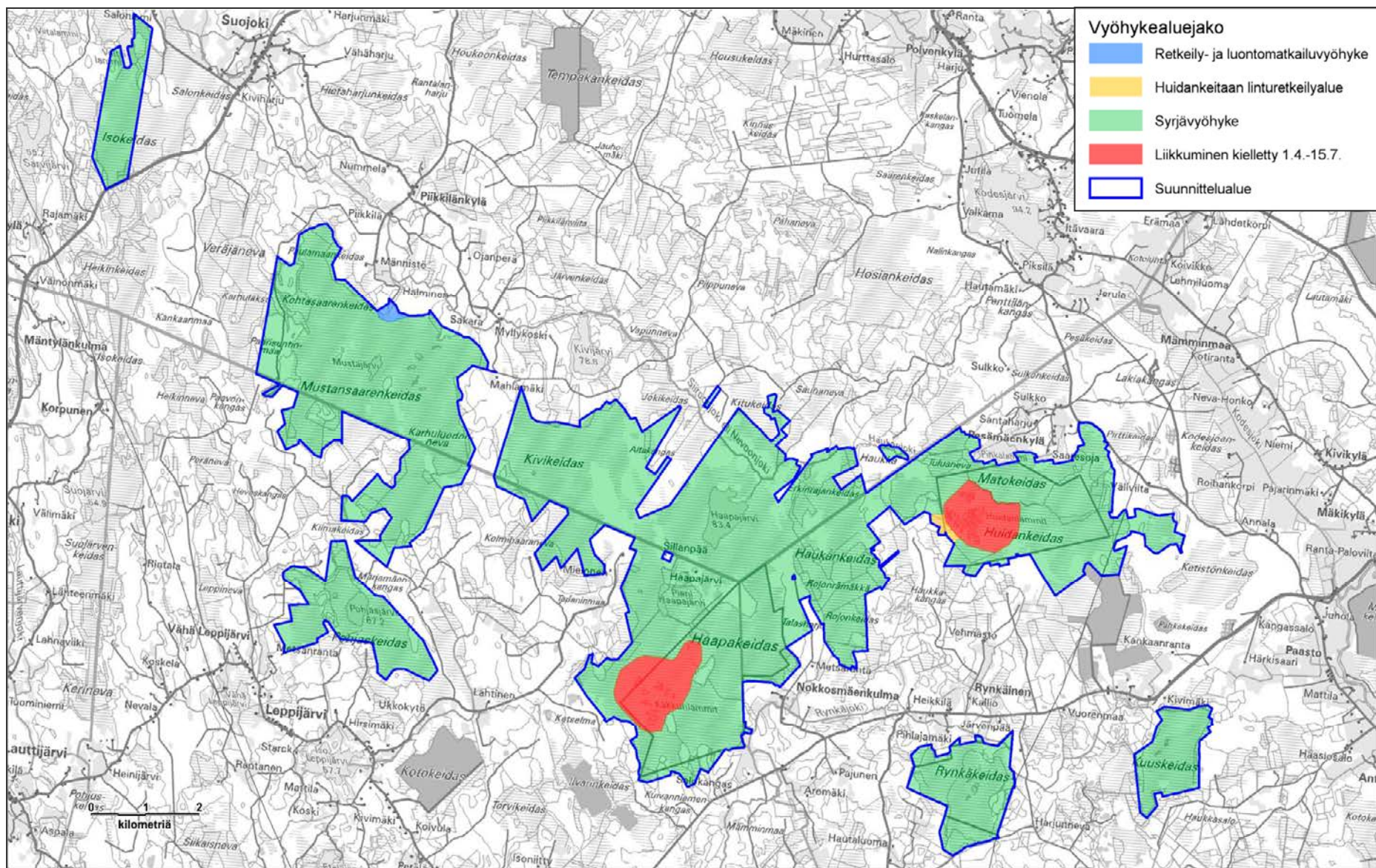
Luonnonsuojelualueen rajoitusosille asetetut liikkumisrajoitukset saavat lainvoiman, kun järjestyssääntö on annettu.

Ohjeet

Häirinnälle herkän lintulajiston suojelun takia liikkuminen on kielletty 1.4.–15.7. välisenä aikana.

Perustelut

Sekä Huidanlampien että Kaakkurilampien linnustoarvot ovat erittäin suuret. Näillä kohteilla pesii ja viihtyy useita helposti häiriintyviä lajeja kuten metsähanhi.

Kuva 8. Haapakeitaan vyöhykealuejako. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L 5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

5 Luonto- ja kulttuuriarvot

5.1 Luonnonsuojelu ja -hoito

5.1.1 Tavoitteet

Haapakeitaalla luonnonsuojelun tärkeimpinä päämäärinä ovat seuraavat asiat:

- Suot säilyvät luonnontilaisina ja edustavina ja niiden luonnontilaisuus lisääntyy.
- Linnuston kannat säilyvät hyvinä tai paranevat.
- Vierasperäiset eliölajit eivät leviä alueella eivätkä aiheuta alkuperäisen lajiston kantojen alentumista.
- Lammet ja järvet säilyvät luonnontilaisina ja edustavina ja niiden luonnontilaisuus lisääntyy
- Luonnonmetsät säilyvät luonnontilaisina ja niiden pinta-ala ja edustavuus lisääntyvät.

5.1.2 Toimenpiteet

Soiden sekä lähteiden ja lähdesoiden ennallistaminen sekä vesien kunnostaminen

Ennallistetaan metsäojitettuja soita ja lähteisiä luontotyyppejä noin 600 ha (Haapajärven veden pinta nousee toimenpiteiden seurauksena). Toimenpidealueet on esitetty kuvassa 9.

Arvioidaan metsäojitettujen soiden ennallistamistarvetta ja -mahdollisuuksia noin 80 hehtaarin alueella, ml. Pienen Haapajärven vedenpinnan nosto. Siiroonjoen kunnostamismahdollisuudet tarkastellaan. Vesien kunnostamistarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen n. 15 ha. (Pieni Haapajärvi ja Siiroonjoki). Selvityksen perusteella laaditaan mahdolliset kunnostamissuunnitelmat. Arvioinnin perusteella laaditaan mahdollinen ennallistamissuunnitelma. Tarvearviointialueet on esitetty kuvassa 9.

Tavoitteena on myös Paulamaan metsätien käytön lopettaminen ennallistamistöiden jälkeen.

Metsien ennallistaminen

Ennallistetaan entisiä talousmetsiä noin 160 hehtaarin alueella. Tavoitteena on lisätä luonnonmetsien rakennepiirteitä pienaukottamalla, polttamalla ja lahoppuuta tuottamalla. Toimenpidealueet on esitetty kuvassa 9.

Lajistonsuojelu

Tarvittaessa alueelle voidaan rakentaa isoille petolinnuille tekopesiä.

Lajistotietoa on tarpeen parantaa koko Haapakeitaan Natura-alueelta. Erityisesti tarvitaan lisätietoa suohyönteisistä (mm. perhoset) ja linnuista (mm. syysmuuton ajalta sekä kanalinnuista).

Vierasperäisten eliölajien poistaminen

Haapajärven tilan pihapiirissä olevat lupiinit poistetaan. Vierasperäisten pienpetojen pyyntiä kannustetaan (ks. myös luku 6.7).

Luonnonhoito

Haapajärven tilan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kivimuurin hoitotoimien yhteydessä tullaan niittämään sen lähiympäristöä (ks. myös luku 5.2). Samalla on tarkoituksenmukaista niittää joitakin ympäristön sopiviksi katsottuja niittykohteita alueen pitämiseksi ainakin osittain avoimena. Vaikka lajisto on niityillä tällä hetkellä tavanomaista, voi sillä kuitenkin olla merkitystä monille hyönteisille kuten perhosille. Hoitotoimenpiteet ja niittämisen volyymi arvioidaan ja suunnitellaan erikseen kivimuurin hoitotoimien suunnittelun yhteydessä.

5.1.3 Seuranta

Ennallistumista seurataan seurantaohjeen (Hyvärinen ja Aapala 2009) mukaisesti. Soiden ennallistamiseen liittyen seurataan suoperhosia. Metsähallitus tulee jatkossa seuraamaan suojelualuekohtaisesti luontotyyppien ja lajiston tilaa suojelualueiden suunnittelu- ja seurantasovelluksen (SASS) avulla.

5.2 Kulttuuriperinnön suojelu ja -hoito

5.2.1 Tavoitteet

Kulttuuriarvojen suojelulla tarkoitetaan Luontopalveluissa sitä, että alueen kulttuuriperintö tunnetaan, kiinteä kulttuuriperintö on arvotettu ja hoitotarve on määritetty. Tavoitteena on siis alueen historiasta ja kulttuuriperinnöstä kertovien, edustavien kohteiden (mm. rakennusten) ja muinaisjäännösten säilyminen. Nämä arvokkaat kohteet tarjoavat tietoa vanhoista elinkeinoista ja elämäntavasta.

Jotta arkeologisen kulttuuriperinnön säilyminen varmistuu, tehdään kattavat inventoinnit erikseen sovittavan ajankohtana, kuitenkin ennen seuraavaa HKS:n päivitystä.

Haapakeitaan soidensuojelualueella säilynyttä kulttuuriperintöä voidaan hyödyntää mahdollisuuksien mukaan opastuksessa. Erityisesti voidaan tuoda esiin suoniittyalouteen liittyvää kulttuuriperintöä, joka tulee hyvin esiin Haapajärven tilan laajojen kiviatarakennelmien kautta.

5.2.2 Toimenpiteet

Rakennettu kulttuuriympäristö

Selvitetään, löytyykö sopivaa ulkopuolista toimijaa, jolla on realistiset mahdollisuudet korjata ja ylläpitää Haapajärven tilan rakennuksia omalla kustannuksellaan. Rakennukset voidaan tarvittaessa myös purkaa. Päärakennuksessa on irtaimistoa, joka käydään läpi yhdessä paikallisen maakuntamuseon edustajan kanssa.

Ennen mahdollista purkamista otetaan rakennuksista arkistoon tarvittavat valokuvat ja inventointitiedot. Rakennusten perustukset tai muu sopiva muisto jätetään todisteeksi alueen maankäytön vaiheista. Rakennukset voidaan purkamisen sijasta myös jättää maatumään rauniona ja tarvittaessa suojata. Raunioituvien rakennusten ja rakenteiden turvallisuudesta tulee kuitenkin aina huolehtia.

Rakennusten mahdollisen purkamisen tai kunnostuksen suunnittelun yhteydessä otetaan huomioon niitä lepo- ja lisääntymispaikkoinaan mahdollisesti käyttävät lepakkolajit.

Muinaisjännökset

Haapajärven pihapiirin kulttuurihistoriallisesti huomionarvoiset kylmämuuratut kiviaitarakennelmat ovat historiallisen ajan muinaisjännöskohteita. Ne nostetaan esiin lähiympäristön niittämisen ja raivaamisen kautta, jolloin myös niiden säilyminen varmistetaan.

Kiinteät muinaisjännökset on Suomessa rauhoitettu muinaismuistolailla (295/1963). Kiinteät muinaisjännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta.

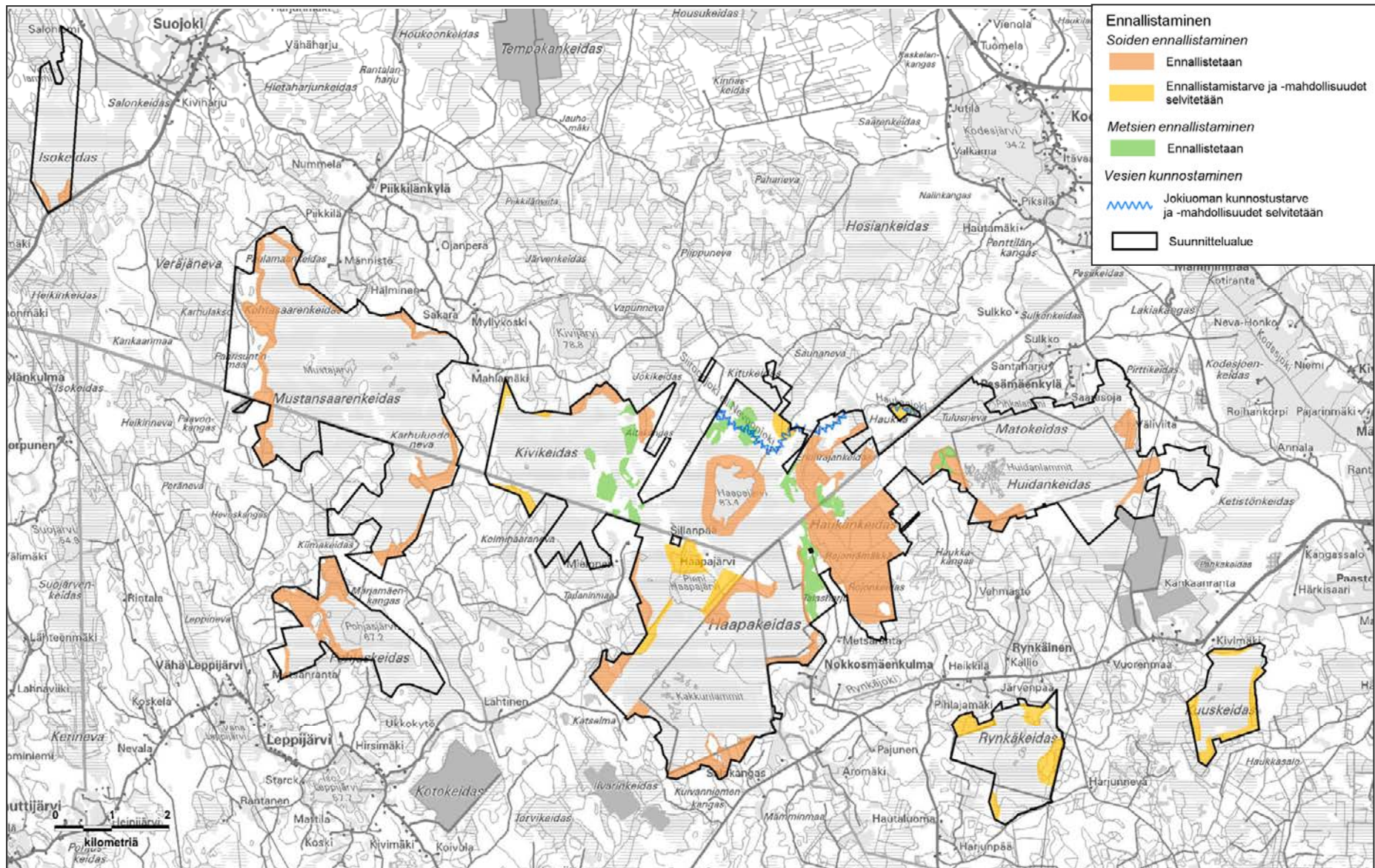
Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Muinaismuistolaki rauhoittaa automaattisesti ilman eri toimenpiteitä lain piiriin kuuluvat kiinteät muinaisjännökset ja kieltää sellaiset toimenpiteet, jotka saattavat olla vaaraksi muinaisjännöksen säilymiselle. Kiinteillä muinaisjännöksillä ei ole ikärajaa. Laki koskee niin esihistoriallisia kuin historiallisiakin kohteita. Esihistoriallisen ajan kohteiden suojelusta vastaa Museoviraston arkeologian osasto ja historiallisen ajan kohteista Museoviraston rakennushistorian osasto.

Tärkeitä periaatteita hoidossa on, että muinaisjännösalueella ei tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka vahingoittavat kohdetta tai rikkovat maanpintaa. Muinaisjännösten läheisyydessä puustoon ja kasvillisuuteen voidaan kohdistaa toimenpiteitä. Yleensä kaikki muinaisjännösten näkyvissä rakenteissa kasvavat puut on hyvä poistaa, koska niiden juuret saattavat rikkoa jännöstä. Suositeltavaa on, että metsätyö tehdään metsurityönä talvella mahdollisimman kevyellä kalustolla, jotta välttyttäisiin työn aiheuttamilta vahingoilta.

Kulttuuriperintökohteita voidaan merkitä maastoon, jos siihen nähdään tarve. Kohteet viedään Metsähallituksen Reiska-järjestelmään, jossa ne näkyvät ja voidaan ottaa huomioon toimenpiteiden suunnittelussa.

5.2.3 Seuranta

Kiviaitarakennelmien kuntoa seurataan säännöllisesti Metsähallituksen ohjeiden mukaisesti. Seurannassa käytetään Metsähallituksen paikkatietojärjestelmiä (Reiska ja SutiGis) ja tarvittaessa tehdään tarkastuskäyntejä.

Kuva 9. Haapakeitaan ennallistaminen. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

6 Luonnon käyttö

6.1 Retkeily

6.1.1 Tavoitteet

Haapakeitaalla tärkeimpänä päämääränä on alueen säilyminen vetovoimaisena lähivirkistyskäyttökohdeena. Vetovoimaisuus sisältää luonnontilaisuuden ja mm. erämaisyyden tärkeänä osana olevan hiljaisuuden elementin säilymisen.

6.1.2 Toimenpiteet

Haapakeitaan Mustansaarenkeitaalla on aloitettu 2009 jatkuva kävijälaskenta ja pienimuotoinen kävijätutkimus. Myös Huidankeitaalla kävijämääriä tullaan seuraamaan laskureiden avulla.

Huidankeitaan nykyiset rakenteet puretaan. Huidankeitaalle toteutetaan suon reunaan uusi lintutorni ja sille johtava polku mahdollisimman pitkälle entistä polkulinjausta hyväksikäyttäen. Polku toteutetaan kiivennäismaalle maa-ainespintaisena, ojitusalueella käytetään pitkoksia. Rakenteet toteutetaan Leader-hankkeessa vuosien 2010 ja 2011 aikana. Polkurakenteiden kunnostustoimista yksityismaalla sovitaan maanomistajan kanssa (ks. myös luku 16). Lintutorni ja polku on toteutettu vuonna 2011 (kuva 11.).

Palvelurakenteiden huolto

Palvelurakenteiden huolto ja ylläpito on ollut pitkään ulkoistettuna Mustansaarenkeitaan osalta. Suunnitelmakauden aikana tulee ajankohtaiseksi uuden huoltoyrittäjän löytäminen kilpailuttamisen kautta.

Huidankeitaan palvelurakenteiden huolto ulkoistetaan myös (ks. myös luku 16).

6.1.3 Seuranta

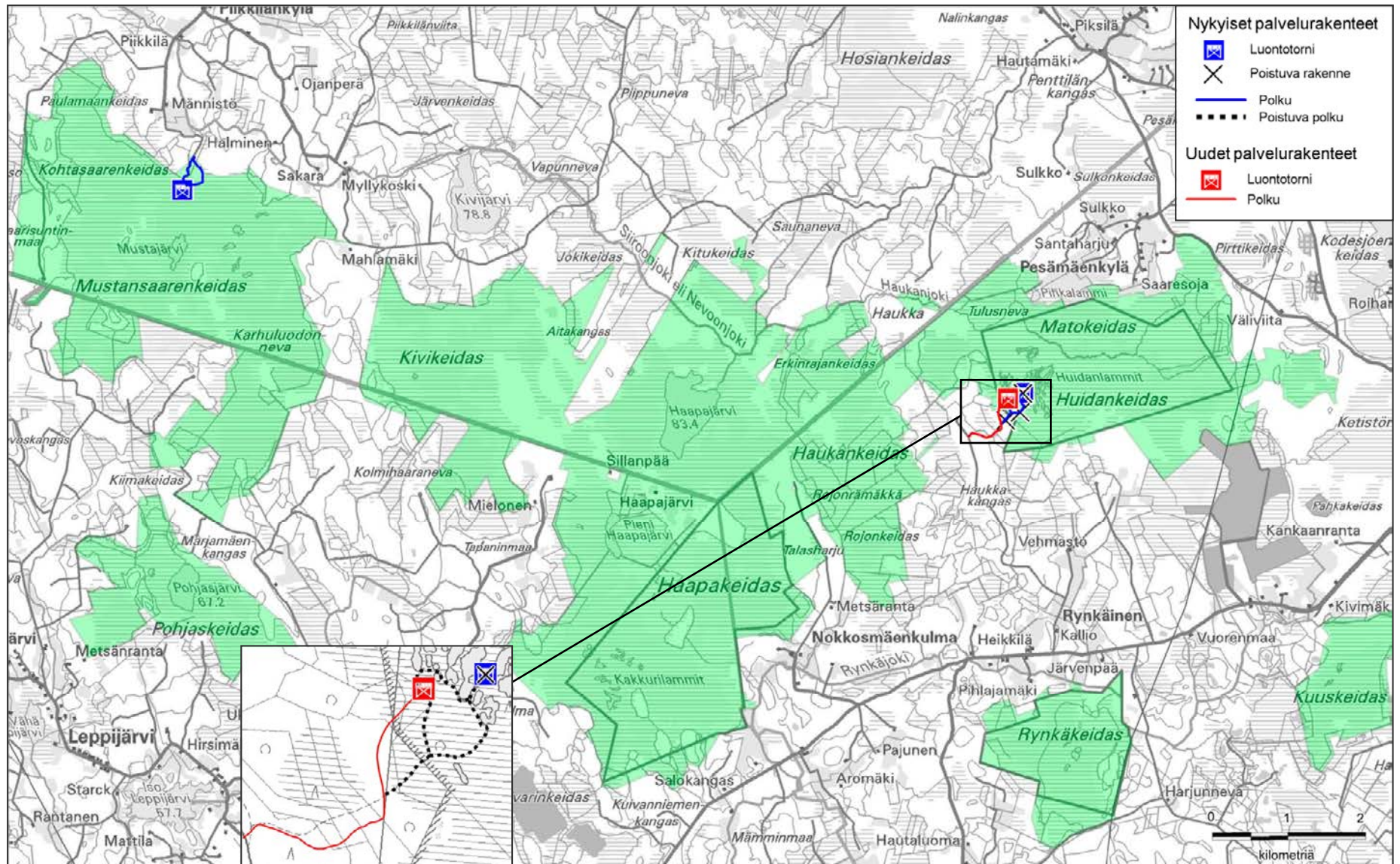
Mustansaarenkeitaan ja Huidankeitaan käyntimääriä seurataan kävijälaskureiden avulla ja tietoja ylläpidetään ASTA-järjestelmässä.

6.2 Opastusviestintä

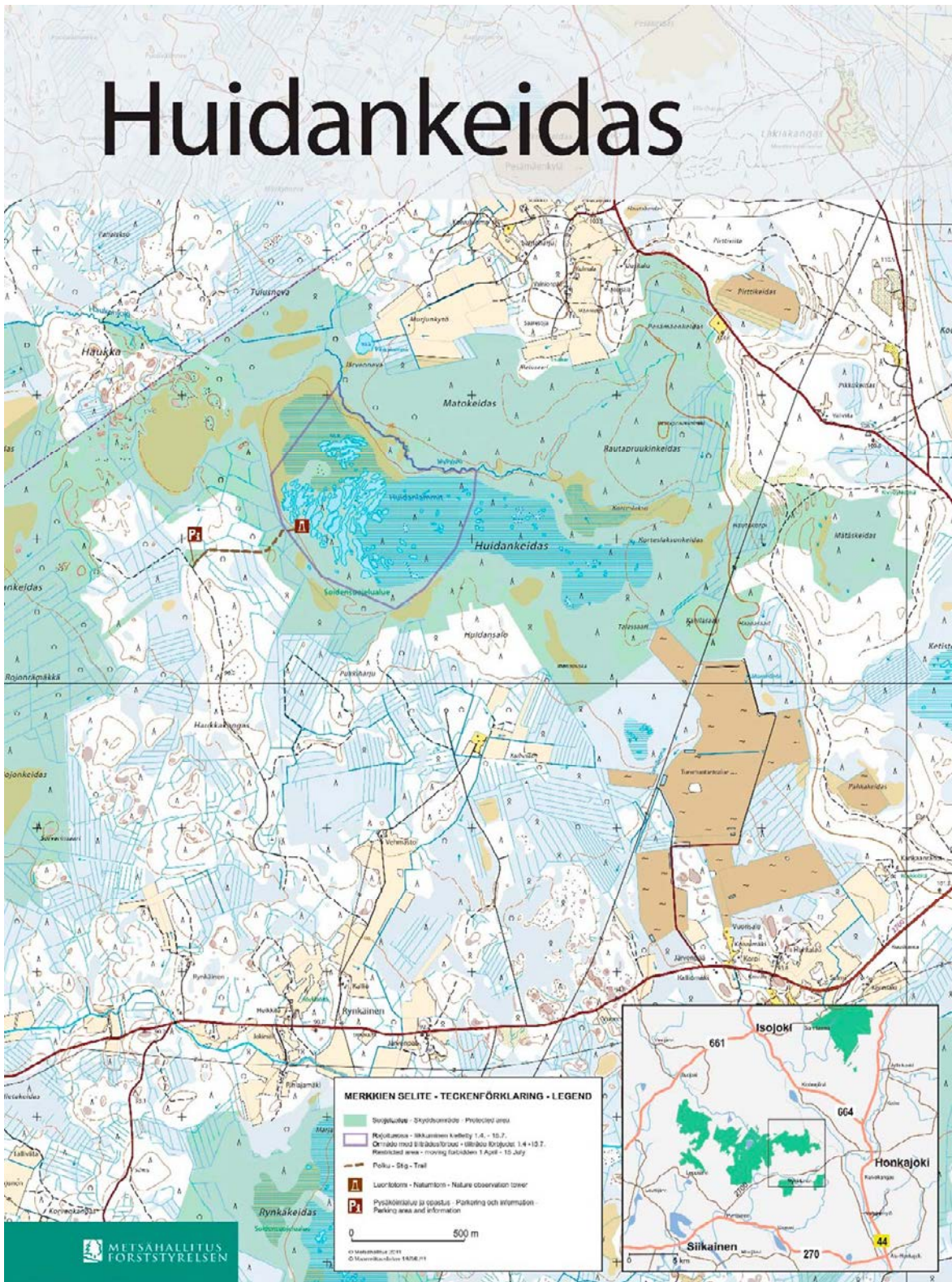
Mustansaarenkeidas: Alueella vieraileville tarjotaan perustietoa alueesta. Luontopolun tauluaineistoa ja Luontoon.fi-sivuja pidetään yllä.

Suoverkostolife-hankkeessa toteutetaan Mustansaarenkeitaalle vuonna 2012 liikuntaesteisille ryhmille opastuspaketti.

Huidankeitaalle toteutetaan opastustauluja, jotka esittelevät mm. alueen linnustoa. Huidankeitaan palveluita voidaan esitellä myös luontoon.fi-sivuilla.

Huidankeidas

Kuva 11. Huidankeitaan v. 2012 toteutettu palveluvarustus. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

6.3 Matkailun yritystoiminta

Haapakeitaan alueen luontomatkailun tärkeimpänä päämääränä on alueen säilyminen vetovoimaisena virkistyskäyttökohteena, mikä tukee myös alueen pienimuotoista luontomatkailuyritystoimintaa Mustansaarenkeitaalla sekä mahdollisesti jatkossa myös Huidankeitaalla.

Mustansaarenkeitaalle voidaan kehittää erityisryhmien, mm. liikuntaesteisten ja lintuharrastajaryhmien, palveluihin liittyvää yritystoimintaa. Huidankeidas soveltuu hyvin myös lintuharrastajaryhmien käyttöön.

Suoverkostolife-hankkeessa toteutettua liikuntaesteisille ryhmille suunniteltua opastuspakettia voivat jatkossa myös luontomatkailuyrittäjät toteuttaa.

Laajemman luontomatkailusuunnitelman tekemistä on esitetty Lauhanvuoren ja Kauhanevan–Pohjankankaan kansallispuistoille sekä Hämeenkaan alueelle. Ko. luontomatkailusuunnitelmatyössä otetaan huomioon myös Haapakeitaan alue.

Tavoitteena on, että kaikkien Metsähallituksen alueita käyttävien luontomatkailuyrittäjien kanssa on luontomatkailun yhteistyösopimus solmittuna. Konkarinloman yrityksen kanssa pyritään uusimaan laavun käyttösopimus.

6.4 Marjastus ja sienestys

Marjastus ja ruokasienien poimiminen on alueella vapaata jokamiehenoikeuksien mukaisesti lukuun ottamatta Huidankeitaan ja Haapakeitaan liikkumisrajoitusalueita 1.4.–15.7. välisenä aikana.

6.5 Kalastus

Onkiminen ja pilkkiminen on alueella sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Viehekalastus on sallittua maksamalla valtion kalastuksenhoitomaksu sekä läänikohtainen lupa tai Metsähallituksen Länsi-Suomen viehelupa.

Haapakeitaan järviä ja jokia ei ensisijaisesti sisällytetä Metsähallituksen pyydyslupa- tai viehekalastusalueisiin. Mikäli jatkossa paikallista tarvetta pyydyslupa-alueisiin kuitenkin erityisesti ilmenee, voidaan lupia seisoville pyydyksille kuitenkin myöntää yleisen käytännön mukaisesti.

Linnustollisesti arvokkailla alueilla kalastus seisovilla pyydyksillä voi joissakin tapauksissa aiheuttaa haittaa vesilinnuille niiden jäädessä kiinni pyydyksiin tai aiheuttaa häiriötä lintujen pesinnälle ja poikueille. Kuitenkin esimerkiksi Haapajärvellä asianmukaisesti asetetuista pyydyksistä ei ole haittaa, sillä ko. järvessä on tarpeeksi syvyyttä. Kyseessä ei myöskään ole varsinainen lintuvesi kalastukselle herkkine lintulajistoineen. Viehekalastus latvapuroilla, kuten Myllyjoella, voi mahdollisesti vaarantaa myös purotaimenen kantoja.

6.6 Metsästys

Lähtökohdat metsästykselle Haapakeitaan Natura 2000 -alueella

Suunnittelualueella on metsästys sallittua, mutta sitä rajoitetaan vesilintujen ja kanalintujen osalta, sillä Haapakeitaan Natura-alueen suojelun tavoitteena on myös linnuston suojelu: alue on SPA- ja SCI-alue. Metsästyksen rajoitukset alueella perustuvat direktiivin suojelutavoitteiden toteuttamiseen.

Haapakeitaan keskeisillä alueilla vesilintumetsästyksen aiheuttama häirintä on joko suoranaisesti tai välillisesti todennäköisesti merkittävää alueen vesilintukannoille. Myös mikäli riistaeläimen kannan säilyminen vaarantuu, on sen metsästystä suojelualueilla tarkoituksenmukaista rajoittaa. Haapakeitaan suunnittelualueen linnustoselvityksen (Toivanen & Sillanpää 2011) mukaan seuraavat alueet ovat linnuston kannalta erityisen tärkeitä ja niillä metsästystä on tarpeen rajoittaa: Mustasaarenkeidas, Haapakeitaan–Haapajärven alue, Huidankeitaan alue. Lisäksi Kivikeitaalla on tarpeen rajoittaa metsästystä syyskuun loppuun asti.

Asetuksen (933/1091) 3 §:n mukaisesti Huidankeitaan–Matokeitaan, Rynkäkeitaan ja Haapakeitaan soiden-suojelualueilla metsästys on sallittu sen mukaisesti kuin järjestysäännössä tarkemmin määrätään.

Hoito- ja käyttösuunnitelman metsästyslinjaukset Haapakeitaan Natura 2000 -alueella

Hirvenmetsästys jatkuu voimassa olevien sopimusten mukaisesti ja kattaa koko alueen.

Linnuston kannalta tärkeimmät alueet rajataan kokonaan pois kaikelta pienriistan metsästykseltä. Muualla pienriistan metsästys on mahdollista sillä poikkeuksella, että vesilinnuista (mukaan lukien metsähänhi) saa metsästä vain sinisorsaa, tavia, haapanaa ja telkkää. Metsäkanalintujen metsästystä rajoitetaan muun alueen osalta metsästysvuokrasopimuksissa, joissa riekko ja metso rauhoitetaan toistaiseksi kokonaan ja teeren soidinpyynti kielletään. Teeren syyssoitimet kartoitetaan ja ne rauhoitetaan metsästykseltä metsästysvuokrasopimuksissa (kuva 11).

Seurueet velvoitetaan mitoittamaan metsästys vasta saman syksyn kanalintutiheyksien selvittyä. Kanalintukantojen vaihtelua seurataan riistakolmiolaskennoilla. Alueelle perustetaan yhteistyössä metsästysseurojen kanssa uusi riistakolmio, jonka avulla seurataan riistalajien kehitystä, osana kansallista riistaseuranta.

Lisäksi vierasperäisten, liian runsaslukuisiksi käyneiden ja vahinkoa aiheuttavien lajien metsästyksessä sovelletaan luonnonsuojelulain 15 §:n määräyksiä. Tällöin esimerkiksi suurpetojen osalta voidaan metsästys Haapakeitaalla sallia siinä tapauksessa, jos suojelualueella oleskelevat yksilöt aiheuttavat suojelualueen ulkopuolella todistettavasti ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta.

Hoito ja käyttösuunnitelman metsästyslinjausten toteutus

Metsästysvuokrasopimukset muutetaan alueella tämän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisiksi sen jälkeen, kun Metsähallitus on suunnitelman hyväksynyt. Siirtymäkausi kattaa yhden kokonaisen metsästysvuoden hyväksymisajankohdasta lukien. Metsäkanalintujen metsästystä rajoitetaan tarvittaessa myös maa- ja metsätalousministeriön vuosittaisessa asetuksessa.

Haapakeitaan luonnonsuojelualueen perustamisen säädösvalmistelu ja metsästyslinjaukset

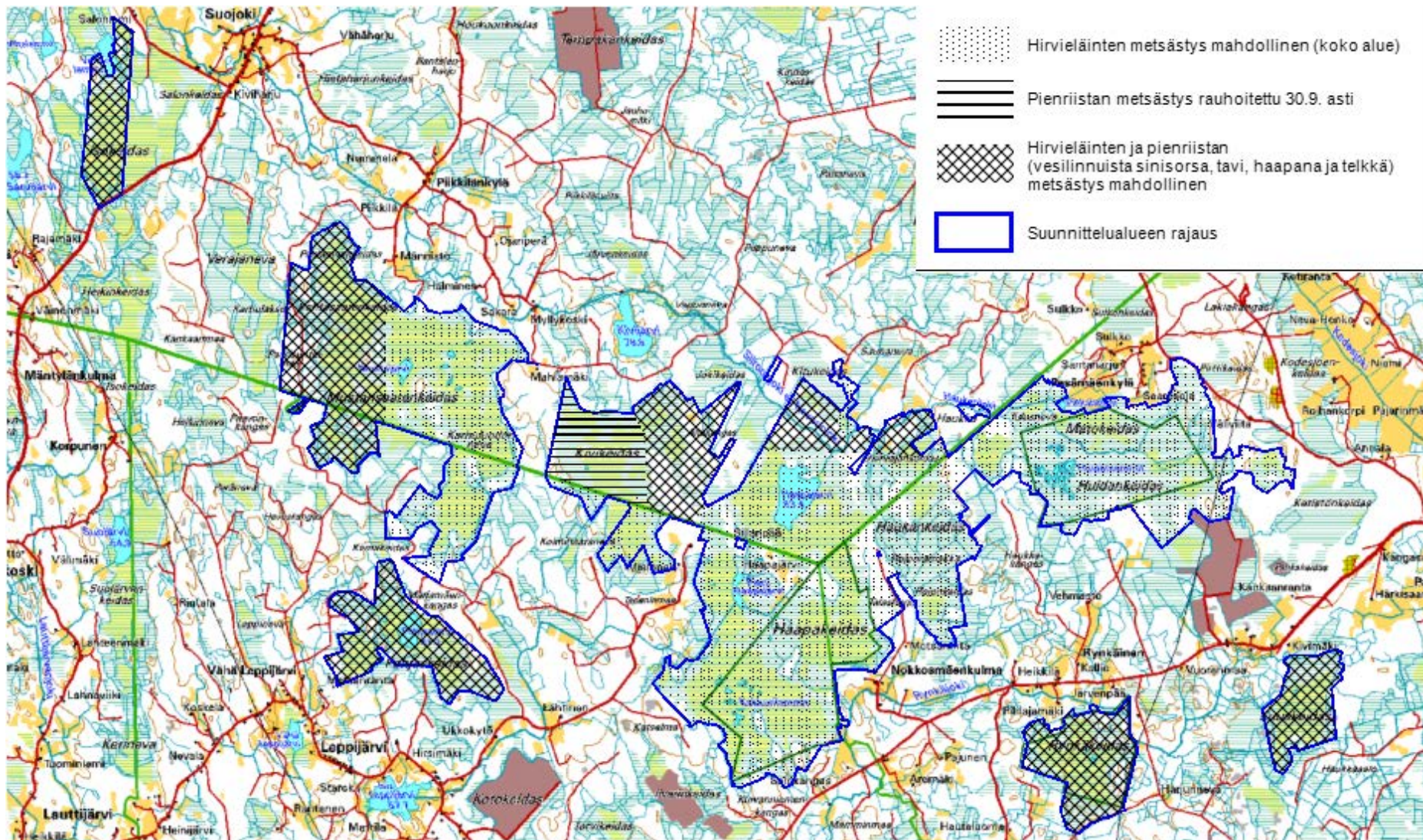
Metsästyksen järjestäminen tullaan tarkastelemaan uudelleen suunnittelualueutta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa, kun koko alue rauhoitetaan. Siinä yhteydessä on tarkoitus lakkauttaa tällä hetkellä voimassa oleva, asetukseen 933/1091 perustuva Huidankeitaan–Matokeitaan, Rynkäkeitaan ja Haapakeitaan

rauhoitus ja korvata se uudella asetuksella, joka kattaa laajemman alueen. Siihen saakka noudatetaan voimassa olevan asetuksen määräyksiä, jotka mahdollistavat metsästyksen siten kuin järjestyssäännössä tarkemmin määrätään. Mikäli uusi asetusta muuttaa metsästyksen järjestelyjä, tullaan sopimuksia muuttamaan uudelleen. Säädosvalmistelussa kuullaan erikseen mm. paikallisia metsästyseuroja. Säädökset on tarkoitus tehdä alueelle lähivuosina.

6.7 Liikenne ja liikkuminen

Maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan luontopalvelujohtajan vahvistamia maastoliikenneperiaatteita. Pääsääntöisesti alueelle ei myönnetä lupia maastoajoneuvojen käyttöön kuin perustelluista syistä. Tällöin kulku ohjeistetaan sellaisia reittejä pitkin, jotka häiritsevät mahdollisimman vähän alueen luonnontilaa.

Tavoitteena on lopettaa Paulamaan metsätien käyttö Haapakeitaan suojelualueella ennallistamistöiden jälkeen ja jättää tie metsittymään. Ensimmäisessä vaiheessa tien sulkemista tai lopettamista suojelualueen puolella haetaan tiekunnalta. Jos tilanne selkeytyy, voidaan alkuvaiheessa tie sulkea esim. puomilla tai kivillä. Suojelualuekiinteistön muodostamisvaiheessa tie pyritään tarpeettomana lopettamaan kokonaan suojelualueen puolelta.

Kuva 12. Haapakeitaan metsästyslinjaukset. Vesilinnuista saa metsästä pienriistan metsästysalueilla sinisorsaa, tavia, haapanaa ja telkkää. © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

7 Tutkimus

Metsähallitus ei ole tutkimuslaitos mutta voi kuitenkin osallistua muiden tahojen tekemiin tutkimuksiin antamalla tausta-aineistoa, tietoja ja kenttäapua. Metsähallitus voi itse osallistua mm. sellaisiin tutkimuksiin, jotka suoraan palvelevat alueen hoitoa. Haapakeitaan aluetta voi käyttää myös sellaiseen tutkimukseen, joka ei suoraan hyödytä alueen hoitoa mutta ei myöskään aiheuta haittaa suunnittelualueen luonto- ja kulttuuriarvoille.

Haapakeitaan alue on hyvä kohde suoekologiseen tutkimukseen luonnontilaisuutensa ja erämaisuuutensa vuoksi. Alueen linnustoarvojen ja metsästyksen välisten ekologisten suhteiden tutkimukset ovat suositeltavia. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyn vesilintumetsästysmallin vaikutusten tutkiminen olisi pitkällä aikavälillä tärkeää (metapopulaatiotutkimus). Myös metsästyksen ja kalastuksen sosioekonomiset tutkimukset voisivat olla mielenkiintoisia Haapakeitaan alueella. Kaikenlaiset lajistoon liittyvät tutkimukset ovat alueella suositeltavia.

Suojelualueille tarvitaan aina tutkimuslupa. Haapakeitaalla tehtävää tutkimusta varten tarvittava lupa myönnetään silloin, kun tutkimuksesta ei ole haittaa lajeille, elinympäristöille, suojelualueen hoidolle ja muulle käytölle. Sellaiset menetelmä tutkimukset ja kokeilut, jotka saattavat aiheuttaa haitallisia tai ennalta arvaamattomia muutoksia luonnossa, on tehtävä suojelualueiden ulkopuolella. Tutkimusluvan saaja veloitetaan toimittamaan selostus luvan käytöstä vuosittain tai erikseen sovittuun määräaikaan mennessä.

Tärkeimpiä tutkimusyhteistyökumppaneita ovat yliopistot, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos sekä Suomen ympäristökeskus.

8 Toimenpidesuunnitelmat

Hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisen jälkeen tehdään tarvittaessa seuraavat erilliset toimenpidesuunnitelmat. Kaikissa suunnitelmissa tehdään myös Natura-tarveharkinta.

- a) Ennallistamisen ja kunnostamisen toimenpidesuunnitelmat
- b) Mahdolliset kulttuurihistoriallisten kohteiden hoitosuunnitelmat
- c) Palvelurakenteiden rakentamisen, korjauksen ja muuttamisen toimenpidesuunnitelmat.

HALLINTO JA TOTEUTUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

9 Hallinnan ja hoidon järjestäminen

9.1 Hallinta

Suunnittelualueen hallinnasta ja hoidosta vastaa Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelut. Metsähallitus organisoii alueiden hoidon osana laajempaa suojelualueverkon ja laitoksen tuottamien yhteiskunnallisten palvelujen kokonaisuutta.

Alueeseen kohdistuvia rasitteita ei ole kokonaisvaltaisesti selvitetty hoidon ja käytön suunnittelun yhteydessä.

9.2 Kiinteistönmuodostus ja suojelualueiden perustaminen

Haapakeitaan Natura 2000 -alueen kiinteistöt on jo suurimmaksi osaksi hankittu valtiolle. Suojelualuekiinteistö on muodostettu kuitenkin vain osittain. Alueella on tällä hetkellä kolme erillistä perustettua soiden-suojelualueita.

Haapakeitaan alue muodostuu tällä hetkellä noin 90 kiinteistöstä, joista 4 kpl on valmiita suojelualuekiinteistöjä.

Alueesta perustetaan yksi yhtenäinen suojelualue, ja samalla suojelualueiden säädökset uusitaan. Suojelualuekiinteistöjä muodostetaan yksi kutakin kuntaa kohden.

Suojelualueiden rajat merkitään maastoon suojelualuekiinteistöjen muodostamisen yhteydessä.

9.3 Vuokra- ja käyttöoikeus sekä muut sopimukset

Metsähallituksella ei ole metsästyssopimuksia lukuun ottamatta muita voimassa olevia sopimuksia Haapakeitaan alueella. Metsästyssopimukset näkyvät luvussa 2.7.3.

Kaikkien alueilla toimivien matkailuyrittäjien kanssa pyritään tekemään luontomatkailemisen yhteistyösopimus. Sopimusten teossa otetaan huomioon hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteet ja asetetut rajoitukset. Konkarin loman laavun käytöstä tehty sopimus pyritään uusimaan.

Rasitteet

Hoidon ja käytön suunnittelun yhteydessä ei selvitetty rasitteita kokonaisuudessaan. Kiinteistöjä rasittaa kuitenkin mm. lukuisa määrä eriasteisia tieoikeuksia.

Alueelle tehdään lopullisen suojelualuekiinteistön muodostuksen yhteydessä alueellinen yksityistietoimintus ns. sivutoimituksena. Tällä keinoin alueiden luonnonsuojelukäyttöä mahdollisesti haittaavat tieoikeudet poistetaan ja tarpeelliset oikeudet perustetaan.

9.4 Luvat ja suostumukset

Haapakeitaalle sopivat sellaiset pienet, luontoon perustuvat ja sen ehdoilla tapahtuvat tilaisuudet ja tapahtumat, jotka eivät edellytä maastoajoneuvoliikennettä eivätkä erityisrakenteita tai -järjestelyjä ja jotka eivät aiheuta luonnon roskaantumista tai kohtuutonta kulumista tai häiriötä luonnolle tai alueen muille käyttäjille. Tapahtumista koituvat ongelmat johtuvat yleensä lähinnä suurista osanottajamääristä ja siitä johtuvasta häiriöstä luonnolle.

Lupia ja/tai suostumuksia ei myönnetä suunnittelualueella sellaisille toiminnoille, jotka voivat vaarantaa luonnonsuojelu-, pohjavesi- tai kulttuuriperintöarvoja tai Natura 2000 -luontoarvoja.

Alueelle ei pääsääntöisesti myönnetä lupia mönkijä- tai moottorikelkoilla ajamiseen (pois lukien erityisen painavat syyt ja viranomaistoimituksien tarve sekä Metsähallituksen oma huoltotarve). Mikäli ko. lupia painavasta syystä annetaan tai viranomaistoiminta tarvitsee kulkuoikeuden, ohjataan kulku mahdollisuuksien mukaan jo valmiita uria pitkin tai muutoin luontoa mahdollisimman vähän kuormittaville reiteille.

Tilapäinen leiriytyminen on Haapakeitaalla sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Poikkeustapauksissa voidaan lupia antaa myös pidempään leiriytymiseen. Tulentekoon ei kuitenkaan anneta lupia (poikkeuksena metsästyslupan yhteyteen kuuluva tulentekolupa). Mikäli tulevaisuudessa lupia kalastukseen seisoville pyydäksille Haapajärveen myönnetään (ks. luku 6.5), voidaan veneenpitolupia ko. järvelle myöntää korkeintaan 3 kpl. Tällöin kuitenkin Metsähallitus määrää luvassa erikseen veneenpidolle soveliaat paikat.

Haapakeitaalle ei anneta suostumusta suurten kilpailujen tai maastotapahtumien järjestämiseen. Pääasiassa alueen ulkopuolella järjestettävien suurten tapahtumien reiteistä tai rasteista tmv. osa voi kuitenkin sijaita alueen reunametsissä. Haapakeitaan suo-osille ei anneta suostumuksia tapahtumien järjestämiseen. Myös lehtoalueet jätetään tapahtumien tai vastaavien luontoa kuluttavien toimintojen ulkopuolelle. Poikkeuksen muodostavat kuitenkin tapahtumat, joissa käytetään yksinomaan olemassa olevia, luonnon häiritä ja kulumista estäviä retkeilyrakenteita.

Tutkimukseen suojelualueella tarvitaan aina lupa. Metsähallitus voi poikkeustapauksissa antaa myös harkinnanvaraisesti liikkumislupia rajoitusvyöhykkeille tutkimustarkoituksiin. Lupia piilokojuille tai haaskojen pitoa varten ei anneta. Metsästys- ja kalastusluvista Haapakeitaan alueella on kirjattu tarkemmin luvuissa 7.3 ja 7.4.

9.5 Järjestyssäännöt

Perustetuille soidensuojelualueille (Rynkäkeidas, Haapakeidas ja Huidankeidas) laaditaan järjestyssäännöt.

Järjestyssäännöllä perustetaan osa-aikaisia liikkumisrajoitusalueita Haapakeitaan ja Huidankeitaan allikkoalueille. Muita jokamiehenoikeuksia ei alueella ole tarvetta rajoittaa. Vesilintumetsästys kielletään Huidankeitaan soidensuojelualueella sekä Haapakeitaan soidensuojelualueella lukuun ottamatta Isokeidasta. Kaidilla soidensuojelualueilla kielletään teeren, metson ja riekon metsästys.

10 Turvallisuus ja pelastustoiminta

Alueen suuren kävijämäärän vuoksi alueella on varauduttava myös erilaisiin onnettomuuksiin. Retkeilyn ja matkailun sekä muun harrastustoiminnan riskit liittyvät lähinnä tulen leviämiseen metsään avonaisista tulipaikoista, liikenneonnettomuuksiin (auto- ja venekolarit) sekä sairaskohtauksiin ja eksymistapahtumiin.

Metsäpalojen sammutusvastuu on ensisijaisesti yleisellä pelastustoimella. Myös eksymistilanteissa, liikenneonnettomuuksissa ja sairaskohtaustapauksissa pelastuspalvelusta vastaa yleinen pelastustoimi. Metsähallituksessa toimitaan ympäristö- ja laatukäsikirjan ohjeistuksen mukaisesti.

Pelastuslain (468/2003) 6 §:n ja lain Metsähallituksesta (1378/2004) 4 §:n mukaan Metsähallitus on velvollinen antamaan pelastusviranomaiselle asiantuntija-apua metsäpalojen torjunnassa ja varautumaan oma-toimisesti hallinnassaan olevalla valtionmaalla tapahtuvien metsäpalojen ehkäisyyn ja torjuntaan yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa.

Laki Metsähallituksesta säättää Metsähallituksen tehtäväksi hoitaa, käyttää ja suojella hallinnassaan olevia luonnonvaroja ja muuta omaisuutta. Suojelutehtävä sisältää myös metsien palosuojelun. Metsähallituksen maiden palosuojelu edellyttää, että myös alueet ja tiimit varautuvat paitsi sammutus- myös erityisesti jälkisarjauksen- ja vartiointitehtäviin. Jälkisarjauksen ja jälkivartiointi on järjestettävä olosuhteisiin nähden tehokkaimmalla ja taloudellisimmalla tavalla. Metsäpaloihin varautuminen edellyttää, että valtion maille laaditaan palontorjuntasuunnitelmat. Ne laaditaan niin, että talousmetsien lisäksi myös suojelualueiden palosuojelu tulee hoidetuksi.

Vähäistä suuremmat ja kaikki pohjavesialueella tapahtuvat öljy-, polttoaine- ja maalivahingot Metsähallitus ilmoittaa kunnan paloviranomaiselle.

Metsähallitus vastaa hallitsemiensa rakenteiden turvallisuudesta. Turvallisuusohjeet määritetään selkeiksi rakenteille, joiden käyttöön liittyy vaaratekijä. Tällaisia ovat mm. tornit, jotka on turvatarkastettava vuosittain. Varoitusmerkillä rajoitetaan tarvittaessa rakennetta käyttävää henkilömäärää.

11 Valvonta

Metsähallitus valvoo alueiden käyttöä viranomaisena ja alueiden haltijana. Maanhaltijan lupaa edellyttäviä toimia ja eri määräysten toteuttamista valvotaan normaalisti Metsähallituksessa noudatettavan tavan mukaisesti. Valvontaa hoitavat siihen erikoistuneet erätarkastajat ja heidän valtuuttamansa henkilöt sekä muu Metsähallituksen henkilökunta. Valtion maille valvonnan päävastuu on Metsähallituksen erävalvonnalla ja erätarkastajilla (Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 22.12.2005/1157) ja virka-apua saadaan tarvittaessa poliisilta. Vuokralaisina olevat metsästyssurat ovat velvollisia (metsästysvuokrasopimusten vakioehdot) ilmoittamaan havaitsemastaan metsästyslain rikkomisesta, luvattomasta metsästyksestä ja mahdollisesta vahingonteosta Metsähallitukselle. Metsähallituksen valvontaa voidaan tarvittaessa myös ulkoistaa esim. yhdistyksille.

Haapakeitaan alueella ei ole toistaiseksi havaittu isoja ongelmia. Suurimmat riskit liittyvät linnustonsuojeluun. Alueella kiinnitetään jatkossa huomiota linnuston suojelemiseksi asetettujen liikkumisrajoitusten noudattamisen sekä metsästyksen valvontaan.

12 Yhteistyö

Metsähallitus haluaa vähentää ristiriitoja ja ehkäistä niitä ennakolta tekemällä yhteistyötä alueen toimijoiden, käyttäjäkunnan sekä lähialueen asukkaiden kanssa. Toimenpiteinä ovat avoin tiedottaminen, palaverit, kahdenväliset neuvottelut, koulutustilaisuudet, yhteiset projektit ja tapahtumat sekä osallistavien suunnittelumenetelmien käyttäminen.

Hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista varten perustettiin yhteistyöryhmä, jolla on ollut neuvoa antava rooli suunnitelman laatimisessa. Yhteistyöryhmässä olivat Metsähallituksen lisäksi mukana alueen kunnat, ympäristökeskukset (nykyiset ELY-keskukset), maakuntien liitot, te-keskukset (nykyiset ELY-keskukset), luonnonsuojelupiirit ja riistanhoitopiirit. Yhteistyöryhmän ja/tai muiden tarpeellisten tahojen yhteiskokouksia järjestetään myös jatkossa tarpeen mukaan.

Erityisesti jatkossa on tarpeen vahvistaa yhteistyötä lähialueen asukkaiden sekä kuntien kanssa. Jatkossa tiiviimpi yhteistyö on tarpeen myös matkailuyrittäjien sekä metsästysseurojen, kyläyhdistysten ja vastaavien tahojen kanssa.

13 Resurssit ja aikataulu

Taulukot 12–15 esittelevät hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteiden arvioidut kustannukset Metsähallituksen osalta. Toimenpiteet on asetettu tärkeysjärjestykseen (priorisointiluokat).

Metsähallituksen kustannusarvio välttämättömistä toimista (luokka 1) 10 -vuotiskaudella on yhteensä korkeintaan 42 500 €. Hankerahoituksella toteutettaviksi suunniteltujen toimenpiteiden (luokka 4) kustannusarvio on korkeintaan 18 700 €. Muiden toimenpiteiden (luokat 2 ja 3) kustannusarvio on korkeintaan 7 000 €. Investointien kustannus yhteensä on korkeintaan 21 700 € ja ylläpidon keskimäärin 4 130 €/v. Kustannukset on arvioitu vuoden 2010 tason mukaan. Suunnitelman toteuttamisen aikataulu määräytyy viime kädessä Metsähallituksen yksiköiden vuotuisten toiminta- ja taloussuunnitelmien mukaisesti. Tässä esitetään arvio aikatauluista.

Taulukko 12. Haapakeitaan suunnittelualueen luonnon ja kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet: investoinnit 10-vuotiskaudella. Hinnat vuoden 2010 tasoa. Prior. = priorisointiluokat: 1 = ensisijainen toteutus, 2 = toteutetaan melko todennäköisesti, 3 = mahdollinen toteutus tilanteen salliessa, 4 = toteutetaan, mikäli saadaan erillisrahoitusta.

TOIMENPIDE	Prior.	Toteutus-aikataulu	Yht. euro	Euroa/v (10 v.)
Metsien ennallistaminen	1	2011–2016	53 000	5 300
Soiden ennallistaminen	1	2010–2016	255 000	25 500
Soiden ennallistamistarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen	1	2012	3 000	300
Vesien kunnostamistarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen	1	2012	2 000	200
Ennallistamisen ja kunnostamisen toimenpidesuunnitelmat	1	2013–2014	10 000	1000
Lintulaskennat	1	2015–2020	2 000	200
Haapajärven tilan hoitotyöt (raivaukset, niitto ja lupiinien poisto)	1	2010–2020	3 000	300
Haapajärven tilan rakennusten purkaminen (ml. irtaimiston inventointi)	1	2013–2014	5 000	500
<i>Yhteensä</i>			<i>333 000</i>	<i>33 300</i>

Taulukko 13. Haapakeitaan suunnittelualueen palveluvarustus: investoinnit 10-vuotiskaudella. Hinnat vuoden 2010 tasoa. Prior. = priorisointiluokat: 1 = ensisijainen toteutus, 2 = toteutetaan melko todennäköisesti, 3 = mahdollinen toteutus tilanteen salliessa, 4 = toteutetaan, mikäli saadaan erillisrahoitusta.

TOIMENPIDE	Prior.	Toteutus- aikataulu	Yht. euro	Euroa/v (10 v.)
hinnat v. 2010 tasoa				
<u>Korvausinvestoinnit (korjaukset ja muutokset)</u>				
Huidankeidas				
Polkurakenteet	4	2010–2011	3500	350
Lintutorni	4	2010–2011	14000	1 400
Vanhon rakenteiden purku	1	2010–2011	2000	200
Mustansaarenkeidas				
Viittojen ym. rakenteiden uusiminen	1	2015–2020	1000	100
Muut				
Huidankeitaan ylläpitohuolto (jäte- ja muu huolto, työkustannukset)	1	2011–2020	18000	1 800
Mustansaarenkeitaan ylläpitohuolto (jäte- ja muu huolto, työkustannukset)	1	2010–2012	18000	1 800
<i>Yhteensä</i>			<i>56 500</i>	<i>5 650</i>

Taulukko 14. Haapakeitaan suunnittelualueen opastus: investoinnit ja ylläpito 10-vuotiskaudella. Hinnat vuoden 2010 tasoa. Prior. = priorisointiluokat: 1 = ensisijainen toteutus, 2= toteutetaan melko todennäköisesti, 3= mahdollinen toteutus tilanteen salliessa, 4= toteutetaan, mikäli saadaan erillisrahoitusta.

TOIMENPIDE	Prior.	Toteutus- aikataulu	Yht. euro	Euroa/v (10 v.)
hinnat v. 2010 tasoa				
<u>Uusinvestoinnit</u>				
Huidankeidas				
Opastaulut lintutorniin ja P-paikalle	4	2010–2011	1 200	120
<u>Ylläpito</u>				
Huidankeidas				
Verkkosivujen tekeminen ja ylläpito	3	2011–2020	500	50
Yleisinfo-opasteiden ylläpito (mm. karttojen uusiminen)	2	2019–2020	1 000	100
Mustansaarenkeidas				
Luontopolkutaalujen uusiminen	2	2019–2020	5 000	500
Verkkosivujen ylläpito	2	2011–2020	500	50
Muut				
Huidankeidas				
Laskuri (uuden mattolaskurin hankkiminen)	1	2011	800	80
Luontomatkailuyrittäjien yhteistyötilaisuudet ymv.	1	2011–2020	1 800	180
Mustansaarenkeidas				
Laskuri (nykyisen laskurin uusiminen)	1	2018	900	90
Luontomatkailuyrittäjien yhteistyötilaisuudet ymv.		2011–2020	1 800	180
<i>Yhteensä</i>			<i>13 500</i>	<i>1350</i>

Taulukko 15. Haapakeitaan suunnittelualueen hallinnointityöt: investoinnit 10-vuotiskaudella. Hinnat vuoden 2010 tasoa. Prior. = priorisointiluokat: 1 = ensisijainen toteutus, 2= toteutetaan melko todennäköisesti, 3= mahdollinen toteutus tilanteen salliessa, 4= toteutetaan, mikäli saadaan erillirahoitusta.

TOIMENPIDE	Prior.	Toteutus-aikataulu	Yht. euro	Euroa/v (10 v.)
Järjestyssääntöjen vahvistaminen kuulutusmenettelyn kautta	1	2011	1 500	150
Suojelualueen kiinteistönmuodostus (sis. toimitukset, rajojen merkitsemisen ym.)	2	2015–2020	50 000	5 000
<i>Yhteensä</i>			<i>51 500</i>	<i>5 150</i>

14 Suunnitelman vaikutusten arviointi

14.1 YVA-lain mukainen arviointi

Haapakeitaan hoito- ja käyttösuunnitelma ei sisällä sellaisia hankkeita, joista olisi tarpeen laatia lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 486/1994). Suunnitelman toteuttamisella on kuitenkin vaikutuksia ympäristöön, ja tässä yhteydessä tarkastellaan toteutuksen ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

14.2 Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristövaikutukset jaetaan ekologisiin, taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin. Ekologisissa vaikutuksissa arvioidaan myös vaikutukset Natura 2000 -alueen luontoarvoihin.

14.2.1 Ekologiset vaikutukset

Haapakeitaalla mahdolliset negatiiviset ekologiset vaikutukset liittyvät lähinnä retkeilyyn ja matkailuun sekä metsästykseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisella on haettu erityisesti sellaisia yhteen sovitettavia toteutustapoja ko. toiminnoille, joilla vältetään haitallisten ekologisten vaikutusten lisääntyminen ja vähennetään niitä.

Näin ollen tällä hoito- ja käyttösuunnitelmalla on lähinnä positiivisia vaikutuksia alueen luonnonarvoihin.

Vaikutukset Natura 2000 -luontotyyppeihin ja -lajeihin

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita koskevan suunnitelman tai hankkeen vaikutukset on asianmukaisella tavalla arvioitava, ”jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkityksellisesti heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, jotka ovat olleet perusteena sen verkostoon liittämiseksi”.

Tämän suunnitelman tavoitteena on aktiivisilla hoitotoimilla sekä käytön ohjauksella, valvonnalla ja yhteistyön kehittämällä turvata alueen luontoarvoja siten, että toiminta ei uhkaa direktiivin lajien ja luontotyyppien säilymistä alueella. Näin ollen voidaan todeta, että Natura-arviointia ei ole tarpeen tehdä.

Useimpien Natura 2000 -luontotyyppien sekä direktiivi- ja muiden tärkeiden lajien tilaa alueella turvaavat tässä hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet – kuten luonnonsuojelualueiden perustaminen, metsästysjärjestelyt, erilaiset luonnonhoito- ja ennallistamistoimenpiteet sekä myös niiden seuranta ja

mahdollisiin negatiivisiin muutoksiin puuttuminen. Myös virkistys- ja matkailukäytön ohjaus sekä valvonnan ja alueen hallinnan toiminnassa esitetyt toimenpiteet turvaavat ja parantavat lajien ja luontotyyppien tilannetta suunnittelualueella. Yksi matkailukäyttöä ohjaava toimenpide on esimerkiksi alueella toimivien matkailuyrittäjien kanssa tehtävät kestävän luontomatkailun yhteistyösopimukset, joilla turvataan alueen luonnon kestävää käyttöä.

Alueelle jää vyöhykejaon perusteella myös runsaasti syrjäalueita. Rajoitusosilla turvataan eniten häiriintyneen linnuston pesimä- ja muotonaikaisen levähdyksen rauhaa alueella. Luonnonhoitotoimenpiteillä edesautetaan alueen luonnon palautumista lähemmäksi luonnontilaa.

Seuraavassa käydään läpi suunnitelman toteuttamisen vaikutuksia suunnittelualueella esiintyviin direktiivin luontotyypeihin ja lajeihin.

Direktiivin luontotyypit

Suunnitelmassa ei ole esitetty toimenpiteitä, jotka vaarantaisivat direktiivin luontotyyppien esiintymistä suunnittelualueella. Suunnitelmassa esitetty suojelualueiden perustaminen turvaa pitkällä tähtäimellä luontotyyppien säilymistä suunnittelualueella.

Alla on arvioitu erikseen suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden tarkempia vaikutuksia luontotyypeihin.

Humuspitoiset järvet ja lammet

Järvien ja lampien luonnontila tulee oletettavasti pitkällä aikavälillä parantumaan niitä ympäröivien soiden ennallistamisen kautta. Ennallistamistoimet suunnitellaan siten, että merkittäviä vesistövaikutuksia ei pääse syntymään. Alueella ei rakenneta vesistöjä eikä rantoja eikä metsätaloustoimien oheispäästöjä ilmene.

Pikkujoet ja purot

Suunnittelualueen pikkujoet ja purot säilyvät luonnontilassa tai niiden luonnontila paranee ennallistamistoimien vaikutuksesta. Jokien ja purojen ennallistamistarve ja mahdollisuudet selvitetään, ja mikäli ennallistamistoimia tehdään, parantuu näiden vesien luonnontila pitkällä aikavälillä. Jokien ja purojen luonnontila tulee todennäköisesti parantumaan myös niitä ympäröivien soiden ennallistamisen kautta.

Keidassuot, vaihettumissuot ja rantasuot sekä puustoiset suot

Haapakeitaan ojitettuja soita ennallistetaan edelleen, mikä parantaa niiden edustavuutta ja tulee pitkällä aikavälillä vaikuttamaan myös niiden välittömässä läheisyydessä olevien luonnontilaisten soiden tilaa parantavasti. Hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksena on myös, että tapahtuma- tai kilpailulupia ei myönnetä suoalueille, mikä osaltaan suojelee soiden luonnontilaisuutta sekä rauhallisuutta.

Lähteet ja lähdesuot

Haapakeitaan lähteet ja lähdesuot ovat ojitettuja ja täysin luonnontilaltaan muuttuneita. Ennallistaminen tulee parantamaan niiden luonnontilaa. Hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksena on myös, että tapahtuma- tai kilpailulupia ei myönnetä suoalueille, mikä osaltaan suojelee niiden luonnontilaisuutta.

Boreaaliset luonnonmetsät

Pitemmällä aikavälillä luonnonmetsien pinta-ala ja edustavuus lisääntyvät sekä luontaisesti että metsien ennallistamisen kautta lahopuun lisääntyessä. Luonnonmetsiä pirstovia leveitä uusia retkeily- tai latu-uria ei tämän suunnitelman mukaan ole mahdollista tehdä, vaan keskeiset kohteet kierretään ja/tai käytetään valmiita uria.

Lehdot

Pienialainen lehto säilyy edelleen luonnontilaisena. Lehtoa pirstovia retkeilyrakenteita tmv. ei ole tämän suunnitelman mukaan mahdollista tehdä. Soiden mahdollinen ennallistaminen lehdon lähivaikutusalueella voi parantaa myös lehdon vesitaloutta ja luonnontilaa. Hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksena on myös, että tapahtumalupia ym. ei myönnetä herkille ja arvokkaille luontokohteille kuten lehdoille, mikä osaltaan suojelee niiden luonnontilaisuutta.

Silikaattikalliot

Pienialainen silikaattikallio sijaitsee Kuuskeitaan itärajalla, eikä sen luonnontilaa suojelualueella uhkaa mikään. Kallio jatkuu suojelualueen ulkopuolelle, mutta on syrjäisellä alueella.

Direktiivilajit

Suunnitelmassa ei ole esitetty toimenpiteitä, jotka vaarantaisivat direktiivilajien esiintymistä suunnittelualueella. Suunnitelmassa esitetty suojelualuekiinteistöjen muodostaminen turvaa pitkällä tähtäimellä myös lajien säilymistä suunnittelualueella. Hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksena on myös, että suostumuksia tapahtumien järjestämiseen ei myönnetä suoalueille eikä rajoitusosille.

Seuraavassa on arvioitu erikseen suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden tarkempia vaikutuksia direktiivilajiryhmäkohtaisesti.

Sammalet ja jäkälät

Suunnittelualueen soiden ennallistaminen parantaa rahkasammalien elinolosuhteita ja levittäytymismahdollisuuksia. Hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksena on myös, että suostumuksia tapahtumien tai vastavien järjestämiseen ei myönnetä soille, joissa rahkasammalkasvustot voivat kärsiä suuresta kulutuksesta. Poronjäkäliä voi uhata lähinnä kulumisen ja rakentaminen. Kulumista ehkäistään rakentein kuten poluin ja pitkospuin, jotka ohjaavat kulkua pois eroosioherkiltä poronjäkälekohteilta. Haapakeitaalla liikutaan sen erämaisyyden ja vaikeakulkuisuuden vuoksi melko vähän, joten suurta kulutusta ei muutoin tapahdu.

Linnut

Huidankeitaan ja Haapakeitaan rajoitusosat rauhoittavat linnustollisesti herkimvät alueet suunnittelualueella pesimäaikaiselta kulkemiselta. Erityisen tärkeä linnuston suojelun kannalta Haapakeitaan alueella on päätös vesilintumetsästyksen rajoittamisesta sekä kanalintujen rauhoittaminen metsästykseltä koko alueella.

Nisäkkäät

Haapakeidas on osa mm. suurpetojen ja euroopanmajavan elinpiiriä. Tässä suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät vaikuta niiden elinympäristöä heikentävästi. Osaltaan mm. ennallistamistyöt voivat parantaa lajien elinympäristöä alueella.

Riskit

Ennallistamistöissä on olemassa pieniä riskejä, että toimenpiteet eivät onnistu tai ne tuottavat sivuvaikutuksia, kuten esimerkiksi soiden ennallistamisessa veden laadun väliaikaista heikkenemistä alapuolisissa vesistöissä. Alueen hallinnan toimenpiteissä epäonnistuminen (esim. kestävän matkailun yhteistyösopimuksia ei saada solmittua, maanomistajalupia/suostumuksia ei pyydetä Metsähallitukselta, alueen sääntöjä ei noudateta) voi aiheuttaa esimerkiksi hallitsemattoman virkistyskäytön kautta luontotyyppien eroosio-ongelmia sekä direktiivilajien esiintymien ja pesinnän tuhoutumista. Ennallistamissuunnittelun yhteydessä tarkastellaan toimien mahdollisesti aiheuttamia riskejä ja esitetään keinot riskeihin varautumiseksi ja niiden eliminoimiseksi.

14.2.2 Sosiaaliset vaikutukset

Haapakeitaan virkistyskäyttömahdollisuudet tarjoavat lähinnä maakunnan omille kävijöille erilaisia mahdollisuuksia henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin lisäämiseen ja siten elämänlaadun paranemiseen. Suunnitelualueen retkeilypalveluiden, luonnonympäristön ja luontomatkailun laadun kohenemisen myötä mahdollisuudet virkistäytymiseen kehittyvät. Tiedotuksen ja yhteistyön lisääminen jatkossa parantaa asukkaiden ja muiden alueesta kiinnostuneiden mahdollisuuksia vaikuttaa ja saada tietoa alueen hoidosta ja käytöstä.

Suunnitelmassa esitetään osa-aikaista jokamiehenoikeuksien kaventamista kahdella allikkoalueella. Näillä alueilla liikkuminen on ollut tähänkin asti melko vähäistä, ja toisaalta Huidankeitaan rajoitusalue tuo suon laitaa rakennettavan tornin avulla kävijöille paremmin kokemuksen alueen arvosta sekä todennäköisesti myös enemmän katseltavia lintuja, kun suolla liikkujat eivät enää häiritse niitä liikkeussaan allikkoalueella.

Metsästysolosuhteisiin on esitetty joitakin kavennuksia verrattuna tämän hetkiseen tilanteeseen, mutta toisaalta kuitenkin palataan osittain takaisin muutaman vuoden takaiseen tilanteeseen. Vanhaan tilanteeseen verrattuna metsästysolosuhteet tulevat olemaan väljemmät: jatkossa kohtuullisen suurella osalla aluetta myös vesilintumetsästys sekä jäniksen ja ketun metsästys tulee olemaan mahdollista. Kanalintujen metsästysrauhottus tulee parantamaan lähialueen kanalintukantojen metsästettävyyttä kantoja suojelemalla ja sitä myöten vaikuttaa suuremman alueen virkistyskäyttömahdollisuuksiin pitkällä tähtäimellä. Osa riistanhoitopiireistä on tehnyt jo myös itse määräaikaista rauhoituksia kanalintujen metsästyksen. Siten metsästyksen rajoittaminen suojelualueen puolella ei muuta tilannetta suuresti lintujen metsästyksen kannalta.

14.2.3 Taloudelliset vaikutukset

Haapakeitaan ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt sekä Huidankeitaan uusien rakenteiden rakentamistyöt aiheuttavat paikallisesti väliaikaisen työllisyysvaikutuksen. Pienimuotoinen luontomatkailukäyttö Mustansaarenkeitaalla tukeutuu myös Haapakeitaan alueeseen; sen taloudellisia vaikutuksia ei kuitenkaan ole tutkittu. Huidankeitaan uusiin rakenteisiin voi mahdollisesti tukeutua myös pienimuotoinen luontomatkailutoiminta Honkajoen puolella. Voidaan olettaa, että paikallisesti näillä on jonkinlaista taloudellistakin merkitystä.

Luonnonsuojelualueiden kansantaloudelliset hyödyt välittyvät myös virkistyskäytön kautta kansalaisten terveyden ylläpidossa.

Lähteet

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. – Ympäristöopas 46, luonto ja luonnonvarat. Suomen ympäristökeskus. Oy Edita Ab, Helsinki.
- Asetus eräistä valtion omistamille perustetuista soidensuojelualueista 933/1981
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2005. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava. Etelä-Pohjanmaan liitto. Julkaisu A:16.
- Ekholm, M. 1993: Suomen vesistöalueet – Vesi- ja ympäristöhallituksen julkaisuja. Sarja A 126. Vesi- ja ympäristöhallituksen painatuskeskus, Helsinki.
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2005. Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2030. Etelä-Pohjanmaan liitto. Julkaisu A:30.
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2010. Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelma. Etelä-Pohjanmaan liitto. Julkaisu A:32.
- Etelä-Pohjanmaan liitto 2011. Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2012-2013. Julkaisu A:35.
- Euroopan unionin lintudirektiivi 79/409/ETY. – Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta.
- Euroopan unionin luontodirektiivi 92/43/ETY. – Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta.
- Haapaniemi, U. & Juutinen, R. 2008: Lähteikköjen kasvillisuus ja ennallistamistarve Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan eliömaakunnissa. Raportti, Jyväskylän yliopisto, Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut.
- Hyvärinen, E. & Aapala, K. 2009: Metsien ja soiden ennallistamisen sekä harjumetsien paahdeympäristöjen hoidon seurantaohje Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 118.
- Jokinen J. ja Kolehmainen K. 2000: Haapakeitaan kasvillisuus. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja A 119.
- Karvinen, P., ja Savola, A. 2004. Hiljaisuuden keitaat Satakunnassa. HiljaPiSa. Suomen ympäristö 691. Alueiden käyttö. Ympäristöministeriö.
- Laine, Sirkku 2000: Elämisen ehdot Lauhanvuoren ja Haapakeitaan tuntumassa. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 116.
- Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi 676/1981
- Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 1157/2005.
- Laki Metsähallituksesta 1378/2004.
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999.
- Laki ympäristövaikutusten arvioinnista 468/1994. – YVA-laki.
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996.
- Luonnonsuojelulaki 23.2.1923/71. (Vanha).
- Maastoliikennelaki 1710/1995.

Metsähallitus 1981-82. Luonnonsuojelualueiden linnuston linjalaskennat. Julkaisematon aineisto.

Metsähallitus 1987. Haapakeitaan soidensuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus SU 4:82/100.

Metsähallitus 1998. Luonnonsuojelualueiden linnuston linjalaskennat, julkaisematon aineisto.

Metsähallitus 2004: Metsähallituksen yhteiskunnallisten retkeilypalvelujen kehittämissuunnitelma ympäristöministeriölle. – Valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.2.2003 toimintaohjelmasta luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi. Aarnio, M., Berghäll, J. & Vauramo, A. Metsähallitus, luonnonsuojelu. 8.11.2004.

Metsähallitus 2006. Länsi-Suomen alueen luonnonvarasuunnitelma. Kausi 2004 – 2013. Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 56 ·2006. Edita Prima Oy.

Metsähallitus 2008: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A B 89

Metsästyslaki 615/1993.

Muinaismuistolaki 295/1963.

Muukka & Koponen 2000. Vierailu karhun valtakuntaan. Luontomatkailukäytön yleissuunnitelma Lauhanvuoren kansallispuiston ja Haapakeitaan luonnonsuojelualueen ympäristöön. Länsi-Suomen ympäristökeskus. Alueelliset ympäristöjulkaisut 156.

Niemi, T. 1993: Huidankeitaan-Matokeitaan sekä Rynkäkeitaan linnustaselvitys 1993 – Metsähallitus. Moniste.

Pelastuslaki 468/2003.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Satakuntaliitto 2003. Satakunnan maakuntasuunnitelma 2030. KARHUN KÄMMEN LYÖ. Satakunta. Osaava ja energinen alue vesien sylissä. Satakuntaliitto. Sarja A: 268.

Satakuntaliitto 2010. Satakunnan maakuntaohjelma 2011-2014. Satakuntaliitto. Julkaisu A297.

Satakuntaliitto 2010. Satakunnan maakuntavaltuuston 17.12.2009/20§ tekemän päätöksen mukainen Satakunnan maakuntakaava.

Satakuntaliitto 2011. Satakunnan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2012 – 2013.

Toivanen, T., Kuokkanen, P. & Rajasärkkä, A. 2008: Haapakeitaan linnuston linjalaskennat. -Metsähallitus, julkaisematon.

Liite 1. Lausunntooste

Seuraavilla lausuntotahoilla ei ollut huomauttamista Haapakeitaan hoito- ja käyttösuunnitelmasta: Honkajoen kunta.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YLEISTÄ		
<p>Satakuntaliitto pitää hyvänä, että MH etenee suunnitelmallisesti Pohjois-Satakunnassa sekä Etelä-Pohjanmaan rajalla sijaitsevien MH:n hallinnassa olevien luontoalueiden hoidon ja käytön suunnitelmassa. Metsähallituksen tulee varata riittävät resurssit hoito- ja käyttösuunnitelmien käytännön toteuttamiseen sekä pyrkiä aktiivisesti hyödyntämään olemassa olevia ulkopuolisia rahoitusmahdollisuuksia.</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamisen jälkeen hankerahoitusta lähdetään aktiivisesti hakemaan.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että MH omalta osaltaan edistää Pohjois-Satakunnassa sijaitsevien luontoalueiden matkailullista kehittämistä laaja-alaisena kokonaisuutena. Satakunnan maakuntajohtajan toteuttamissuunnitelmassa 2011–12 on todettu mm. yhteisen luontomatkailusuunnitelman laatimisen tarpeesta Pohjois-Satakunnassa sijaitseville luontomatkailukohteille. Kansallispuistojen peruspalveluita ja opastusviestintää kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota kansallispuistoja täydentäviin rinnakkaiskohteisiin. Esimerkiksi Haapakeitaan aluekokonaisuutta kansallispuistojen läheisyydessä on mahdollista kehittää alueen rauhallisuuteen ja luonnonrauhan kokemismahdollisuuksiin liittyen mm. erityisryhmien käyntikohteena. Tämä ei tule riittävästi ilmi nyt lausunnolla olevassa suunnitelmassa.</p>	<p>Laajemman luontomatkailusuunnitelman tekemistä Lauhanvuoren ja Kauhanevan–Pohjankankaan kansallispuistoille sekä Hämeenkaan alueelle esitetään sekä Lauhanvuoren että Kauhanevan–Pohjankankaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Ko. luontomatkailusuunnitelmatyössä otetaan huomioon myös Haapakeitaan alue.</p>	<p>Lisätty suunnitelmaan maininta luontomatkailusuunnitelman tekemisestä.</p>
<p>Satakuntaliitto esittää, että erityisesti Haapakeitaan alueen suunnitelmaa täydennetään äänimaiseman osalta niin, että äänimaisema ja yleensäkin kyseisen alueen erikoispiirre muuta ympäristöä hiljaisempaan alueena otetaan paremmin huomioon läpileikkaavana teemana suunnitelman sisällössä. Pelkkä maininta Satakunnan maakuntakaavasta ei ole riittävä. Hiljaisten alueiden huomioonottaminen suunnittelussa on mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.</p>	<p>Hiljaisuuden säilyttäminen on otettu huomioon suunnitelman laatimisessa mm. luonnon vetovoimatekijöiden säilyttämisen tavoitteena. Suunnitelman kaikki keskeisiä arvoja koskevat tavoitteet ja toimenpiteet tukevat myös hiljaisuuden säilymistä. Alueen erämaisyyttä, joka sinällään sisältää myös hiljaisuuden elementin, on tuotu esiin suunnitelmassa. Hiljaisuus ei kuitenkaan erillisenä nousut prosessin aikana alueen keskeiseksi arvoksi, ja myös hiljaisuutta uhkaavat toimet liittyvät kaikki alueen ulkopuolisiin toimenpiteisiin, joihin ei suunnitelmalla voida juurikaan vaikuttaa. Tämän tähden hiljaisuutta erämaisyydestä ja luontoarvoista erillisenä asiana ei ole suunnitelmassa erikseen nostettu esiin tämän enempää.</p>	<p>Tarkennetaan suunnitelmaan alueen luonnontilaisuuden tuottaman erämaisyyden sisältävän keskeisesti myös hiljaisuuden elementin.</p>

<p>Leppijärven kyläyhdistys esittää Leppijärven Erämiehien ja Leppijärven osakaskunnan tukemana, että suunnitelmaa täsmennettäessä kiinnitetään erityishuomiota Leppijärven kylän mahdollisuuksille saada Haapakeitaan alueesta hyötyä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti.</p>	<p>Metsähallitus on pyrkinyt suunnitelmassa yhteen sovittamaan eri käyttäjätahojen sekä luonnonsuojelun tarpeita ja katsoo, että myös Leppijärven kylällä on hyviä mahdollisuuksia eri tavoin hyödyntää aluetta alueen suoje-lua ohjaavien lakien sallimissa rajoissa.</p>	<p>Suunnitelmaan on lisätty esim. mahdollisuus ulkopuoliselle taholle ylläpitää Haapajärven tilaa tietyin ehdoin.</p>
<p>Leppijärven yhdistykset lausuvat, että Leppijärven kylän yhdistykset pääsevät nyt ensimmäistä kertaa osallistumaan Haapakeitaan alueen kehittämiseen. On ihmetyttävää, kuinka Leppijärvi on sivuutettu niin valmistelussa kuin viestinnässäkin tähän asti. Merkillepantavaa on, että avoimien ovien tilaisuuksia on järjestetty kaikissa muissa alueen kunnissa paitsi Siikaisissa. Leppijärven yhdistykset edellyttävät, että vuoden 2011 alussa Siikaisissa järjestetään tilaisuus, jossa käydään läpi Haapakeitaan alueen tilanne ja tulevaisuuden suunnitelmat sekä päätetään, kuinka viestintää parannetaan Leppijärven kyläläisten suuntaan.</p>	<p>HKS on tehty tuottavuussyistä samassa prosessissa Lauhanvuoren kansallispuiston suunnitelman kanssa. Valitettavasti Haapakeidas on jäänyt prosessissa osittain kansallispuistoa pienemmälle huomiolle, johtuen yksinkertaisesti prosessiin käytävissä olevan resurssin niukkuudesta. HKS-prosessista kuitenkin on tiedotettu sekä aloitus- että lopetusvaiheessa medialle sekä pidetty poikkeuksellisen useita yleisöpäivystyksiä (yhteensä 4 kpl, kolmella eri paikkakunnalla; aloitusvaiheessa kolme ja lausuntovaiheessa yksi). Yleisöpäivystykseen on lähtenyt erikseen kutsuja mm. alueen kyläyhdistyksille, kuten myös Leppijärvelle, sekä metsänhoitoyhdistyksille, ja niistä on ollut ilmoitukset lehdissä ja myös jotkut lehdet sekä maakuntaradio ovat tehneet tilaisuuksia mainostavia etukäteisjuttuja. Lisäksi Mustasaarenkeitaalla ja Lauhansarvessa on ollut kyselylomakkeita, joissa käyttäjien mielipiteitä on kyselty. Metsästäjille (esim. Leppijärven erämiehet), matkailuyrittäjille sekä hiihtoladuista Lauhanvuoren alueella vastaaville ja niitä käyttäville tapahtumajärjestäjille on pidetty myös erilliset tilaisuudet. Yhteistyöryhmässä on ollut laaja edustus eri tahoja ja edustus mm. myös alueen kaikista kunnista, jotka edustavat suunnittelussa myös kuntalaisia kuten kyläyhdistyksiä. HKS:sta on ollut koko prosessin ajan nettisivut, jossa on ollut yhteystiedot ja kaikilla on ollut mahdollisuus lausua mielipiteensä. Metsähallitus ei valitettavasti pysty näiden tuottavuustavoitteiden puitteissa kuitenkaan osallistamaan kaikkia alueen yhdistys- ym. tahoja esim. kyläyhdistyskohtaisesti paikan päällä (yhdistyksiä ja muita tahoja on kymmeniä). Leppijärven erämiesten kanssa on prosessin aikana vaihdettu kuitenkin mm. sähköposteja sekä joitakin puhelinkeskusteluja käyty. Joten ei voida sanoa, että Leppijärvi olisi sivuutettu valmistelussa kokonaan; yhteys ja erilaisia osallistumismahdollisuuksia on kuitenkin Leppijärvenkin yhdistyksillä ollut prosessin alusta asti. Metsähallitus harkitsee myöhemmin esim. erillisen yhteisretken järjestämistä Haapakeitaalla, mikäli siihen löytyy resursseja.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>

<p>Virtavesien hoitoyhdistys ry. lausuu että vastavissa hankkeissa on ensiarvoisen tärkeää, että käsittely on julkista ja kaikilla alueen käyttäjäryhmillä on mahdollisuus mielipiteeseen käytön, hoidon ja suojelun kehittämisen jatkotoimia pohdittaessa.</p>	<p>Metsähallituksen hoidon ja käytön suunnitteluprosessit ovat julkisia ja kaikkien tahojen käytävissä ovat mm. nettisivut yhteystietoineen. Lausunnoilla oleva HKS-luonnos on myös kansalaisten tutkittavissa ja kommentoitavissa nettisivuilla. Prosesseista tiedotetaan myös sekä tiedotusvälineille että mm. yhteistyöryhmän kautta. Yhteistyöryhmässä on mukana useita tahoja kuten esim. kuntien edustus. Ks. suunnitelman luku 1.3.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Yksityishenkilö lausuu, että Haapakeitaalla peruskartassa nimi on Mustansaarenkeidas, mutta HKS:ssä ja esimerkiksi Metsähallituksen nettisivuilla käytetään nimeä ilman n:ää. Asiasta on laitettu nettisivujen kautta palautetta useampaan kertaan, mutta ilman muutosta tai syytä muuttamattomuuteen. Mikäli kartasta poikkeava nimen käyttöön on oikea ja perusteltu syy, olisi valittu linja syytä avata myös suunnitelmassa. Muussa tapauksessa käyttöön tulee ottaa karttanimistö. Suojelualueiden nimistö on tärkeä osa alueiden historiallista ja kulttuurista arvoa, joten nimien käyttäminen oikeassa muodossa on tärkeää.</p>	<p>Metsähallitus kiittää huomiosta. Tavoitteena on käyttää karttanimistöä.</p>	<p>Korjattu suunnitelmaan.</p>
<p>NYKYTILAN KUVAUS</p>		
<p>1.2 KAAVOITUSTILANNE JA MAAKUNNALLISET STRATEGIAT</p>		
<p>Satakuntaliitto pyytää korjaamaan Satakunnan maakuntaohjelmaa koskevat maininnat niin, että tekstissä otetaan huomioon Satakuntaliiton maakuntavaltuuston kesäkuussa 2010 hyväksymä Satakunnan maakuntaohjelma 2010–2013 sekä Satakuntaliiton maakuntahallituksen lokakuussa 2010 hyväksymä Satakuntaliiton maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2011–12.</p>	<p>Sekä Satakunnan että Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelmat ovat päivittyneet prosessin kuluessa.</p>	<p>Korjattu suunnitelmaan.</p>
<p>2.2 GEOLOGIA</p>		
<p>Geologian tutkimuskeskus lausuu, että Haapakeitaan alueella geologia on kokonaisuutena pienemässä roolissa ja esitämme liitteessä pientä korjausta ja lisäystä luonnoksen kappaleeseen 2.2.</p>	<p>Metsähallitus kiittää GTKta tarkennuksista.</p>	<p>Korjattu suunnitelmaan</p>
<p>2.3 VESISTÖT JA SUOT</p>		
<p>Leppijärven yhdistykset huomauttavat, että suunnitelmassa ei mainita merkittävän osan alueesta kuuluvan Leppijoen vesistöön. Suoalueelta alkunsa saavat Herranmetsänpuro ja Tomminoja laskevat Iso- ja Vähä-Leppijärveen, joiden tilaan ennallistamisilla ja muilla muutoksilla latvavesillä voi olla suurikin merkitys.</p>	<p>Vesistöaluetarkastelu on tehty valuma-alueista Ekholmin 1993 mukaan. Ko. ympäristöhallinnon valuma-aluejaossa ei tunneta Leppijoen vesistöä vaan alue kuuluu Karvianjoen valuma-alueeseen sillä tasolla millä ao. jaottelu on ollut käytössä tähän suunnitelmaan.</p>	<p>Lisätty suunnitelmaan puuttuva viite Ekholm 1993.</p>

2.5 LAJISTO		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että uhanalaisien lajien esiintyminen ja luokitus on tehtävä uuden juuri julkaistun punaisen kirjan mukaan.	Lajisto oli lausuntoversioon kirjattu ennen kuin uusi luokitus tuli voimaan.	Korjattu suunnitelmaan
Virtavesien hoitoyhdistys ry. lausuu, että luonnosten uhanalaisuustiedot on lisäksi syytä päivittää tuoreen (2010) tarkastelun mukaiseksi.	Ks. yllä.	Korjattu suunnitelmaan
Yksityishenkilö lausuu, että lajilistan isokuovi ja kalasääski ovat vanhaa nimitystä, virallinen nimi on lyhentynyt.	Ks. yllä.	Korjattu suunnitelmaan
2.4 LUONTOTYYPIT		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että uhanalaiset luontotyypit on selvittävä ja luokiteltava myös Suomen uhanalaisten luontotyyppien selvityksen mukaan ei pelkästään Natura-luontotyyppien osalta.	Tällä hetkellä suoraa tietoa uhanalaisista luontotyypeistä ei vielä löydy Metsähallituksen paikkatiedoista. Toistaiseksi ei myöskään ole resursseja tuottaa kattavaa luokittelua olemassa olevasta aineistosta. Metsähallituksen uusi tietojärjestelmäkokonaisuus on tulossa käyttöön, ja se sisältää myös uhanalaisten luontotyyppien luokittelutiedon. Järjestelmä tulee tekemään luokittelun puoliautomaattisesti käytettävissä olevien paikkatietojen perusteella.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
2.7 NYKYINEN KÄYTTÖ		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. huomauttaa, että Katselmankalliolla on myös uusi autiotupa.	Kaikkia Katselmankallion rakenteita ei ole kirjattu suunnitelmaan, vaan vain esimerkinomaisesti, sillä kohde ei ole suunnittelualueella.	Lisätty kuitenkin suunnitelman tekstiin myös tieto autiotuvasta.
UHKA-ANALYYSI		
Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että suojelualueen lähialueen toiminta saattaa vaikuttaa alueeseen, josta on korostettava metsätaloutta sekä turpeenottoa. Välittömästi alueen ulkopuoliset metsäalueet ovat vapaassa yksityistaloudellisessa käytössä ja niiden hyödyntäminen saattaa aiheuttaa reuna-alueille muutoksia sekä myös jyrkän esteettisen ja biologisen kontrastin.	Metsien hakkuut ja turvetuotanto on käsitelty uhka-analyyseissä (luku 2.9).	Ei muutoksia suunnitelmaan.
TAVOITTEENASETELU		
4 VYÖHYKEALUEJAKO		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että kun kotka tulee tekopesien rakentamisen jälkeen pesimään alueelle, tulee liikkumisrajoituksia muuttaa.	Järjestyssääntö voidaan tarvittaessa uusia HKS:n seuraavan mahdollisesti tarvittavan päivityksen jälkeen. HKS:n päivityksen tarve arvioidaan viimeistään kuuden vuoden kuluttua. Monia muitakin muutoksia saattaa alueella ja sen lähiympäristössä tapahtua, eikä niitä kaikkia voi eikä ole tarkoituksenmukaista kirjata erikseen suunnitelmaan. Uhka-analyyseissä on tosin käsitelty joitakin keskeisiä isompia tulevaisuuden mahdollisia uhkia.	Ei muutoksia suunnitelmaan.

HOITO JA KÄYTTÖ		
5 Luonto- ja kulttuuriarvot		
5.1 LUONNONSUOJELU JA -HOITO		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että kaikki suot, purot, lähteet jne., mikä hiukkakin on mahdollista, on ennallistettava. Molempien Haapajärvien vedenpintaa on nostettava ja Hautakorven lähteikköalue on kunnostettava.	Hoito- ja käyttösuunnitelma sisältää kaikkien mahdollisten kohteiden ennallistamisen ml. Ison Haapajärven vedenpinnan noston. Pienen Haapajärven vedenpinnan noston mahdollisuus selvitetään järven lähisoiden ennallistamistarpeen ja mahdollisuuden selvittämisen yhteydessä. Hautakorven lähteikköalue ennallistetaan sen lähisoiden ennallistamisen yhteydessä.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että purotaimenen lisääntymis- ja oleskelualueita on kunnostettava.	Suunnitelmassa esitetään Siironjoen osien kunnostamistarpeen ja -mahdollisuuksia selvittämistä. Samassa yhteydessä tarkastellaan myös purotaimenen mahdollisten elinympäristöjen tarpeet.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että kotkan tekopesiä, 2 kpl, on rakennettava Mustasaarenkeitaan–Huidankeidaan alueelle. Muitakin petolintujen tekopesiä alueelle tulee rakentaa.	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on esitetty, että tarvittaessa alueelle voidaan rakentaa isoille petolinnuille tekopesiä. Lupa rakentamiseen voidaan myöntää Metsähallitukselle esitetyn hakuksen perusteella.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että mahdollisuuksien mukaan alueelle tulisi tehdä tekopesiä maakotkalle / kalasääskelle.	Ks. edellinen.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että kaikki vieraslajit tulee hävittää alueelta heti niitä havaitessa. Mm. minkki ja supikoira on pyrittävä metsästämään alueelta kokonaan pois.	Suunnitelmassa on esitetty ko. toimenpiteitä.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että purojen kunnostustarvetta on ehkä vähäisessä määrin Siironjoen ja Haukkajoen alueella. Osa alueesta on yksityismaiden puolella, ja näiden alueiden kunnostus tulisi tehdä samanaikaisesti tai pyrkiä hankkimaan vähäiset maa-alueet osaksi suojelualueita, jotta Haukkajoen varresta saataisiin kokonaisuudessaan suojelualueeseen kuuluvaa aluetta. Näille alueille Metsähallituksen tulisi yhteistyössä vesialueen omistajan kanssa pohtia kunnostusten tekoa.	Yksityisten vesien kunnostaminen edellyttäisi esim. ELY-keskuksen ja/tai metsäkeskuksen hanketta. Metsähallituksen resurssit on suunnattu vain valtion maalle.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että alueen suurpetotilanteen seuranta olisi tärkeää, sillä erämainen alue varmasti tarjoaa eri lajeille elinmahdollisuuksia. Myös suurten petolintujen elinpiirien selvitys olisi ajankohtainen.	Haapakeitaalta on tehty tarkempia linnustoselvityksiä keväällä 2011. Alueen suurpetotilanteen seurantaan ei erikseen ole resursseja. Seuranta yleensä kuuluu RKT:n vastuualueeseen. Suurten petolintujen esiintymistiedot pohjautuvat laskentoihin ja lintuharrastajilta saatavaan tietoon sekä Metsähallituksen työntekijöiden tekemiin havaintoihin.	Ei muutoksia suunnitelmaan.

<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että lajiselvitysten osalta olisi toivottavaa, että hyönteisten, lepakoiden, kalaston, sammalten ja matelijoiden osalta alueen lajistoa selvitettäisiin laajemmin ja tarkemmin. Myös alueen luontotyyppien selvittäminen olisi tärkeää ja samalla selviäisivät mahdolliset uhanalaiset lajit. Alueen joet, järvet ja lähdesuot tulisi selvittää nykyistä paljon tarkemmin lajien osalta.</p>	<p>Mainittujen lajiryhmien lisäselvityksille ei katsota olevan tarvetta suunnitelman suojelutavoitteen toteuttamisen kannalta.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Virtavesien hoitoyhdistys ry lausuu, että alueen taimenesiintymät ja niiden tila tulisi kartoittaa tarkemmin ja niille tulisi laatia oma suojelusuunnitelma, jossa tarkemmin määritellään keinoja kantojen elvyttämiseksi ja säilyttämiseksi. Suojelusuunnitelman laatiminen edellyttää nykyaikaisten DNA-mikrosatelliitti-analyysejä alueen taimenkannoista ja niiden sukulaisuussuhteista. Tästä syystä myös kaikenlaisista taimenistutuksista tulee pidättäytyä alueella toistaiseksi, kunnes nykyisten taimenesiintymien alkuperästä saadaan tarkempaa tietoa.</p>	<p>Kartoituksen ja suojelusuunnitelman tekeminen edellyttävät laaja-alaista asiantuntemusta ja koordinoitua. Ensisijainen toimija ja asiantuntija olisi tällöin ELY-keskus. Taimenistutuksia ei ole esitetty hoito- ja käyttösuunnitelmassa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Virtavesien hoitoyhdistys ry lausuu, että pienvesien merkitys alueen erikoispiirteenä on huomattava, ja vaatii tavanomaista merkittävästi suurempaa panostusta mm. ennallistamistoiminnassa.</p>	<p>Pienvesien merkitys otetaan huomioon ennallistamisessa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että lähteiden harkittu kunnostus ja ennallistaminen on otettava huomioon. Etenkin Hautakorven lähteiden ja lähdepurkaumien alueella tulisi harkita mahdollisia kunnostustoimia ja niiden mielekkyyttä.</p>	<p>Lähteiden ja lähdesoiden ennallistaminen suunnitellaan ja toteutetaan erityistä harkintaa noudattaen.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Virtavesien hoitoyhdistys ry lausuu, että alueen joki- ja purouomien ennallistamistoimia tulisi suunnitella ja toteuttaa suunnitelmaluonnoksissa esitettyä laajemmin. Tämä tarkoittaisi myös lähi-alueen yksityis- ja valtionmailla olevien osuuskuntien yhteistyössä mukaan tarkasteluun. Virtavesien ennallistamistoimien ja taimenkantojen suojelutoimien osalta yhteistyö alueellisen kalatalousviranomaisen kanssa olisi suotavaa. Lisäksi erityisesti alueiden lähde- ja lettosuoalueiden ennallistaminen on erittäin tärkeä ja kiireellinen toimenpide, jolla on lähde- ja suoluonnon ohella suuri merkitys myös alapuolisiin virtavesiin ja näiden arvokkaaseen lajistoon, joka on täysin riippuvaista näiltä virtaavasta puhtaasta ja viileästä vedestä.</p>	<p>Yksityisten vesien kunnostaminen edellyttäisi esim. metsäkeskuksen hanketta. Metsähallituksen resurssit toimia on suunnattu vain valtion alueelle. Ennallistamisen toimenpidesuunnittelun yhteydessä ollaan yhteydessä kalatalousviranomaisiin taimenkantojen turvaamiseksi.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Virtavesien hoitoyhdistys ry lausuu, että olisi myös hyvin tärkeää, että alapuolisen merialueen ja suunnittelun alueen latvapurojen väliset vaellusesteet, kuten padot (esim. Isojoessa Villamossa) ja muut esteet puretaan tai ohitetaan luonnonmukaisilla ohitusuomilla.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>

5.2 KULTTUURIPERINNÖN SUOJELU JA -HOITO		
<p>Siikaisten kunta katsoo, että Haapajärven tilan historiallisen ajan muinaisjäännekohteita (kivirakenteita ja kiviaitarakennelmia) voidaan kehittää Katselmankallion matkailijoiden käyntikohteeksi. Katselmankalliolla käy vuosittain noin 2 000 matkailijaa. Tästä syystä kunnanhallitus katsoo, että Haapajärven tilan päärakennusta ei tulisi purkaa vaan se tulisi kunnostaa Metsähallituksen ylläpitämäksi autiotuvaksi matkailijoiden käyttöön. Muuten kunnanhallitus toteaa, että kunnalla ei ole huomautettavaa hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta.</p>	<p>Metsähallituksella ei ole osoittaa resursseja Haapajärven tilan korjaamiseen. Haapajärven rakennuksilla kylmämuurattua aitaa lukuun ottamatta ei ole todettu erityistä rakennushistoriallista arvoa tai muuta erityistä arvoa, joten Metsähallituksen rakennuskannan joukossa Haapajärven rakennukset eivät valikoidu erityistä hoito- tai suojelutarvetta vaativien kohteiden joukkoon. Pihapiirin rakennukset ovat lisäksi erittäin huonokuntoisia, jopa korjauskelvottomia. Päärakennus on mahdollisesti korjattavissa, mutta vaatii ison resursoinnin ja ammatilaisten työtä.</p> <p>Kuitenkin lausuntokierroksen aikana on tullut esille paikallista halua osallistua ja resursoida kohteen vaalimiseen. Sitä, miten aktiivisesti ja konkreettisesti kohdetta halutaan paikallisten toimesta hoitaa, voidaan pitää myös jonkinlaisena kohteen paikallishistoriallisen arvon mittarina. Tämän takia Metsähallitus tulee katsomaan, löytyykö jotain sopivaa ulkopuolista toimijaa, jolla on realistiset mahdollisuudet korjata ja ylläpitää kohdetta jatkossa.</p> <p>Varsinaisia majoitustiloja ei ole Metsähallituksen toimesta myöskään tarkoituksenmukaista järjestää Haapakeitaan alueelle, vaan tavoitteena on ohjata kävijät käyttämään puiston ulkopuolella toimivien luontomatkailuyrittäjien majoituspalveluita. Lisäksi on todettava, että Haapakeitaan alueen erämainen luonne sekä pieni koko ja kävijämäärä eivät tue kämppien tarvetta alueella. Metsähallitus voi rakentaa ja ylläpitää kämppiä vain todelliseen tarpeeseen (esim. pitkien matkojen välinen yöpymistarve suurten kävijämäärien kansallispuistoissa). Resursseja ei ole ns. jokamiehen metsämökkeilykulttuurin ylläpitämiseksi kaikilla suojelualueilla.</p>	<p>Lisätty suunnitelmaan mahdollisuus ulkopuolisuudelle taholle ylläpitää Haapajärven tilaa tietyin ehdoin.</p>
<p>Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että Haapajärven talosta on tehtävä yöpymistila.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	
<p>Leppijärven kylän yhdistykset eivät voi hyväksyä, että Haapajärven tilan rakennukset puretaan. Tilan rakennukset tulisi säilyttää mahdollisuuksien mukaan esimerkkinä elämästä Pohjois-Satakunnan erämaisissa. Tila voisi toimia Metsähallituksen kämppanä ja tukikohtana alueella mahdollisesti tehtävälle tutkimukselle. Alueen asiaton käyttö vältettäisiin estämällä pääsy puomilla Haapajärven tilalle johtavalla tiellä. Haapajärven tilan kohtalosta tulee käydä keskustelu Leppijärven kylän yhdistysten, Siikaisten kunnan ja Siikaisten riistanhoitoyhdistyksen kanssa.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	

<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri katsoo, että vanhojen tieurien säilyttämisen lisäksi erityisen merkittävää vanhaa kulttuuria ovat rakennukset, joita ei saa hävittää tai tehdä käyttökelvottomiksi. Haapajärven tilan rakennukset ovat pääosin huonokuntoisia, mutta osittain vielä hyödynnettävissä. Tilan päärakennus ei edusta kulttuurihistoriallisia arvoja, mutta paikallisesti sillä on merkitystä. Piha-piirin ja tilan alueen viljelyalueet tulisi saada hoidon piiriin, koska pinta-ala ja sijainti huomioiden kohteella olisi mahdollista lajistosuojellista arvoa, mutta etenkin perinnearvoa paikan säilyttämiseksi ja hoitamiseksi. Mikäli Metsähallituksella ei ole resursseja alueen hoitoon ja ylläpitoon, kannattaisi mahdollisuuksia selvittää ulkopuolisilta toimijoilta.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	
<p>Suupohjan lintutieteellinen yhdistys lausuu, että Haapajärven tila olisi mielenkiintoinen kohde autiotupana / vuokramökkinä. Kunnostukseen voisi saada vapaaehtoistyövoimaa, jos hankkeelle löytyy oikea vetäjä.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	
<p>6 Luonnon virkistyskäyttö</p>		
<p>6.1 RETKEILY</p>		
<p>Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kan- kaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että Honkajoki–Siikaisten-tiellä on ”laavu”-viitta kohti Haapakeidasta. On selvitettävä, onko se alueen rajalla, sisällä vai missä.</p>	<p>Ilmeisesti lausunnossa viitataan Honkajoki–Siikaisten-tieltä haarautuvaan metsäautotiehen, jonka nimiviitassa lukee ”Laavutie”. Ao. tien alkupäässä on myös metsästäjien tmv. tahon tekemä laavu yksityismaalla. Ko. kohde sijaitsee kuitenkin melkein kahden kilometrin päässä Haapakeitaan suojelualueesta. Tässä suunnitelmassa ei ole käsitelty ympäröivien yksityismaiden virkistysrakenteita aivan suojelualueen rajan tuntumassa olevaa Katselmankalliota lukuun ottamatta.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että suoalueen läpi tai halki kulkevien vanhojen tieurien säilyminen olisi kuitenkin osa arvokasta lähihistoriaa, osoituksena menneiden vuosikymmenten kulkureiteistä. Näille poluille tai urille voitaisiin perustaa reittipolku, pyöräreitti tai muu vastaava ura, jolla perinteinen kulku-ura säilyisi.</p>	<p>Haapakeitaan alue halutaan pitää koskemattomana, eteläsuomalaisittain poikkeuksellisen erämaisena alueena, joten sinne ei lisätä opastettuja reittejä. Perustetut reittipolut ja vastaavat ohjaavat alueelle lisää kävijöitä. Kuitenkin vanhoja uria pitkin voi kuka tahansa halutessaan kulkea ja näitä uria voidaankin pitää eräänlaisina vaativamman viitattoman eräretkeilyn kohteina, joille on myös oma käyttäjäkuntansa. Alue sopii retkikohteeksi erämaista rauhaa ja koskematonta luontoa arvostaville ihmisille, omatoimisen retkeilijän kohteeksi, jossa liikkuminen merkittyjen reittien ulkopuolella edellyttää monipuolisia retkeily- ja suunnistustaitoja.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>

<p>Yksityishenkilö lausuu, että Mustansaarenkeitaan laavun käyttösopimus tulee tehdä selkeäksi. Kaikkien retkeilijöiden tulee olla mahdollista käyttää laavua ilman lupien kyselyä. Asia tulisi myös kertoa laavulla ja reitin opasteissa. Polttopuuhuolto hoituneen yrittäjän toimesta; puunkulutus jäänee vähäiseksi syrjäisen sijainnin vuoksi, joten kustannukset muodostavat tuskin ongelmaa.</p>	<p>Kyseessä on yksityismaalla sijaitseva yksityinen laavu, jonka käytöstä päättää omistaja. Metsähallitus ei voi päättää laavun käytöstä. Laavun käytöstä on aikoinaan ollut sopimus, joka ei ole enää voimassa ja jota ei ole voitu uusua.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>6.3 MATKAILUN YRITYSTOIMINTA</p>		
<p>Yksityishenkilö lausuu, että luonto- ja lintumatkailun kehittäminen edellyttää matkailun levittäytymistä merkittyjen reittien ulkopuolelle. Ryhmien vetäminen tulee olla mahdollista myös poluttomassa maastossa.</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei esitetä liikkumisrajoituksia suurempia rajoituksia jokamiehenoikeuksiin, joiden perusteella liikkuminen koko alueella on mahdollista myös kohtuullisen kokoisissa ryhmissä. Suunnitelmassa alueen käyttöön liittyvien lupien ja suostumusten ehtojen pohjana on ajatus, että Haapakeitaalle sopivat sellaiset pienet, luontoon perustuvat ja sen ehtoilla tapahtuvat tilaisuudet ja tapahtumat, jotka eivät edellytä maastoajoneuvoliikennettä eivätkä erityisrakenteita tai -järjestelyjä ja jotka eivät aiheuta luonnon roskaantumista tai kohtuutonta kulumista tai häiriötä luonnolle tai alueen muille käyttäjille. Esim. lintujen tarkkailuryhmät toteuttavat tätä ehtoa hyvin.</p>	
<p>Yksityishenkilö on kiinnostunut Haapakeitaan soidensuojelualueella sijaitsevan Haapajärvi-nimisen tilan käyttämisestä pienimuotoiseen erämaamatkailuun, lähinnä päärakennuksen käytöstä vuokratupana. Sijainniltaan upean erämainen pihapiiri soveltuisi loistavasti rauhaa ja hiljaisuutta etsiville matkailijoille, joita alueelle ymmärtääkseni toivotaankin. Pienimuotoisena toimintana tämä tuskin merkittävästi lisäisi häiriötä alueella.</p>	<p>Ks. yllä kohta 5.2.</p>	
<p>Etelä-Pohjanmaan liitto lausuu, että Metsähallituksen osuus luontomatkailemisen edistämisessä on suuri niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Se, että kohteita markkinoidaan suurelle yleisölle Metsähallituksen omilla kotisivuilla, ei ehkä ole riittävä tae siitä, että potentiaaliset asiakasryhmät löytävät nämä arvokohdet. Siksi olisi hyvä pohtia muitakin tapoja viestittää kansallispuistojen yms. olemassaolosta ja liikkumismahdollisuuksista. Kohdeviestintä tulisi suunnata myös kansainvälisille matkailuvustoille. Ehkä näin jo tehdäänkin. Länsi-Suomen maakuntien liitoilla oli joitakin vuosia sitten yhteinen luontomatkailemishanke. Sen yksi alueellinen painopiste oli eteläinen Suupohja. Olisiko mahdollista jatkaa tätä työtä jollakin alue- ja kohderajauksella? Satakunnan, Etelä-Pohjanmaan ja ehkä myös Pirkanmaan raja-alueiden luontomatkailemiskohteiden markkinointia linjattaisiin uudestaan eri kohderyhmiä, jopa kansainvälistä asiakaskuntaa tavoittelevana kokonaisuutena. HKSt ovat näiltä osin hyviä esimerkkikohteita sikäli, että niiden yhteydessä on jo sitoutettu paikallisia yrittäjätahoja ym. mukaan ja jotkut yritykset jo keräävät matkailutuloa alueen luontoarvoilla. Etelä-Pohjanmaan osalta on menossa matkailustrategian tarkistus- ja päivitystyö. Tämän yhteydessä voitaisiin käydä alustavaa linjakeskustelua luontomatkailemisen edistämistavoista. HKSt olisivat tässä yhteydessä yksi hyvä keskustelupohja.</p>	<p>Laajemman luontomatkailemisen suunnitelman tekemistä Lauhanvuoren ja Kauhanevan-Pohjanmaan kansallispuistoille sekä Hämeenmaan alueelle on esitetty jo aiemmin sekä Lauhanvuoren että Kauhanevan-Pohjanmaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Ko. luontomatkailemismatkoissa otetaan huomioon myös Haapakeitaan alue.</p>	<p>Lisätty suunnitelmaan maininta luontomatkailemisen suunnitelman tekemisestä.</p>

6.6 KALASTUS		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että purotaimenen lisääntymis- ja oleskelualueiden joille ja puroille on järjestettävä kalastuskielto.	Kalastuskohteina kyseiset joki- ja puro-osuudet eivät tällä hetkellä ole merkittäviä, eikä Metsähallitus katso täydelliselle kalastuskiellolle olevan tarvetta. Tarvittaessa kalastusta voidaan rajoittaa erikseen määriteltävin ehdoin.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ehdottaa kalastuksen kieltämistä Haukkajoessa ennen kuin kalasto ja lajien suotuisan suojelun tila on selvitetty. Haukkajoen taimenkannan tilasta ei ole tarkempaa tietoa, mutta laji on erittäin, jopa äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu laji ja kyseisessä joessa taimenta elää enimmäkseen vain ylimmillä osuuksilla, koska alaosan maaperä on hapanta sulfaattimaata heikentäen veden laatua voimakkaasti.	Kalastuskohteena kyseinen virtavesi ei ole tällä hetkellä merkittävä, eikä Metsähallitus katso täydelliselle kalastuskiellolle olevan tarvetta. Tarvittaessa kalastusta voidaan rajoittaa erikseen määriteltävin ehdoin. Kalaston tilan selvittäminen edellyttäisi esim. ELY-keskuksen ja Metsähallituksen yhteishanketta ja siihen suunnattuja varoja. Mukana on myös yksityismaita ja Metsähallituksen resurssit on suunnattu vain valtion maalle.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
6.7 METSÄSTYS		
LAUSUNTOKIERROS I – annetut lausunnot metsästyslinjausten ensimmäisestä versiosta ajanjaksolla 18.10.–17.12.2010		
Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan HKS-luonnoksessa esitetyt metsästysrajoitukset eivät ole millään tavoin perusteltavissa. Kohteen ensisijainen suojelutavoite on alueen luonnonarvojen suojelu, eikä soidensuojelu edellytä kyseisenkaltaisia laajoja, jopa kategorisia metsästyskieltoja. Riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan voimakkaan rajoituksen tueksi on osoitettava myös laajaa ja pitkäaikaista linnuston seurantatutkimusta. Mikäli metsästystä rajoitetaan, on sen tueksi esitettävä myös tutkimuksia ja todisteita siitä, että se on aiheuttanut todellisia ongelmia lajistolle. Varmuuden vuoksi tapahtuva ideologinen/kategorinen rajoittaminen ei ole mahdollista nyky-lainsäädännön ja valtioneuvoston Natura-linjan mukaan. Metsästystä ei voida rajoittaa näin puutteellisilla perusteilla ilman pitkäaikaista tutkimusta.	Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.	Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.
Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan kaikissa Natura-alueiden suojelupäätöksissä tulee noudattaa valtioneuvoston Natura-päätöksen linjausta vuodelta 1998. Kyseisessä asiakirjassa todetaan selvästi, että Natura rajoittaa metsästystä vain hylkeensuojelualueilla tai muutamilla erityisen tärkeillä linnustonsuojelualueilla. Niilläkin on rajoituksista sovitava paikallisten sidosryhmien kanssa yhteistyössä ja neuvotellen eikä kategorisesti kieltäen.	Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.	Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.

<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan metsästysrajoituksia on perusteltu lisäksi sillä, että alueen riistanhoitopiirit ovat tehneet rajoituksia joidenkin lajien metsästyksen. Perustelu ei ole asianmukainen, sillä rajoitukset perustuvat kulloiseenkin kannanvaihtelun vaiheeseen, ne ovat yhtä metsästysvuotta koskevia ja lisäksi ne perustuvat järjestelmälliseen riistakolmioseurantaan.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan linnustonselvitystiedoista käy ilmi, että Haapakeitaan lajistoa voidaan luonnehtia tyypilliseksi suoluonnon yleislajistoksi, jollaista lähiseuduilta löytyy runsaasti. Myös lajit, joihin metsästys on tähän saakka kohdistunut, ovat Pohjanmaalla yleisiä ja niiden kannat ovat Riistantutkimuslaitoksen seurantojen mukaan vakaat Pohjanmaan ja Satakunnan alueella.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan Haapakeitaan soidensuojelualueen (620 ha) vuonna 1987 laaditun hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten laajentaminen tuhansien hehtaarien alueelle vuonna 2010 ei ole mahdollista käytettävissä olevan tiedon perusteella, eikä metsästyskieltojen laajentaminen lähes kymmenkertaiseksi ole myöskään voimassaolevan lainsäädännön mukaista.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan on outoa, että suunnitelman sivulla 27 mainitaan, että pienriistan metsästystä on avattu ilman tarkempaa harkintaa pienriistan metsästykselle. Riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan avaaminen on ollut täysin lainmukaista ja Metsähallituksen omaa toimintaa. Tehtyjen linjausten yhtäkkinen muuttaminen/metsästyskieltojen esittäminen nyt ei ole hyvää hallintoa ja saattaa metsästysvuokrasopimuksia solmineet metsästyseurat kohtuuttomaan asemaan.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan HKSSsa esitetyt menetelmät ja ratkaisuehdotukset ovat ristiriitaisia siihen informaatioon verrattuna mitä HKSn valmisteluryhmän kokouksissa on saatu. Näissä kokouksissa on ollut mukana myös metsästysoikeuden haltijoiden ja kahden riistanhoitopiirin edustus.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan Metsähallituksen asettamissa alueen hoitotavoitteissa todetaan myös, että metsästysseuroja kannustetaan vierasperäisten pienpetojen pyyntiin. Tavoitetta ei kuitenkaan saavuteta ilman merkittäviä rahallisia panostuksia, mikäli pienriistan metsästys kielletään. Järkevämpää olisi säilyttää oikeus pienriistan pyyntiin, jolloin seuroille tulee myös motivaatio pienpetopyynnin hoitamiseen.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan kävijämäärät ovat vähäisiä, eikä metsästyksen rajoittamista voida perustella turvallisuuden vaarantumisella, joka on ollut hämmentävän yleinen metsästyksen rajoitusperuste, verrattuna siihen kuinka vähän sivullisille aiheutettuja metsästysonnettomuuksia – tai metsästysonnettomuuksia ylipäätään – on viime vuosina sattunut. Metsästyksen aiheuttama häirintä alueella on todennäköisesti niin vähäistä, että samalla perusteella voitaisiin kieltää myös lintuharrastajien ja muiden luonnonkäyttäjien liikkuminen alueella.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan metsästys ei uhkaa alueen luontotyyppien säilymistä. Lisäksi metsästys on todettu suunnitelmaluonnoksessa merkittäväksi virkistyskäyttömuodoksi, joten sitä ei tule rajoittaa ilman pitäviä perusteita. Tämä asettaisi virkistyskäyttäjryhmät keskenään eriarvoiseen asemaan.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien näkemyksen mukaan tarvittaessa metsästyksen ongelmakohteet on selvitettävä pitkäaikaisen tutkimuksen perusteella ja mahdollisiin ongelmiin on puututtava tarkoin kohdistetuilla ajallisilla ja alueellisin rajoituksin.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskus lausuu, että luonnonarvoja eniten häiritsevä käyttömuoto Haapakeitaan Natura 2000 -alueella on metsästys. Alue on SPA-alue, eli luontotyyppien lisäksi Natura 2000 -verkostoon liittämisen perusteena Haapakeitaalla ovat olleet lintulajit ja erityiset lintuarvot. Näiden luontoarvojen säilyttämiseksi metsästysrajoituksia on syytä tiukentaa hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetystä siten, että Haapakeitaan Natura 2000 -alueella sallitaan hirven ajo ja pienriistan metsästys lukuun ottamatta lintuja. Toisin sanoen vesilintujen ja metsäkanalintujen metsästys tulee kieltää koko Haapakeitaan Natura 2000 -alueella. Metsästyksestä aiheutuva häirintä tuottaa suoranaisesti tai välillisesti merkittävän uhan alueen yhtenä suojeluperusteena olevalle ja osin uhanalaiselle linnustolle. Kansallisessa lainsäädännössä, lintudirektiivissä tai luontodirektiivissä ei lähtökohtaisesti kielletä metsästystä Natura 2000 -verkostoon sisällytetyllä alueella. Metsästyksen salliminen ei kuitenkaan välttämättä täytä luontodirektiivin vaatimuksia: KHO on päätöksessään 8.10.2010/2614 todennut, että metsästys Natura 2000 -alueella saattaa aiheuttaa kyseisen alueen lintulajistolle luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua häiriötä, jota jäsenvaltiot on velvoitettu estämään. KHO:n päätöksessä metsästys lisäksi rinnastetaan</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>muihin toimenpiteisiin, joten sitä on siis käsiteltävä samalla tavalla kuin muitakin asioita tai lupia: "Metsästyksestä, kuten muistakaan Natura-alueella harjoitettavista toimenpiteistä ei kuitenkaan saa aiheutua luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja seurauksia. Mainitunlaisen häiriön kohteina voivat lintujen osalta olla sekä metsästys-4/4 lain soveltamisalaan kuuluvat riistalinnut ja rauhoittamattomat linnut että luonnonsuojelulain soveltamisalaan kuuluvat, viimeksi mainitun lain 38 §:n 1 momentin nojalla rauhoitetut linnut." Haapakeitaan alueella on erittäin suuri merkitys linnuston pesimäpaikkojen turvaamisessa ja muuton- aikaisena levähdysalueena. Metsästyksen kieltäminen Haapakeitaan Natura 2000 -alueella on perusteltua myös varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Varsinais-Suomen ELY-keskus viittaa EY-tuomioistuimen ratkaisuun Vattimeren tapauksessa (C-127/02, 7.9.2004). Ratkaisussa on todettu, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat hyväksyä suunnitelman tai hankkeen vain, jos on riittävästi arvioitu, että hanke joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa ei vaikuta merkittävästi Natura 2000 -alueen luontoarvoihin. Jos riittävä arviointi puuttuu, lupaa ei voida varovaisuusperiaatteen mukaan myöntää. Vattimeren simpukanpyyntiä koskevassa ratkaisussa C-127/02 todetaan, että silloin kun suunnitelma tai hanke saattaa vaarantaa alueen suojelutavoitteet, sitä on välttämättä pidettävä sellaisena, että se voi vaikuttaa merkittävästi alueeseen.</p>		
<p>Etelä-Pohjanmaan ELY keskus pitää tärkeänä ja perusteltuna linjauksena vesilintujen ja metsäkanelintujen metsästyksen rajoittamista alueella. Haapakeidashan on myös lintudirektiivin mukainen SPA-alue, jolla luonnonsuojeluviranomaisen on varmistettava, ettei metsästyksestä aiheudu luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua häiriötä. Mainitunlaisen häiriön kohteina voivat lintujen osalta olla sekä metsästyslain soveltamisalaan kuuluvat riistalinnut ja rauhoittamattomat linnut että luonnonsuojelulain soveltamisalaan kuuluvat rauhoitetut linnut.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Satakunnan luonnonsuojelupiiri ja Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuvat, että pääsääntönä tulee olla, että tällaiset alueet toimivat eri eliöryhmien lisääntymispankkeina eikä niitä käytetä mm. metsästykseseen. Hyvin pitkin hampain voidaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetty metsästys sallia sillä muutoksella, että hanhet lisätään molempiin alueisiin kielletyksi metsästettäväksi ryhmäksi. Lisäksi metsästyslupaan liittyvä tulente- kolupa on poistettava.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että nyky- muotoinen metsästys alueella ei ole suotavaa suo- jelun statusta ja suojelun päämääriä ajatellen ja kaikkien lintulajien metsästys koko suunnittelu- alueella tulee ehdottomasti lopettaa ja antaa alueiden toimia linnuston suojelualueena. Poikas- tuotannon merkitys on suuri, joten on ristiriitaista saalistaa siellä, mikä on tarkoitettu ensisijaisesti lajien suojeluun tähtääväksi alueeksi. Pelkän hir- venmetsästyksen suorittaminen alueella on mah- dollista, kun huomioi alueen vähäiset metsäalueet, joilla metsästys tapahtuu. Myös pienpetojen met- sästys, etenkin vieraslajien poisto on erityisen suo- sittelavaa (minkki, supikoira). Rajoitetusti voitaisiin harkita ketun metsästystä, koska niiden metsästys- aika ei häiritse alueen linnustoa sanottavasti. Met- säjäniksen metsästystä ei nähdä mahdollisena, sen taantumisen takia.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä oh- jaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesityk- set perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien met- sästyslinjauksia.</p>
<p>Yksityishenkilö lausuu, että kanalintujen ja vesilin- tujen rauhoitus on tärkeä toimenpide ja lisää huo- mattavasti suojelualueiden merkitystä. Uusi uhan- alaistarkastelu ja valmistumassa oleva lintuatlas osoittavat myös Haapakeitaan alueen linnuston kaipaavan nykyistä vahvempaa suojelua, erityisesti kun ollaan monen lajin esiintymisalueen rajaseu- duilla.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä oh- jaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesityk- set perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien met- sästyslinjauksia.</p>
<p>Suupohjan lintutieteellinen yhdistys lausuu, että vesi- ja kanalintujen metsästystä ei tule sallia Haa- pakeitaan suojelualueella. Suoalue on eteläisimpiä soita, jossa pesii säännöllisesti metsähänhi ja riekko. Jos alue pidettäisiin niin sanottuna lintu- pankkina, on siitä hyötyä laajalle alueelle. Tämä antaa mahdollisuuden linnuille selvittää huonoista vuosista ja hyvinä vuosina metsästäjillä on mah- dollisuus päästä nauttimaan harvinaisesta riistasta lähialueilla.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä oh- jaava uusi luonnonsuojelulaki oli lausuntoaikana vielä valmisteilla ja se vahvistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesityk- set perustuvat vahvistetun lain tulkintaan.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien met- sästyslinjauksia.</p>
<p>LAUSUNTOKIERROS II – saadut lausunnot metsäs- tyslinjausten toisesta versiosta ajanjaksolla 26.10.–18.11.2011.</p>	<p><i>Uudistetusta metsästyslinjauksista pyydettiin erilliset lausunnot Suomen Riistakonsernilta, Varsinais-Suomen ELY-keskuksetta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksetta, Suomen luonnonsuojeluli- iton Satakunnan ja Pohjanmaan piireiltä, Siikaisten riistanhoi- toyhdistykseltä, Leppijärven kyläyhdistykseltä ja Leppijärven erämiehiltä.</i></p>	
<p>Leppijärven kyläyhdistys ja Leppijärven erämiehet kiittää pyynnöstä kommentoida Haapakeitaan hoito- ja käyttösuunnitelman luonnosta. Metsästys- linjauksissa esitetään, että nykyiseen käytäntöön ei esitettäisi merkittäviä muutoksia. Leppijärven ky- län yhdistykset tukevat esitettyä linjaa ja painotta- vat metsästyksen tärkeää roolia vieraslajien ja pienpetojen kannan sääntelyssä.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä oh- jaava luonnonsuojelulaki uudis- tettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met- sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien met- sästyslinjauksia.</p>

<p>Suomen riistakeskuksen Pohjanmaan ja Satakunnan toimialueet kiittävät mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Riistakeskus viittaa Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien 14.12.2010 asiasta antamaan lausuntoon ja toteaa seuraavaa: Riistakeskuksen näkemyksen mukaan hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksen metsästyslinjauksiin nyt esitetyt muutokset ovat oikeansuuntaisia ja linjassa alueen osalta esitettyjen suojelutavoitteiden kanssa. Kohteen ensisijainen suojelutavoite on alueen luonnonarvojen suojelu, eikä soidensuojelu toteutuakseen edellytä laajoja metsästyskieltoja.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Suomen riistakeskus: Metsästyksen osalta tavoitteena on mainittu: ”metsästystä ohjataan siten, että lintujen kannat säilyvät hyvinä tai paranevat ja muuton- ja pesimäaikainen rauha säilyvät”. Riistakeskuksen näkemyksen mukaan nykyiset metsästyslain mukaiset metsästyksen rajoittamismenettelyt (ml 38 §) sekä metsästysasetuksessa säädetyt rauhoitusajat toteuttavat esitetyt tavoitteet suurimmalta osin. Viimeisin linnustotutkimus osoittaa, että vesilintujen muuttoaikataulu on myöhästynyt huomattavasti vesien lämpenemisen ja syksyjen leudontumisen myötä. Metsästyksen aloittaminen Suomessa ei siis aiheuta laajempaa vesilintumuuton aikaistumista. Sitä ei siis voi käyttää perusteenä metsästyksen rajoittamiselle.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Suomen riistakeskus: Metson ja riekon osalta luonnoksessa ollaan esittämässä näiden riistalajien rauhoittamista toistaiseksi kokonaan. Näitä linjauksia ei kuitenkaan ole luonnoksessa asianmukaisesti perusteltu. Kohdan 2.7.3 kolmannessa kappaleessa mainitaan Pohjanmaan ja Satakunnan riistanhoitopiirien metsästysvuodelle 2010–11 antamat metsästyslain 38 §:n mukaiset metsästysrajoitukset. Näiden rajoituspäätösten käyttäminen mittavampien rauhoitusten perusteluna ei ole asianmukaista, sillä kyseiset rajoitukset perustuvat kulloiseenkin kannanvaihtelun vaiheeseen, ne ovat yhtä metsästysvuotta koskevia ja lisäksi ne perustuvat järjestelmälliseen riistakolmio seurantaan.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Suomen riistakeskus: Riistakeskus kannattaa ajatusta riistakolmion perustamisesta alueelle mutta huomauttaa, että yksittäisen riistakolmion antamien tulosten perusteella ei vielä voida tehdä johtopäätöksiä kyseisen alueen riistakantojen tilasta.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKSn viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>Suomen riistakeskus: Riistakeskus esittääkin, että myös metson osalta metsästyspaineen säätely toteutettaisiin osana ympäröivää aluetta riistakolmioaineiston aluetasolla antaman tiedon pohjalta metsästyslain 38 §:n mukaisesti, kategorisen metsästyskiellon sijasta. Varmuuden vuoksi tapahtuva ideologinen / kategorinen rajoittaminen ei ole mahdollista nykylainsäädännön ja valtioneuvoston Natura-linjan mukaan. Metsästystä ei voida rajoittaa puutteellisilla perusteilla ilman pitkäaikaista tutkimusta. Linnustoselvitystiedoista käy ilmi, että Haapakeitaan lajistoa voidaan luonnehtia tyyppilliseksi suoluonnon yleislajistoksi, jollaista lähiseuduilta löytyy runsaasti. Myös lajit, joihin metsästys on tähän saakka kohdistunut, ovat yleisiä ja niiden kannat ovat Riistantutkimuslaitoksen seurantojen mukaan vakaat Pohjanmaan ja Satakunnan pohjoisosien alueella. Edelleen kaikissa Natura-alueiden suojelupäätöksissä tulee riistakeskuksen näkemyksen mukaan noudattaa valtioneuvoston Natura-päätöksen linjausta vuodelta 1998. Kyseisessä asiakirjassa todetaan selvästi, että Natura rajoittaa metsästystä vain hylkeensuojelualueilla tai muutamilla erityisen tärkeillä linnustonsuojelualueilla.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnon-suojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Suomen riistakeskus: EU ja sen luontodirektiivi eivät myöskään edellytä metsästyksen kieltämistä Natura-alueilla. Päinvastoin, Euroopan unioni on alkanut viime vuosina korostaa niin sanotun ”human dimensions” -näkökulman käyttöönottoa suojelualueiden hoidossa. Tämä tarkoittaa sitä, että suojelun toteuttamisessa tulisi entistä korostetummin ottaa huomioon paikallisten ihmisten kulttuuriset ja sosiaaliset arvot. Sen on todettu edistävän paikallisten sitoutumista suojelun tavoitteisiin. Suomen riistakeskus Pohjanmaa ja Satakunta toivovat, että tämä näkökulma nähtäisiin mahdollisuutena osallistaa metsästäjät suojelukohteiden luonnonhoitoon. Metsästyksen osalta tämä voisi tarkoittaa sitä, että tapauskohtaisesti harkittu mahdollisuus pienriistan metsästyksen voisi toimia motiivina metsästäjien sijoittamiselle alueen vieraspetojen (minkki, supikoira) pyyntiin. Tätä voidaan perustella myös vieraslajidirektiivin vaatimuksilla. Suojelualueiden hoidossa tulisi pyrkiä yhteisesti sovittuihin ajallisiin ja aluekohtaisiin metsästysrajoituksiin totaali-kieltojen sijasta.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnon-suojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Suomen riistakeskus: Riekin osalta Suomen riistakeskus toteaa, että metsästysasetuksen 24 §:n 15 kohdan perusteella riekko on Satakunnan maakunnan alueella rauhoitettu. Metsästys ei uhkaa alueen luontotyyppien säilymistä. Lisäksi metsästys on todettu suunnitelmaluonnoksessa merkittäväksi virkistyskäyttömuodoksi, joten sitä ei tule rajoittaa ilman pitkäaikaisia perusteita. Tämä asettaisi virkistyskäyttäjryhmät keskenään eriarvoiseen asemaan. Tarvittaessa metsästyksen ongelmakohteet on selvitettävä pitkäaikaisen tutkimuksen perusteella ja mahdollisiin ongelmiin on puututtava tarkkaan tarkoin kohdistetuilla ajallisilla tai alueellisin rajoituksin.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnon-suojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>Varsinais-Suomen ELY-keskus HKS-prosessin aikana luonnonsuojelulakia on uudistettu 21.1.2011. Lain uuden 17 §:n 1 momentin mukaan muullakin luonnonsuojelualueella kuin kansallis- ja luonnonpuistossa on luonnonsuojelulain 13 §:n 1 momentin kohdan 5 mukaan kiellettyä pyydystä, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä sekä pyydystä tai kerätä selkärangattomia eläimiä. Metsästyksen sallimisesta muulla luonnonsuojelualueella voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella, jos metsästyksellä ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta tai aiheuta haittaa alueen muulle käytölle.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskus Hallituksen esityksen perusteluissa luonnonsuojelulain muuttamiseksi (HE 99009) todetaan, että ”Mahdollisuus säätää poikkeuksia lain kielloista koskisi ensinnäkin muilla luonnonsuojelualueilla tapahtuvaa metsästystä. Ihmisen vaikutuksen luontoon tulisi luonnonsuojelualueilla olla mahdollisimman vähäinen, jolloin lajien välisiä suhteita ja eliölajien kantojen runsautta sääntelisivät ensisijaisesti vain luonnon omat prosessit”. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan lisäksi, että eteläisessä Suomessa luonnonsuojelualueet ovat pinta-alaltaan usein pienialaisia verrattuna Pohjois-Suomen vastaaviin alueisiin. Näillä luonnonsuojelualueilla on usein myös huomattavaa merkitystä ulkoilun ja virkistyksen kannalta. Näillä alueilla on siksi yleensä tarpeen myös säädellä metsästystä tarkemmin kuin metsästyslain 8 §:n tarkoittamilla alueilla (Pohjois-Suomessa valtion omistamilla alueilla). Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää metsästyksen sallimisesta, jos metsästyksellä ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta tai aiheuta haittaa alueen muulle käytölle.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskus Haapakeitaan alueesta, jota HKS:ssa käsitellään, on tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain mukainen suojelualue. Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain uudistuksen 1.2.2011 (58/2011) 13–17 a §:n mukaan metsästyksellä Haapakeitaan tulevalle suojelualueella tulee kieltää ja hoito- ja käyttösuunnitelma tulee korjata tältä osin vastaamaan luonnonsuojelulakia. Kuitenkin luonnonsuojelulain 15 §:n kohdan 4 mukaisesti muun alueen metsästyksen yhteydessä Haapakeitaan alueelle kaatunut riistaeläin on mahdollista ottaa talteen.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on aiemmasta versiosta antamassaan lausunnossa pitänyt vesilintujen ja metsäkanalintujen metsästyksen rajoittamista alueella tärkeänä ja perusteltuna. Nyt lausunnolla olevassa versiossa metsästysrajoituksia esitetään lievennettäväksi niin, että vesilintujen metsästyksen olisi sallittu mm. Mustasaarenkeitaan länsi- ja luoteisosissa, Kivi-keitaan itäosissa ja Haapajärven pohjoispuolella.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon viitaten ELY-keskus katsoo, että Haapakeitaan Natura-alueen ja soidensuojelualueen metsästyskäytännössä ja järjestys-säännössä tulee pyrkiä noudattamaan voimassa olevan luonnonsuojelulain ja sen perustelujen linjauksia metsästyksessä muulla luonnonsuojelualueella Etelä-Suomessa.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Kyse on myös SPA-alueesta, joilla luonnonsuojeluviranomaisten tulee varmistaa, että lintudirektiivin velvoitteet luonnonsuojeluviranomaisten lintujen suotuisan suojelutason turvaamisesta täysmääräisesti toteutuvat. Tämän vuoksi ELY-keskus katsoo, että metsästyksen sallimisesta laajemmalti kuin luonnonsuojelulain 13–17 a §:n säädökset suoraan sallivat tulee tarkastella poikkeuksena, jolle on esitettävä erityiset perusteet.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry Natura- ja soidensuojelu-alueiden idea on muodostaa alueita, joilla luonto saa olla rauhassa. Siellä ei kaiveta, siellä ei harjoiteta metsätaloutta, siellä ei metsästetä. Kuitenkin yli 96 % Suomen kuin myös Siikaisten tai Isojoen ei-taajama-alueista tulee säilymään metsästysalueina. Annetaan jossain olla alueita, joilla ei metsästetä. Metsästykseltä totaalisesti rauhoitetut alueet ovat riistakannoille erittäin tärkeitä poikastuotantoalueita. Niiden poikastuotto heijastuu kauas suojelualueen ulkopuolelle vahvistuneina riistakantoina.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry Kukaan ei voi kiistää sitä, etteikö Etelä-Suomen suojelualueiden ulkopuoliset metsät ole riivitty siihen kuntoon, että kanalintukannat ovat vahvasti taantuneet tai tyystin kadonneet. Näinhän on tilanne Haapakeitaan alueella: jokainen metsässä liikkuva huomaa, että kanalintuja on vain suojelualueilla. Toki joku mielii juuri tämän takia kanalintumetsälle suojelualueille.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry esittää, että Haapakeitaan suojelualueilla kielletään kaikki pienriistan metsästyksen. Toinen näkökanta ja tärkein on se, että eräät yksityiset maanomistajat ovat myyneet maitaan valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin, ei metsästyksen vuokra-alueiksi. Eräät kielteisesti metsästyksen/metsästäjiin suhtautuvat ovat nimenomaan vannottaneet, ettei maita saa käyttää metsästyksen, ja luottaneet siihen linjaukseen että luonnonsuojelualueilla ei metsästetä.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Met-sähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

<p>SLL Satakunnan piiri ry Suunnitelmassa todetaan "hervien vahingoittavan puustoa, ellei niiden metsästystä sallita suojelualueella". Suojelualueella EI OLE tarkoituskaan kasvattaa talousmetsää, mitä hirvet "vahingoittaisivat". Vuosituhanneet hirvet ovat syöneet puun oksia Haapakeitaan alueella. Hervien luontaiseen ravintoon kuuluu talvisaikaan puiden vuosikasvaimet ja esim. koivulla ja pajuilla tämä ei aiheuta mitään haittaa. Alueen hervikanta ei ole niin tiheä, että se uhkaisi luonnontilaista puustoa.</p>	<p>Suunnitelmassa ei ole ollut ao. kirjausta. Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry "Suurpetojen osalta voidaan metsästys Haapakeitaalla sallia, mikäli suojelualueella oleskelevat yksilöt aiheuttavat todistettavasti haittaa suojelualueen ulkopuolella (Lsl 15 §)". Jos suurpedot ovat suojelualueella niin, eivät ne silloin aiheuta mitään "haittaa" suojelualueen ulkopuolella ja näin ollen PETOJEN METSÄSTYSTÄ EI TULE SALLIA SUOJELUALUEELLA. Petojen ajattaminen tai metsästäminen suojelualueella tietenkin pakottaa pedot liikkumaan ja hankkimaan ruokansa suojelualueen ulkopuolelta. Yleisönosastoissahan toivotaan petojen telkeämistä suojelualueille. Miksi pedot viihtyvät suojelualueilla? Tietenkin siksi, että siellä ovat vahvemmat saaliseläinkannat.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry Hervieläinten metsästyksen kieltäminen suojelualueella mahdollisesti ohjaisi hervieläimiä hakeutumaan suojelualueelle ja ohjaisi suurpetoja hankkimaan ravintonsa suojelualueelta. Hervieläinten lisääntyminen suojelualueella mahdollisesti vähentäisi suojelualueen ulkopuolella kotieläinten riskiä joutua petojen saaliiksi.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry Kaikki suomalaiset suurpedot ovat ns. direktiivilajeja. Suunnitelmassa nimenomaan esitetään toimenpiteitä, jotka vaarantavat direktiivilajien esiintymistä sallimalla niiden metsästyksen suojelualueella. Suurpetojen metsästyksen salliminen suojelualueella jopa kannustaa tappamaan pedon, oli se sitten suojelualueella tai ei. Petojen metsästyksen salliminen suojelualueella ei mitenkään turvaa pitkällä eikä lyhyellä tähtäimellä lajin säilymistä suunnittelualueella. Metsästyksen suunnittelussa tuntuu unohtuneen myös se tosiasia, että suurpedot ovat uhanalaisia, rauhoitettuja ja suojeltuja eläinlajeja.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>SLL Satakunnan piiri ry Katsomme, että Metsähallituksen tehtävä on huolehtia siitä, että Haapakeitaan suojelualueiden eläinkannat säilyvät elinvoimaisina tulevaisuudessa ja vahtia siitä, että kukaan ei tule häiritsemään eläinten viihtymistä alueella. Tähän ei ole muuta keinoa kuin metsästyksen kieltäminen. Painotamme, että piirillä ei ole mitään suojelualueiden ulkopuolella tapahtuvaa metsästystä vastaan.</p>	<p>Suojelualueiden metsästystä ohjaava luonnonsuojelulaki uudistettiin 21.1.2011. HKS:n viimeiset metsästysesitykset perustuvat vahvistetun lain tulkintaan Metsähallituksessa.</p>	<p>Suunnitelmaan on tehty muutoksia koskien metsästyslinjauksia.</p>

6.8 LIIKENNE JA LIIKKUMINEN		
Isojoen kunta katsoo, että Paulamaan tien käytöstä poistaminen ei ole kansantaloudellisesti eikä käyttäjien kannalta hyväksyttävissä. Tien hyötykäyttöalue ulottuu lännessä myös suojelualueen ulkopuolelle. Muutoin kunnanhallituksella ei ole huomauttamista hoito- ja käyttösuunnitelmaan.	Paulamaan tietä ei ole esitetty kokonaan poistettavaksi käytöstä, vaan vain tien pää, eli suojelualueella oleva tien loppuosa. Länsipuolella on vain yksi tila, joka mahdollisesti tarvitsisi tien käyttöä. Asia voidaan ratkaista tarvittaessa puomilla ja antamalla avaimet käyttöön ao. kiinteistönomistajalle. Metsähallituksen ja suojelualueen kannalta katsottuna tielle ei ole käyttöä.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että kaikki alueen sisällä olevat tiet on suljettava ja antaa metsityä.	Kaikkia teitä ei voi sulkea, sillä niihin liittyy rasitteita. Suojelualueen kiinteistönmuodostuksessa tulevaisuudessa tiet tarkastellaan vielä uudelleen ja mahdollisesti tarpeettomia rasitteita puretaan.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Suupohjan lintutieteellinen yhdistys ry. lausuu, että Paulamaan metsäautotie tulee sulkea suojelualueen osalta ja jättää ennallistumaan / ennallistaa, kuten käyttösuunnitelmassa esitetään.	Ks. yllä.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuu, että Kivikeitaan ja Mustasaarenkeitaan välistä ei saa johtaa maastoliikennereittiä, kuten moottorikelkkareittiä.	Vahvistetuissa Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoissa ei ole osoitettu moottorikelkkareittiä keitaiden välistä. Tässä suunnitelmassa ei käsitellä moottorikelkkareittejä ulkopuolisilla alueilla.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että alueen läheltä kulkevan moottorikelkkareitin sijoittamista täytyy pohtia uudelleen, jos siitä katsotaan olevan haittaa. Käsittääksemme reitti kulki aikoinaan alueen halki mutta on nyt siirretty kokonaan pois suojelualueelta. Satunnaisesta kelkkailusta suojelualueella ei ole tietoa, mutta sitä saattaa ajoittain sattua, joka on erittäin valitettavaa.	Ks. yllä.	Ei muutoksia suunnitelmaan.
9 Hallinnan ja hoidon järjestäminen		
9.2 Kiinteistönmuodostus ja suojelualueiden perustaminen		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri sekä Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuvat, että alueen rajojen mutkia tulee saada oikaistua. Erityisesti suoalueet on hankittava kivennäismaahan asti. Mieluimmin kivennäismailta myös valuma-alueet olisi hankittava. Jos niitä ei hankita, niin niillä ei tule sallia ojituksia eikä maan muokkausta ja toteutettava jatkuvaa kasvatusta, jotta ei heikennetä alueiden tilaa. Kivikeitaan ja Mustasaarenkeitaan väli-	Tässä suunnitelmassa ei voida esittää yksityisten maiden liittämistä suojelualueeseen suojeluohjelmien, maakuntakaavojen ym. maankäytösopimusten ulkopuolelta. Kuitenkin esim. vapaaehtoisia METSO-kauppoja on suositeltavaa tehdä alueeseen sopivasti rajoittuvilla alueilla.	Ei muutoksia suunnitelmaan.

<p>nen kangas on hankittava osaksi aluetta. Satakunnan luontoselvityksen alueet, jotka alueen vieressä on hankittava liitettäväksi alueeseen. Samoin Satakunnan luontoselvityksessä lähellä olevat alueet on pyrittävä hankkimaan liitettäväksi alueeseen. Lähellä olevat turpeenlouhinta-alueet, mm. Huidankeidas ja Leppijärven alueet, tulee liittää osaksi aluetta ja nostaa niille vesi takaisin ja antaa sen jälkeen kehittyä luontaisesti.</p>	<p>Valtioneuvosto on päättänyt täydentävän soiden suojeluverkon tunnistetut puutteet korjaavan luonnonsuojeluohjelman laatimisesta 30.8.2012. Luonnonsuojeluohjelman täydennystyö on nyt käynnistetty ympäristöministeriön päätöksellä. Työn kuluessa tarkasteltaneen myös Haapakeitaan aluetta.</p>	
<p>Virtavesien hoitoyhdistys ry. lausuu, että molemmilla alueilla tulisi selvittää mahdollisuudet täydentävien ja yhdistävien maa-alueiden hankintaan ja mahdollisten yhteisten vesialueiden lunastamiseen, jotta suojelualueista saadaan toimivampia alue-ekologisia kokonaisuuksia. Nykyisellään on olemassa suuri riski, että tulevaisuudessa tapahtuvat maankäytön muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi heikentävästi suojelualueen suojeluvoihin ja ennallistamistoimien onnistumiseen. Nykyisten suojelualueiden läheisyyteen ja näiden latvavesien valuma-alueella ei tulisi myöntää yhtäkään uutta turvetuotantolupaa ja entistenkin hyödyntämisestä tulisi pidättäytyä ja ohjata kaavailtu tuotanto muualle vähemmän haitalliseen kohteeseen.</p>	<p>Ks. yllä. Turvetuotantolupiin Metsähallitus voi vaikuttaa mm. ilmaisemalla näkemyksensä lausuntojen avulla. Varsinainen lupaprosessi on muiden tahojen vastuulla.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että huomioitavan arvoinen asia on turpeenotto, jota harjoitetaan jo alueen välittömässä läheisyydessä. Näiden alueiden poistuesssa käytöstä, tulisi ne ohjata esimerkiksi lintukosteikoiksi, järviksi tai uudelleen soistuviksi alueiksi.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
<p>Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri lausuu, että suojelualueen tulisi ulottua riittävässä määrin myös kivennäismaan alueelle, jolla turvattaisiin myös jatkossa mm. suon vesitalous. Alueiden sirpalemaisista reunoja tulisi mahdollisuuksien mukaan maakaupoilla eheyttää ja erityisen tärkeää olisi saada Mustasaarenkeitaan ja Kivikeitaan välinen kapea yksityismaan alue hankittua valtiolle, että alueesta syntyisi yksi yhtenäinen kokonaisuus. Mahdollisuuksien mukaan reunavyöhykkeiltä tulisi vielä varata hankittavaksi suoja-alueiksi, joiden maankäyttö perustuisi pehmeisiin arvoihin.</p>	<p>Ks. yllä.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>

9.5 JÄRJESTYSSÄÄNNÖT		
Satakunnan luonnonsuojelupiiri ja Kankaanpään seudun luonnonystävät ry. lausuvat, että hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan alueen järjestys-säännöt, mutta ei ollut liitteenä. Pitää saada kom-mentoitavaksi, kun valmistuvat.	Järjestyssääntöprosessiin kuuluu aina julkinen virallinen kuulutus ja valitusoikeus. Lausunnoille jär-jestyssääntö lähetään erikseen kuntiin ja ELY-keskuksille ennen kuulutuksia. Hoito- ja käyttö-suunnitelmassa esitetään kuiten-kin jo pitkälti periaatteet järjes-tyssäännön sisällölle, joten jo siinä vaiheessa otetaan kommentit erilaisista linjauksista huomi-oon.	Ei muutoksia suunnitel-maan.
16 Yhteistyö		
Leppijärven kylän yhdistykset tukevat täysin esitet-tyä ja toivovat, että yhteistyön mallista esitetään lopullisessa versiossa yksilöity toimintasuunni-telma, jolla tavoitteet saavutetaan.	Hoito- ja käyttösuunnitelmissa ei Metsähallituksen ohjeistuksen mukaan esitetä yksityiskohtaisia toimenpidesuunnitelmia, vaan ne toteutetaan HKSn hyväksymisen jälkeen. Yhteistyötä tehdään eri-laisissa hankkeissa ja joustavasti normaalin toiminnan osana. Vain muutamien erityisalueiden suh-teen Metsähallituksella on re-sursseja perustaa esim. neuvotte-lukuntia ja muita vastaavia pysy-viä yhteistyöelimiä (esim. Urho Kekkosen kansallispuisto).	Ei muutoksia suunnitel-maan.
Satakuntaliitto lausuu, että HKSn toteuttamisen edistämisen kannalta on tärkeää, että suunnitel-man toteutumista seurataan ja tästä syystä suunni-telman laadinnassa mukana olleet tahot on hyvä kutsua ajoittain yhteistyökokouksiin, jossa käydään läpi suunnitelman toteuttamisen tilanne. Yksi tär-keä osa suunnitelman toteuttamista on yhteistyön vahvistaminen alueen toimijoiden kanssa, kuten suunnitelmassa on todettukin.	Yhteistyötä tullaan tekemään luontevasti liittyen jatkohankkei-siin sekä laajempien aluekoko-naisuuksien edunvalvontaan. Vain muutamien erityisalueiden suhteen Metsähallituksella on re-sursseja perustaa esim. neuvotte-lukuntia ja muita vastaavia pysy-viä yhteistyöelimiä (esim. Urho Kekkosen kansallispuisto).	Ei muutoksia suunnitel-maan.

15.1.2017

YM4/5741/2013

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa

METSÄHALLITUS

30 -01- 2017

MH 473/2017/06.02.03

Viite
Hänvisning

Metsähallituksen kirje Dnro 3634/623/2008,21.12.2012

Asia
Ärende

Haapakeitaan suunnittelualan hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on laatinut Haapakeitaan Natura 2000 -alueelle ja sen läheisille soille luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:ssä tarkoitetun hoito- ja käyttösuunnitelman ja lähettänyt sen viitekohdassa mainitulla saatekirjeellä ympäristöministeriöön vahvistettavaksi.

Honkajoen, Isojoen ja Siikaisten kuntien alueella sijaitseva Haapakeitaan Natura 2000 -alue (FI0200021, SCI ja SPA) koostuu Haapakeitaan, Rynkäkeitaan ja Huidankeitaan-Matokeitaan soidensuojelualueista, jotka on perustettu lailla 676/1981. Lain säätämisen jälkeen kyseistä soidensuojelukokonaisuutta on laajennettu merkittävästi maanhankinnoin. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Natura 2000 -alueen ulkopuolisia alueita – mm. 180 hehtaarin laajuinen Isokeidas sekä yksityismaiden suojelualue. Haapakeitaan suunnittelualan pinta-ala on 5 779 hehtaaria. Suunnitelmaan liittyy erillinen, lausunnoilla ollut, alueen metsästysjärjestelyjä koskeva osio. Haapakeitaan Natura 2000 -alueen ja suunnittelukokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu riittävään tietoon ja osallisuuteen. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin. Ministeriö on pyynnöstä saanut tuoreet tiedot metsästysjärjestelyiden ja -vuokrasopimusten osalta 23.1.2017.

Hankkeelle ei ole laadittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on katsonut, että suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tarpeellisia alueen luonnonarvojen säilyttämiseksi ja alueen käytön järjestämiseksi eikä niillä todennäköisesti ole luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettuja heikentäviä vaikutuksia suunnittelualueella olevien Natura 2000 -alueiden valinnan perusteina olleisiin luonnonarvoihin. Luonnonhoidolle asetettujen tavoitteiden sekä aktiivisten hoitotoimenpiteiden ja ennallistamisen on arvioitu toteutuessaan lisäävän mitä todennäköisimmin Natura-luontotyyppien ja lajien edustavuutta suunnittelualueella. Ministeriö katsoo, että Metsähallituksen esittämin perustein hankkeen vaikutuksia ao. Natura 2000 -alueeseen ei ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulaissa tarkoitetulla tavalla.

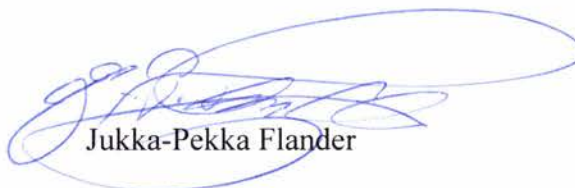
Metsähallituksen Haapakeitaan suunnittelualan hoidolle ja käytölle asettamat tavoitteet ja hoidon vyöhykejako sekä näihin perustuvat luonnonsuojelu ja -hoitotoimet kuten myös yleisön opastaminen ja kulun ohjaaminen suppealle alueelle edesauttavat perustettujen soidensuojelualan ja muiden suunnittelukokonaisuuteen kuuluvien soiden muodostaman ko-

konaisuuden säilymistä erämaisena ja hiljaisena alueena. Metsästysjärjestelyt ja määräaikaiset rajoitusosat puolestaan turvaavat riittävällä tavalla lintukantojen kestävyuden ja lintujen pesimärauhan. Metsähallituksen laatima Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma täyttää tehtävänsä suojelualuekokonaisuuden hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Siinä asetetut tavoitteet, esitetyt päämäärät ja toimenpiteet edistävät myös suunnittelualueeseen sisältyvien Natura 2000 -alueiden lajien ja luontotyyppien suojelutavoitteiden saavuttamista. Ympäristöministeriö vahvistaa suunnittelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman ja sen metsästystä koskevan lisäosion - perustettujen soidensuojelualueiden ja niiden laajentamiseksi valtiolle hankittujen alueiden osalta - luonnonsuojelulaissa tarkoitettuna asiakirjana sellaisina kuin ne ovat Metsähallituksen saatekirjeen liitteenä.

Ympäristöneuvos

Mikko Kuusinen

Ympäristöneuvos

Jukka-Pekka Flander

JAKELU

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Etelä-Pohjanmaan liitto
 Satakuntaliitto
 Honkajoen kunta
 Isojoen kunta
 Siikaisten kunta
 Suomen riistakeskus
 Suupohjan lintutieteellinen yhdistys
 Pohjanmaan riistanhoitopiiri
 Satakunnan riistanhoitopiiri
 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry
 Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry

TIEDOKSI

Geologian tutkimuskeskus

LIITTEENÄ

Valitusosoitus

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 224 Snickars, M., Arnkil, A., Ekeboom, J., Kurvinen, L., Nieminen, A., Norkko, A., Riihimäki, A., Taponen, T., Valanko, S., Viitasalo, M. & Westerboom, M. 2016: Assessment of the status of the zoobenthos in the coastal waters of western Uusimaa, SW Finland – a tool for management. 53 s.
- No 225 Kurvinen, L., Arnkil, A., Ekeboom, J., Björkman, U., Sahla, M., Ivkovic, D., Riihimäki, A. & Haldin, M. 2017: Meri- ja rannikon luonnonsuojelualueiden tietotarpeet – MeriHOTT-hankkeen loppuraportti. 88 s.

Sarja B

- No 226 Nylander, M. 2017: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2013–2014. 69 s.
- No 227 Nylander, M. & Paasonen, S. 2017: Repoveden kansallispuiston yritystutkimus 2013. 34 s.

Sarja C

- No 141 Metsähallitus 2016: Kärppäjärven Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 74 s.
- No 142 Metsähallitus 2016: Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 139 s.
- No 143 Metsähallitus 2016: Urho Kekkonen kansallispuiston, Sompion luonnonpuiston, Kemihaaran erämaa-alueen sekä Vaaranaavan, Nalka-aavan ja Uura-aavan soidensuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 166 s.
- No 144 Meahciráđđehus 2017: UK-álbmotmeahci, Soabbada luonddumeahci, Kemihaara meahcceguovllu sihke Vaaranaapa, Nalka-aapa ja Uura-aapa jekkiidsuodjalanguovlluid dikšun- ja geavahanplána. 167 s.
- No 145 Metsähallitus 2017: Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 178 s.
- No 146 Metsähallitus 2017: Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma. 171 s.
- No 147 Nylander, M. 2017: Repoveden luontomatkailemisuunnitelma – Repovesi 2025. 52 s.
- No 148 Metsähallitus 2017: Päijänteen kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 107 s.
- No 149 Meahciráđđehus 2017: Geavu luonddumeahcci ja Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána. 180 s.
- No 150 Metsähallitus 2017: Pihlajaveden Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2020. 82 s.
- No 151 Metsähallitus 2017: Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelma 2014–2029. 86 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-295-189-2 (pdf)

julkaisut.metsa.fi